THE

BRAHMA SOOTRA VARTHIKAM

CALLED

"KANTHAMRTAM"

OF

SRI NILAKANTHA THIRTHA.

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീൎത്ഥരാൽ

ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട

'കണ്ഠാമൃതം'

എന്ന

ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാ

ഭാഷാവാൎത്തികം.

ERNAKULAM.

PRINTED AT THE VIDYA VILASUM PRESS.

1906

THE

BRAHMA SOOTRA VARTHIKAM

CALLED

"KANTHAMRTAM"

OF

SRI NILAKANTHA THIRTHA.

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീൎത്ഥരാൽ

ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട

'കണ്ഠാമൃതം'

എന്ന

ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാ

ഭാഷാവാൎത്തികം.

ERNAKULAM.

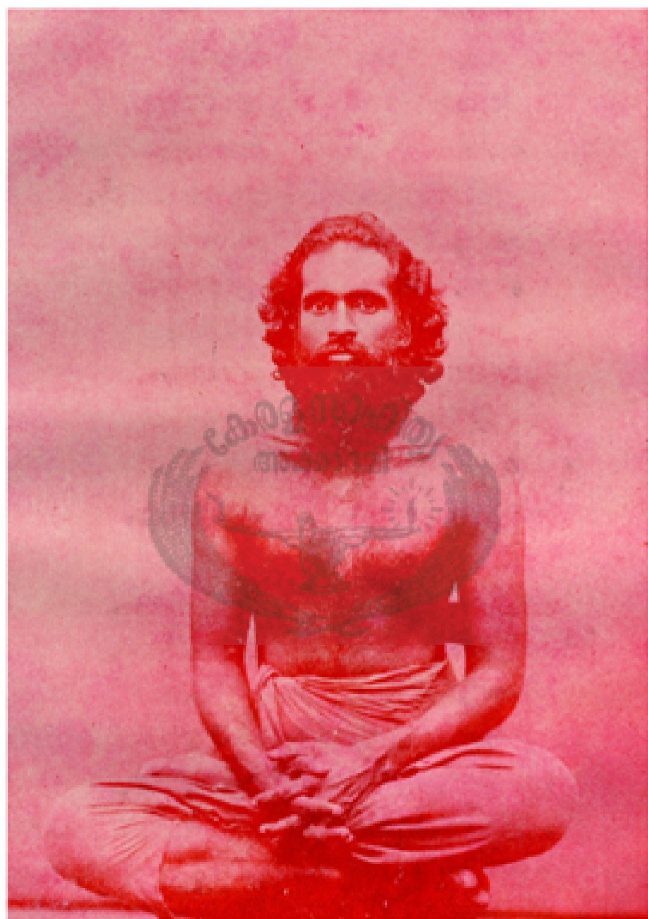
PRINTED AT THE VIDYA VILASUM PRESS.

1906.

ശുദ്ധം.

വശം	വരി	
൨	൧൨	ഔചിത്യ്.
൩	൪	ര്ജീവാന്.
,,	൭	പ്രകൃതിഃ.
൪	൮	മായ്.
൧൦	൧൯	ഏഷയേ.
൧൨	൮	തിണ്ണാ.
ടീകാ	൨	വേദത്തിൽ.
൧൩	൮	ഗൌരത്മ.
൧൯	൧൦	പ്രകൃതി.
൧൫	൫	ഇച്ഛാ.
൨൧	൧൪	കേടേന്ന്യ.
൨൨	൧൯	ധീയപ്പടി.
൨൩	൫	ജ്ഞീവ.
൨൯	൨	ന്ന്യമേനിട്ടനി
ടി	൬	ഭീഷ്മാ
൨൪	൧൮	യെന്നി.
൨൫	൧൨	ന്നില്ലാ.
൨൬	൧൨	വിശേഷ.

ഭാഗം.	വരി.	
൨൭	൧൯	ചേത്തി.
൨൰	൰	ഇമ്മൊള്ളാ.
൩൧	൧	ലക്ഷണം.
൫	൧൪	ശ്രുതിയാൽ.
൩൯	൩	സൌഖ്യപ്പെ.
൪൩	൫൩	ക്ലേശം.
൪൬	൧൧	വിശേഷം.
൬൨	൧൬	ഛായക്കാ.
൭	൧൰	ത്തിലാവം.
൭൪	൬	മറിച്ചിതി.
൭൯	൪	ഞങ്ങൾ വ്യാഖ്യാ.
൭൰	൧൪	ബന്ധുത്വം.
൮൨	൬	വിചാരിതം.
൮൯	൪	പ്രാണൻ.
൮൰	൰	പ്പിക്കാ.
൯൦	൧൧	കാട്ടു.
൯൨	൧	നിശ്ചിതം.

Sri Nilakanta Thirtha.

വിജ്ഞാപനം.

———:o:———

അഖിലപ്രാണിജാതങ്ങളാലും വിശിഷ്യ മനുഷ്യ
രാലും ഏകകണ്ഠേന ഇച്ഛിതമായിരിക്കുന്ന വിഷ
യാനന്ദം വിദ്യാനന്ദം മുതലായുള്ള പുരുഷാൎത്ഥ വൎഗ്ഗ
ത്തിൽ തുരീയമായിരിക്കുന്ന കൈവല്യത്തിലുള്ള ബ്ര
ഹ്മാനന്ദത്തിന്റെ അംശഭൂതവും ഈ വക പരിഛി
ന്നാനന്ദം അതാതിഛയുടെ ഉപരമാവസ്ഥയിൽ വൃ
ത്തി അന്തൎമ്മുഖപ്പെടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നതും മുഖ്യ
മായ ബ്രഹ്മാനന്ദമല്ലെങ്കിൽ നിജാനന്ദം ജീവന്മു
ക്തി വിദേഹ മുക്തികളിൽ വൃത്തിനിരോധവശ
ത്താൽ സഹജാദിസമാധി വഴിയായി അനുഭവിക്ക
പ്പെടുന്നതും ഇതുവേദാന്താനുഗ്രഹൈകലഭ്യവും ആ
കുന്നു എന്നുള്ളതു ശ്രുതിസ്മൃതീതിഹാസാദികളിൽ ഒട്ടും
തന്നെ അപ്രസിദ്ധമല്ല. പ്രസ്തുതപരമാനന്ദത്തെ
അടയുന്നതിനു സോപാനരൂപമായി അനേകവിധ
പദ്ധതികൾ ഉള്ളവയിൽ സദ്യോമുക്തി ഫലദാന
ഹേതുവായിട്ടു വേദാന്തത്തിന്നുതന്നെ ശ്രൈഷ്ഠ്യമുള്ള
തും അതിലും പ്രസ്ഥാനത്രയമെന്ന ഗീതോപനി
ഷൽ സൂത്രഭാഷ്യങ്ങൾക്കും അതിലും ശ്രുത്യന്താൎത്ഥ
വ്യക്തിചികീൎഷയാൽ ശാരീരകമീമാംസയെന്നും ബ്ര

ത്തരമീമാംസയെന്നോ അഥവാവേദാന്തദൎശനമെന്നോ
പ്രസിദ്ധ നാമം ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ബ്രഹ്മ സൂത്രങ്ങൾ
ക്കും സിദ്ധവും ആകുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരൊ സൂ
ത്രങ്ങളും സമന്വയാവിരോധ സാധനാമുക്തി നിരൂ
പണങ്ങളെന്ന നാലദ്ധ്യായങ്ങളും ഏകൈകാദ്ധ്യായ
ത്തിലും രംവീതം ക്രമമായി സ്പഷ്ടബ്രഹ്മലിംഗശ്രുതി
സമന്വയം ൧; ഉപാസ്യബ്രഹ്മവാചകാസ്പഷ്ടബ്ര
ഹ്മലിംഗകശ്രുതിസമന്വയം ൨; ജ്ഞേയബ്രഹ്മപ്രതി
പാദകാസ്പഷ്ടശ്രുതിസമന്വയം ൩; അവ്യക്താദി
സന്ദിഗ്ദ്ധപദസമന്വയം ൪; വേദാന്ത സമന്വയ
വിരോധ പരിഹാരം ൫; സാംഖ്യാദിമതദൌഷ്ട്യപ്രദ
ൎശനം ൬; പഞ്ചമഹാഭൂതജീവശ്രുതികളുടെ വിരോ
ധപരിഹാരം ൭; ലിംഗശരീരശ്രുതി വിരോധ പരി
ഹാരം ൮; ജീവഗത്യാഗതിവൈരാഗ്യനിരൂപണം ൯;
തത്വം പദാൎത്ഥശോധനം ൧൦; പരാപരബ്രഹ്മ
വിദ്യാഗുണോപസംഹാരം ൧൧; നിൎഗ്ഗുണവിദ്യയുടെ
അന്തരംഗ ബഹിരംഗ സാധനനിരൂപണം ൧൨;
ജീവന്മുക്തിനിരൂപണം ൧൩; ഉൽക്രാന്തിഗതിനി
രൂപണം ൧൪; സഗുണോപാസകന്മാൎക്ക് ദേവയാന
മാൎഗ്ഗപ്രതിപാദനം ൧൫; ബ്രഹ്മപ്രാപ്തി-ബ്രഹ്മലോ
കസ്ഥിതിനിരൂപണം ൧൬; എന്നപതിനാറുപാദങ്ങ
ളും അടങ്ങിയവേദാന്ത ശിരോലങ്കാര രത്നമായ ഈ

ഗ്രന്ഥം പരോപകാരാൎത്ഥമായിട്ടു ഭഗവാൻ വ്യാസ
മഹൎഷി ജന്മസിദ്ധനായ തന്റെ പുത്രനെ നിമിത്ത
മാക്കി ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ പാരായണ
യോഗ്യതാദേശഭാഷാഭിമാനം മുതലായതുകൊണ്ടു
ആങ്ങ്ളേഗ്ഗ്ലൂയാദീതരഭാഷകളിലെന്നപോലെ ഈ
പുസ്തകരത്നത്തെ യഥാശക്തി ഭാഷാൎയ്യാപദ്യത്തിൽ
രചിച്ചുബുധവിന്നികഷോപലങ്ങളുടെ സമക്ഷം സ
മൎപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. സന്തഃപ്രമാണമിതി.

ഗ്രന്ഥകൎത്താ.

ഓം

ബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷ്യവൃത്തി.

ഹരിഃ—ഹയഗജവദനഹരന്മാർ ദയയോടു ശിവയും വിരിഞ്ചിവല്ലഭയും— ശാരീരകമീമാംസാഭാഷ്യാവിവൃതിയിലിതിൽ തുണയ്ക്കേണം—ആകാശവായു വഹ്ന്യംബുചന്നങ്ങളെതിൽ ചരട്ടുപാമ്പാപ്പം— ഉണ്ടാം അന്തിമവടിയാം കുമാര സംജ്ഞകം സ്മരിപ്പിച്ചിത്തളക്കാൻ—മം (൧) ॥

സാധനചതുഷ്ടയം വന്നതിന്നു മേൽ ബ്രഹ്മവസ്തുവേ അറിവാൻ— ഇച്ഛയതുണ്ടാകേണം വേദം ൧ സത്യാസത്യങ്ങളെ കാട്ടുകയാൽ ൧—ജന്മസ്ഥിതിലയമെതിൽ നിന്നിജ്ജീവജഗത്തുകൾക്കുദിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മമതാണെന്നാലപ്പോ ചോദിക്ക മൂലമാവുകയാൽ അല്ലെങ്കിലുക്കതൊട്ടുവയാതൊന്നറിവാൻ നിമിത്തമെന്നതിനാൽ— ബ്രഹ്മമതുതന്നെ ൨വേദാവസാനജ (ഗ)ം വാക്യമാകവേയതിനെ (൨—൩)—ഷഡ്വിധലിംഗത്താലും ചൊൽവാൻ താല്പര്യമൊത്ത

---

൧. സത്യമായും മിഥ്യയായും ഇരിക്കുന്ന ചിജ്ജഡങ്ങളെ അറിയകയാൽ. ൨. വേദാന്തത്തിലുള്ള സാമാന്യ വിശേഷവചനം, ൩. ഉപക്രമോപസംഹാരം—; പ്രകരണാരംഭത്തിലെ അർത്ഥംതന്നെ പറവൂ

ത്താകയിനാൽ- ഈക്ഷിച്ചുസൃഷ്ടിചെയ്യുന്നതിനാല
ല്ലാ ജഡപ്രകൃതിഹേതു— ഈക്ഷണമുപചാരത്താൽ
പ്രധാനമതിനെന്നുവന്നുകൂടാ- സത്തീക്ഷിച്ച ഛ
മർച്ചുന്നതുമൊന്നുമിലാത്മവാക്യ കേൾക്കകയാൽ—
ആയാത്മാനീയാകുന്നേടം ‹സത്യവസ്തുനിഷ്ഠ
നായ്- മുക്ത്യുപദേശാൽപ്പോലെ പ്രേക്ഷ്യവാക്കുത്തി
ലെത്തിടായ്കയിനാൽ— പരമാത്മാവിൽത്തന്നേ ജീവ
ലയം ശ്രുതിക്കയാൽ മേലും- വേദാന്തേ ചേതനാ
കാരണതപമൊപ്പം വരുന്നഹേതുവിനാൽ- സർവ്വ
ജ്ഞേശപരനാണേ സകലജഗന്മൂലമെന്നു നന്നായി-
ശേഷതാശപതരേ കേൾക്കകയെന്നിവയാൽ ബ്രഹ്മ
ഹ, കാരണം, ‹നാന്യൽ›-ശ— ഒ-ബഹുവാക്യാദിക
യാൽ ശ്രുതിയാനന്ദം ബ്രഹ്മമെന്നു മുതലായി- ആ
നന്ദമയൻപരനാം ‹വികാരമർത്ഥം മയത്തിനെന്നാ
കിൽ- അങ്ങിനെയല്ലാബാഹുല്യാർത്ഥത്തിൽ മയപ്ര

സാന്ദികൾ ;) അഭ്യാസം—: ഒരേ നിശ്ചയത്തോടെ അനേകയുക്തിക
ളാൽ അദ്വയ ബ്രഹ്മത്തെ പറക ;) അപൂർവ്വത—: ഉപനിഷന്മാത്രത്താ
ലറിയാമെന്നുള്ള ;) ഫലം—: അനർത്ഥനിവൃത്തിയും ആനന്ദ പ്രാപ്തിയും
ജ്ഞാനഫലമെന്നുള്ള ;) അർത്ഥവാദം—: ജ്ഞേയനിന്ദയും അദ്വൈതസ്തുതിയും ;)
ഉപപത്തി—: പ്രതിപാദിക്കുന്ന അദ്വൈതാർത്ഥത്തിന്നനുകൂലമായ ദൃഷ്ടാ
ന്തം എന്നുള്ള ; ഇവ ലിംഗങ്ങൾ—॥

ക. സത്യമായ കാരണവസ്തുധ്യാനപരന്നായിട്ട. വ. ത്യാഗാർത്ഥ
ത്തെ പറയുന്നവാക്ക. ന. ബ്രഹ്മം കാരണം വേറൊന്നല്ല,

യോഗമുള്ളതിനാൽ. ഇവനാനന്ദിപ്പിക്കുന്നെ ന്ന
ന്ന്യാനന്ദഹേതുവചനാച്ച. സത്യംജ്ഞാനമനന്തം
ബ്രഹ്മേതിഹി തൈത്തിരീയമന്ത്രഗതം. ബ്രഹ്മംചൊ
ല്ലപ്പെട്ടതു അസാംസാരികജീവനല്ലയോഗ്യതയാൽ.
മേവും ശ്രുതിയോതുകയാൽ ജീവാവന്ദമയർക്കിന്ന
മായിട്ടു. ആനന്ദമയൻ സംസാരിയല്ലജൻതാൻ
നം, സൃഷ്ടികാമനായാൽ. തുല്യ പനാമിതിഗോചര
യായ് ജഡമായം പ്രകൃതി, പരമകലേതന്നെ. ഇപ്ര
തിബുദ്ധനായ ജീവനെന്നൈക്യം ബോധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടൊാസ്ത്ര
മിഹ—സ—അക്ഷ്യാദിത്യാന്തഃസ്ഥ മോക്ഷേശ്വരം പ
രേശപരൻതന്നെ. ശ്രുതികളിലവനു ധൊല്ല്യാമൃത
ലാം ധർമ്മോപദേശമുള്ളതിനാൽ. അന്തര്യാമിബ്രാ
ഹ്മണാമതിലാദിത്യാദിമാനിജീവനിലും. വേറായന്ത
ര്യാമി കാണുന്നതിനാലുമീശപരൻതന്നെ. ൧. ഛാന്ദോ
ഗ്യാദിയിലാകാശ ശബ്ദവാച്യം പരാപരബ്രഹ്മം.
പ്ലൂവാമതിൽനിന്നുണ്ടായെന്നുള്ളാത്മാവ ബോധക

കാരമെന്ന അർത്ഥത്തിലാണമയ (ട്) പ്രയോഗമെങ്കിൽ. ൫. അന്ന്യനു
കു ആനന്ദത്തിന കാരണമെന്ന പറയുന്നതിനാലും. ൬. സംസാരിയാ
യ ജീവനല്ല. ൭. ജീവനും ആനന്ദമയനും.

൮. സോകാമയതയെന്ന മന്ത്രത്തിൽ ആനന്ദമയൻ കാമയിതാവെ
ന്ന പറഞ്ഞതിനാലെന്നസാരം. ൯. അനുമാനം. ൧൦. തൻ്റെ സാക്ഷ
പ്രജ്ഞനായജീവനെ. ൧൧. പാപാദിയിൽനിന്നും മേൽനില്ക്കയാൽ 'തസ്യ
ഉദിതിനാമ' എന്ന വാക്യത്തിൽ 'ഉത്' എന്ന പേർ മുതലായു ധർമ്മ

ശ്രുതിയാൽ-൭. അതിനാൽ പ്രാണൻതാനും പരമാ
ത്മാവാമതിന്റെയറിയിപ്പാൽ- പ്രാണന്റെ പ്രാ
ണമീ സത്താസ്ഫുരണപ്രദാത്മവാഗ്ബലതഃ- ൧൦-
(ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ ജ്യോതിർദ്ദീപിക്കുന്നെന്നിടം പര
ബ്രഹ്മം- ജ്യോതിഃപദാർത്ഥ മതിന്നടെപാദം ശ്രുതം,
൨ത്രിപാത്തുദിവ്യമൃതം- എന്നായ് ശ്രുതിനാല്പാദ ബ്ര
ഹ്മത്തെച്ചൊല്ലുകന്നതിന്മൂലം- ഛന്ദസ്സോത്തുകകൊണ്ട
ങ്ങിനെയല്ലെന്നാകിലില്ലദോഷം കേൾ- വിദ്യോപാ
ഷിത്തസമർപ്പണ മന്ത്രപരങ്ങൾ പറഞ്ഞറിഞ്ഞിടലാ
ൽ- പ്രത്യാദിപാദവചനാച്ചേർച്ചയിനാൽ തന്നെയും
പരാത്മാവാം- ശ്രുതിയിൽദ്യോവിന്നുപരം പിന്നി
പ്പോൾദ്യോവിലെന്നു മുപദേശം- ഭേദിക്കകയാലല്ലെ
ന്നാകിലതല്ലിതു പുരത്തുമവിരോധാൽ- ൧൦. പ്രാ
ണോസ്മിയെന്നു കൌഷീതകിയിൽകേൾക്കുന്നതും പ
രാത്മാവാം- ബ്രഹ്മപ്രതിപാദകമായ്തീരുകയാൽ
മുന്വുപിന്വുനോക്കുമ്പോൾ- വക്താവാമിന്ദ്രാത്മോപ
ദേശമതിനാലിതല്ല പരം മെങ്കിൽ- ഇതിലധ്യാത്മ

കളെ പ്രതിപാദനമുള്ളകാരണത്താൽ. ൯, സത്താസ്ഫൂർത്തിപ്രദമായ ബ്രഹ്മ
പ്രതിപാദക വാക്യത്താൽ, ൧൦, ചരാചരപ്രപഞ്ചം. ൭. നിത്യമുക്തമാ
യിരിക്കുന്ന മൂന്നു പാദംപ്രപഞ്ചാതീതമെന്നർത്ഥം.

൧, ജ്ഞാനികൾക്കു. ൨. പാദോസ്യ വിശ്വാഭൂതാനി എന്നതി
ന്റെ യോജിപ്പുകൊണ്ടും,

സംബന്ധാധികൃത്താൽ പരാല്പരംതന്നേ. ശാസ്ത്രദൃ
ഷ്ട്യാവാമദേവനെന്നപോൽ തന്നെയോർത്തുചൊന്നി
ന്നുൻ. ജീവൻ മുഖ്യപ്രാണൻ രണ്ടുമറിയിച്ചിടുന്നാ
വാക്യകളാൽ. ആത്മാവല്ലെന്നാകില്ലേവം മൂവിധമു
പാസ്തിയാവുകയാൽ. വൃത്ത്യാ ശ്രോതൃനിമിത്തം
താനമതിനൊക്കെയാകയാത്മാതാൻ. ൧. ൧. ഹരിഃ.
൧.ാമദ്ധ്യായത്തിൽ വ്യക്തബ്രഹ്മഗമകശ്രുതി സമ
ന്വയമെന്നൊന്നാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ—വേദാന്തങ്ങളിലൊക്കെ പ്രസിദ്ധമായ
ചൊൽകയാൽ പരബ്രഹ്മംതന്നെ ൧മനോമയതാദി
കളാം ധൎമ്മത്താലു ൨പാസ്യമെന്നറിക. ആത്മാവപ
ഹതപാപ്മാ വെന്നതുപോൽ സത്യകാമനെ
ന്നും മേൽ. പറവാനിഷ്ടപ്പെട്ടോരു ഗുണങ്ങളും ചേരു
ന്നുചമാ൩പരം. യോഗ്യതയില്ലായ്കയാൽ ശരീര
ഭവനായ ജീവനപ്പുറം. ൪ഞാനൊടുവതിന്നായങ്ങ
ണന്തിട്ടമെന്നോടംകൎമ്മകൎത്തൃവചനാലും. ൫പൃഥക്ക്' ഇ
തിശതപഥ ബ്രാഹ്മണശബ്ദ വിശേഷമൂലവും പര
നാം. ഈശ്വരനെസ്മൃതികളുടെ ഹൃദ്ദേശത്തിലെന്ന

---

൧. ഉള്ളിയാൾ. ൨. ഉപാസ്യ-ഉപാസനം. ൩. ആച്ഛിതപാ-(അ
ഗ്ഗീകാരം) രൂപമായിട്ടു. ൪. പെട്ട.

൫. മനോമയതാദി. ൬. ഉപാസിപ്പാൻ. യോഗ്യം. ൭. പാപമ
ഹരൻ.

യതുള്ളാലും. ഈശ്വരാത്മാവെന്നതഹൃദയെയെന്നല്ലമരി
യ നിചായ്യത്വാൽ. മേലു ചൊണീയസ്സുപവചോ ബല
ത്തിനാൽതാനാമല്ല, പരനെങ്കിൽ. തെററില്ലാകാശം
ബഹുവിധമായ്ചൊൽകപ്പെടുന്നപോൽ ഹൃദയേ
അന്വേഷിച്ചീടൽ വേണ്ടുവതാൽ പരനാണത
ന്നുദ്ധമോക്. ൧൦ ദേഹബിംബിതിപ്പാൽസം ൧൧ഭോ
ഗപ്രാപ്തിയെന്നുമവനെങ്കിൽ. ഇല്ല്യാശവാൻസാക്ഷ്യ
പരൻഭോക്താവെന്നുള്ളതിവിശേഷതയാൽ. ൧൨. ബ്ര
ഹ്മക്ഷത്രാദിഭുഗ്ഗ ഓദനമെവനൊന്ന കഠകശ്രു
തിയിൽ. അത്താപരമാത്മാസ്ഥാവരജംഗമ സം
ഗ്രഹാൽ പ്രകരണാലും. ൧൪. ഗുഹാംപ്രവിഷ്ടാവിതിവാന
സ്ഥലത്തുള്ളതുഗുഹയിലേറിയുള്ളിരുവർ ജീവപരർ
തന്നെ പരനിൽ ചേർത്തിട്ടായെന ഈ ഉപചാ
രാൽ. ഇരുവരുടെ മേന്ത മന്തവ്യഭേദമാകിയ വിശേ
ഷണത്താലും. ഇത്യാദിവാക്യാൽ രണ്ടും ജീവപരാ
ത്മാക്കളാണതെന്നറിവും. ൧൫. അക്ഷ്യന്തര പുരുഷൻ
ചിങ്ങപ്രാണാത്മാവല്ലദേവതാത്മാവും. അക്ഷ്യാദിന ക

---

൧. ത്വാനതയാൽ. (നിഢതയാൽ). ൨. ഏററവും അണുപ്രാ
യമെച്ചുന്നിരിക്കവും. ൩. ഹൃദയത്തിൽ. ൪. വികയാനന്തതിവാതമെങ്കിൽ.
൫. ഓദനം. അന്നം (ഭക്ഷണസാധനം).

൬. ഭക്ഷണാൽ. ൭. 'ഋതംപിബന്തൌ' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ.
൮. ജീവനും പരമാത്മാവും. ൯. കർമ്മഫലാനുഭവം. ൧൦. ധ്യാതാവെ
ന്നും ധ്യാനിക്കപ്പെടേണ്ടുവനെന്നും ഭേദമായിട്ടു. ൧൧. അധികരണം.

ണനാമല്ലതു പരനാണാത്മതാമതുചേരുകയാൽ-൧
ഉപലബ്ധിസ്ഥാനം നാമാദിപറഞ്ഞിട്ടുകമ്മലവും ബ്ര
ഹ്മം- ആനന്ദ വിശിഷ്ടമതായ്പറകപ്പെട്ടിടിനാകാരണ
ത്താലും- ശ്രുതമായിട്ടുരഹസ്യം ബോധിപ്പുള്ളൊരുത്ത
വിജ്ഞാനാന്തരമാം- മാറ്റുമെച്ചൊല്ലാലും പരനാസ്ഥീരത
യിനാൽ വരാഞ്ഞുമല്ലന്ന്യൻ-ൻ-അധിദൈവാദിയില
ന്തൎയ്യാമി പരൻ തന്നെയാംയമയിതുതാം- ആകാധ
ൎമ്മവങ്കൽ ചേതവതാദ്ധ്യവഹരിപ്പ കാണുകയാൽ-
ദൃഷ്ടതാദിച്ചൊല്ലിട്ടുള്ളീകയാൽ പ്രകൃതിയല്ലജീവ
നല്ലും- മാദ്ധ്യന്ദിനകാണ്വാദ്യകളതുവേറായി പഠി
ച്ചുകാണുകയാൽ-൫-ഈശപരനാകുന്നദൃശ്യതാദിഗു
ണംചേൎന്നുതയോനിയറി- ഷ സൎവ്വജ്ഞൻ സൎവ്വവി
ദിതിവേദത്തിൽ പരന്റെ ധൎമ്മോക്ത്യാ- മുണ്ഡക
മന്ത്രത്തിൽ വിശേഷിച്ചതാലും പ്രധാനജീവ
ൎന്നാഹി- സൎവ്വവികാരാത്മകമാം രൂപന്ന്യാസാലുമ
ല്ലിതു പരൻതാൻ-൬-വൈശ്വാനരന്റെ മൂൎദ്ധാവെ
ന്നായ് മഹരേദ്ദ്യോർ ചൊൽവതു പരാത്മാ- സാധാ
രണശബ്ദങ്ങളിൽ വിശേഷമുള്ളതുനിമിത്തമായറികം

അദ്ധ്യായം. ൯. ഭിന്നമായവരെ[illegible]. ൱. സദ്ഗുണങ്ങൾക്ക് ഉത്തരായ ണമാറ്റം പറയുന്നതിനാലും, ൻ, 'യത്തദദ്രേശ്യമഗ്രാഹ്യ' മെന്നതു മന്ത്രിയ,

൨ പ്രകൃതിയും ജീവനും അല്ല. ൩, രൂപപ്രതിപാദികലത്വും (കാണികയാലും), ൪. മന്ത്രഭേദങ്ങൾ.

എവമഗ്നിമുഖമിതെന്നായ് സ്മരിച്ചിട്ടുമുപമീശപ
രമാകി- വൈശ്വാനരശബ്ദത്തെ അറിയിച്ചീട്ടുന്നി
തെന്നഹേതുവിനാൽ- ശബ്ദാദികളാലുള്ളിൽ പ്രതി
ഷ്ഠിതത്വാദ്യമല്ല ‹ പരമെന്നാകിൽ ›- അല്ലെവംജാഠര
വൈശ്വാനരനിൽ ബ്രഹ്മദൃഷ്ടിചൊല്ലുകയാൽ- അ
ല്ലെങ്കിൽ ജാഠരവഹ്ന്യുപാധിയാം ബ്രഹ്മമോതിട്ടു
ന്നതിനാൽ- അന്തരാലൊക്കാഴികയാൽ മൂർദ്ധ
ദ്യോവാദിവേദവാക്യമത്ത്- വാജസനേയികളിവനെപ്പു
രുഷവിധം ചൊല്ലുന്നുണ്ടല്ലോ. ഇക്കാരണങ്ങളാൽ
ഭൂതദേവതയുമഗ്നിയുമല്ല, പരൻ- നിരുപാധി
കനാം വൈശ്വാനരനെന്നവിരോധാത്ജൈമിനിമത
ത്തിൽ- സർവ്വാത്മാവൈശ്വാനരനാത്മം പ്രാദേശ
വാക് ഷപ്രകാശവഴി- എന്നാശ്മരഥ്യർ, ബാദരി ഫ
ലിതിയോർത്തുമെന്നാം ഗണിക്കയാലോതി- പ്രാദേശമാ
ത്രനെന്നായ് ജൈമിനി ഫസമ്പത്തിസൂചമെന്നും
‹ മേൽ- ശ്രുതികാശിക്കണ്ടതുപോൽ › തന്നേജാബാല
കാഖ്യരിതിനെത്താൻ- ചൊല്ലീടുന്നതിനാലും വൈ
ശ്വാനരനായതുപരാത്മാവേ.ഭ.ഓം.

ഫ. ജാഠരാഗ്ന്യുപാധികമായ ബ്രഹ്മം. വ. ഭൂതദിത്യാദിദേവതയും
ഭൂതാഗ്നിയും. ഭ. വിരോധമില്ലാത്തതുകൊണ്ടുതന്നെ. ശ. പ്രാദേശമെ
ന്നുചൊല്ലു. ഭ. വാമിപ്പെട്ടർ (അപേക്ഷിച്ചു) മാത്രമായി.

ഫ. തലവിരലും ചൂണ്ടാണിയും പെരുപ്പിടിച്ച പിടിപ്രമാണമാ
യ മനസ്സു (ഗണിക്കയാൽ പ്രാദേശമാത്രമെന്നുപറഞ്ഞു). വ. സമ്പത്ത

ഉപാസ്യബ്രഹ്മവാചികളായ അസ്പഷ്ടശ്രുതിക
ളുടെ യോജിപ്പെന്ന രണ്ടാംപാദം. തീൎന്നു.

ഹരിഃ- എവനിൽദ്യോവ്വാദികളാം തന്നേ ക
ല്പിതങ്ങളെന്നുള്ള- മുണ്ഡകവാക്യേ ദ്യുഭ്വാദ്യാധാ
രം ബ്രഹ്മമാത്മശബ്ദത്താൽ- മുക്തന്മാരാൽ പ്രാപ്യ
മതെന്നു പറഞ്ഞതിമൂലവും പറനാം- അല്ലാ ം
പ്രധാനമാശ്രയ മല്ലചൊല്ലും ശബ്ദമില്ലയെന്നതി
നാൽ- ശ്രുതിതന്നിലാത്മശബ്ദം സൎവ്വജ്ഞശപര
മാത്മ ബോധയതാം- വിജ്ഞാനാത്മാവല്ലാജ്ഞെയ
ജ്ഞരൂപഭേദവചനാലും സമവിജ്ഞാനശ്രുതി
പരമാത്മപ്രകരണമാകകൊണ്ടിട്ടും ഇളതകഴുവെ
ന്നാതെമ ഉപാസ്യസ്ഥിതിജീവാശനാങ്ങിരതന്നാലും-
ഭൂ- ൎത്തമാത്രേ വിജ്ഞാനസിതാവ്യനൊന്നുള്ളിൽ ഭൂ
ഭൂമാവു പരനാം സുഷുപ്തിസംജ്ഞപ്രാണ (ജ്ഞ)
നിൽനിന്നും പ്രധാനമായിട്ടു- ഉപദേശിക്കകയാലും
ഭൂമാവിൽ സുപ്രസിദ്ധഗുണങ്ങളാതം- പരമാത്മാവിൽ

---

൧൨. ൧൩. ദ്യുവാകളലോകാദ്യങ്ങളുടെ ആധാരം, ൧൪. പ്രകൃതി (സ
ത്വരജസ്തമസ്സുകളുടെ സാമ്യാവസ്ഥ). ൧൫. ആധാരം, ൧൬. സൎവ്വം- സ
ർവ്വം. ൧൭. 'ദ്വാസുപൎണ്ണാസയുജാ' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ, വ്യ ജ്ഞതമാവി
ന്റെ ഉദാസീനസ്ഥിതിയും ജീവന്റെ ഫലാനുഭവവും ഭേദമായിട്ടെന്നു സാ
രം, ൧൮. ഭൂമാവുതന്നെ അറിയപ്പെടേണ്ടവൻ.

൧൯. സംപ്രസാദൻപ്രാണനെന്ന വാക്യാദികളിലും പ്രാണനെന്ന ശ
ബ്ദിണാളുണ്ടിട്ടു വൃത്തിമതായതിലും കാണുന്നു. സുഷുപ്തികാണീ

ചേതകകൊണ്ടുംപരനാണെന്നത്രെ കാവ്യ്-൧-ആകാര
മാരിൽ ചോതപ്രോതമിതെന്നുള്ളതിന്നു ഗാർഗ്ഗിയൊടാ
യ്. ബൃഹദാരണ്യത്തിലതാ അക്ഷരമെന്നായയാജ്ഞ
വൽക്യോക്തം- ബ്രഹ്മം, പൃഥിവിതുടങ്ങീട്ടാകാശാന്ത
ത്തിൻറ്റയധാരണമായാൽ. ശ്രുതിപരമേശ ൨ രകൎമ്മിയ
ക്ഷരശാസനമതിങ്കലിനചന്ദ്രർ. ധൃതരായ്നില്ലുന്നെ
ന്നുപനിഷത്തുചൊല്ലുകനിമിത്തമായിട്ടും- ബ്രഹ്മമൊ
ഴിച്ചന്യാക്ഷരനിവൃത്തം,തന്നാലു മക്ഷരം പരമേ.൩.
മൂന്നാത്രപ്രണവത്താൽ ധ്യാനിക്കുന്നേവനപ്പരം പു
രുഷം. ഇതൈശ്വൎയ്യപ്രശ്നത്തിലുള്ള ൪ ധ്യാതവ്യം ഇതൽ
പരം ബ്രഹ്മം- അവനീക്ഷിക്കുന്നുപരംപുരുഷം പുരി
ശയമിതെന്ന മേൽവചനാൽ. ഈക്ഷണവിഷയമ
തായ്പരമാത്മാവെന്നുചൊല്ലിടുന്ന ഹേതുവിനാൽ-൫-
ബ്രഹ്മമാമീ൰ വ്യക്തികളിയോഗിദേഹത്തിലല്പമാം ഗൃഹ
മെ- ദഹരാകാശം൬ ഛാന്ദോഗ്യേകണ്ടതിങ്ക വേ
ണ്ടതായിട്ട്. കേട്ടതുപരനാം ബാഹ്യാകാശോപമ
തൊട്ടുമേൽ വരുന്നവയാം ബ്രഹ്മഗതി ശ്രുതികളി
നാലങ്ങിനെകാണുന്നു൭ ഗമകവാക്കുള്ളപോൽ. ഈ

പെടുമല്ലൊ. അതിൽ ബലമായിരിക്കയാൽ പ്രാണനും സുഷുപ്തി
മാനിയാകയാൽ പ്രാജ്ഞനുമാകാമെന്നതിനാൽ ശങ്കിക്കുന്നു. ൨. ഭേദ
മിയിരിക്കുന്നു, ൩. ധ്യാനിക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന, ൪. പ്രകാശിക്കുന്നതിന്നു യോ
ഗ്യമായ, ൫. ഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ, * ഇനചന്ദ്രർ-സൂൎയ്യചന്ദ്രന്മാർ,
൬. ബ്രഹ്മവാദമുള്ളാകുന്ന ശ്രുതികളുടെ. ൭. ഗമകം-ബോധകം,

യാത്മാ ലോകാനാമസംഭേദായ സേതുർവ്വിധൃതിയെന്നാരംഭിച്ചിരുന്നു
ടം. ധൃതിയായും പറയാം ധാരണലക്ഷണമഹിമയ
വനിലുള്ളതിനാൽ. നാമാകൃതിനിർമ്മാതാവാകാ
ശംതന്നെയെന്നു ചൊല്ലുമിതം. ആകാശവാക്പ്രസി
ദ്ധ്യാദ്ധ്യഹരാകാശം പരാത്പരം തന്നെ. വാക്യാന്തരത്തി
ലപഹതാത്മാവിന്റെ വിചാരണാലിതവനെന്നാൽ 'അ
പഹതപാപ്മതാദികളാം ധർമ്മങ്ങളുള്ളവയാ
ണത്'. ഉത്തരവാക്യാൽ ജീവനിവയെന്നാൽ* തൻ
സ്വരൂപമാണവനേ. പൂർവ്വാവസ്ഥയപേക്ഷിച്ചാക
ന്നതുള്ള ജീവവചനാദികേം. അന്യാർത്ഥജീവചിന്ത
യിതീശ്വരമാവാം ദൃഢപ്പെടുത്തുവതാം. അല്പശ്രുതി
യാലപരനിതെന്നാൽ കാണർക്കൌകസൂത്രാർത്ഥം
ഒ. ആതിനെയ്യ (കരണത്താൽ) പ്രകാരാൽ പ്രാ
ജ്ഞന്റെ സൂക്ഷ്മത്വാദ്യമാം തേജഃ. മേലും ഭഗവ
ദ്ഗീതാ നരാദിതികൊത്തോതിവിധം രൂപം സം-
ബന്ധോപാധാനാത്മാ പരിമിത പുരുഷൻ പരനാണെന്നതു
ണ്ടതിൻ. ഈശാനനെന്ന ശബ്ദംനിമിത്തമായിപ്പ
റഞ്ഞ പരിമിതിവാക്. ഹൃദയസ്ഥിതിയെയപേക്ഷി

---

൩. സ്മി (അതിര്). ൪ നാമരൂപങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കുന്നവൻ. ൫. നിത്യ
മുക്തസ്വരൂപമുള്ളവനായ തന്നെ. ൬. സൂക്ഷ്മാദികളാൽ പ്രകാശിക്കപ്പെട്ട
ത തേജസ്സ്. ൭. നതശിരസ്സായി തസ്ഥൗ എന്ന തുടങ്ങിയ ശ്ലോക
ത്തിൽ. ൮. പരിമാണം (അളവ്).

ച്ചുള്ള ഹൃദയംമനുഷ്യന്നുടെയാകും. ശാസ്ത്രമവിശേഷമെ
ങ്കിലുംമനുഷ്യരുള്ളക നരാധികാരിതാവഴിയായ്. ൭. ശ്രീഭഗ
വാൻ ബാദരായണനിവമേ ലായമേവമുഖ്യർക്കും. ഹൃ
ദയമപേക്ഷിച്ചു ച്ചതധികാരവേ ശാസ്ത്രാധികാരമോ
ർക്കുന്നു. ഉത്തരിക്കകൾപോലിന്ദ്രൻതൊട്ടവരുടെ ദേ
ഹമൊത്തിരിപ്പാലേ. കർമ്മത്തിൽ വിരോധം വരുമെ
ന്നാലില്ലക ദേവതാത്മാവിൻ. പലപലരൂപമട
ത്തിടൽ മഹിമാദിവാദ്ദൈയിതെന്നുകാണുകയാൽ.
ശബ്ദവിരോധമിതെന്നാലില്ലതിൽ നിർണ്ണയിക്കയു
ണ്ടാവുകകയാൽ. പ്രത്യക്ഷശ്രുതിയാലും സ്മൃത്യനുമാ
നത്തിനാലുമേവമിതു്. ഇക്കാരണത്തിനാൽ താൻറി
ത്ത്യതശബ്ദത്തിനുള്ളതാക്കിനും. സമനാമരൂപമാകും
നിമിത്തമായ് പോലുമന്ന്യകല്പത്തിൽ. ഉണ്ടാകുംകാല
ത്ത്യവഹൃതിപോലെ ശ്രുതിയാൽ തഥാസ്മൃതിയിനാ
ലും. മധുവിദ്യാദിയിലാദിത്ത്യനന്ത്യാദിക്ക് സേവ
യൊക്കാതെ. പോവുകമൂലംജൈമിനിദേവന്മാർക്കനാ
ധികാരമോർക്കുന്നു. ആദിത്ത്യാദിപദത്തിന്ന ജ്യോതി
സ്സിൽ നൽപ്രയോഗമുള്ളതിനാൽ. താനുംവിദ്യയി
ലധികൃതിദേവന്മാർക്കില്ലയെന്നു നന്നായി. ദേവരി

---

൧. മനുഷ്യാധി[illegible]ിതം. ൨. [illegible]. ൩, നാ
മത്തിൽനിന്നെന്ന [illegible] ശബ്ദത്ത[illegible] ദേഹത്തിൽനിന്നെന്ന
മന്നനാരം, ൪. ബോധിക്കുന്നതാചാര്യപക്ഷം, ൫. ആദിത്യാദിരാമ
ധുവെന്ന ഇരഞ്ഞി [illegible] ചൊല്ലിയതിൽ, ൬, അധികാരം,

ഷാരറിയുന്നതു താനാരമവനെന്നവേദമോതുകയാൽ
വ്യാസഭഗവാനിവർക്കുമയവിദ്യാധികൃതിയുണ്ടുതാനെ
ന്നാൻ.൧൨. തൻറിന്ദാശ്രവണത്താലുതിച്ച ജാനശ്രു
തിക്കെശോകമത്രെ. സൂചിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതിനൊരളവൈ
കചരന്റെ മൂവിരപ്പാടുകയാൽ. യൈശികമാംജാന
ശ്രുതിതങ്കൽ ശൂദ്രതയതല്ലപരമാത്ഥം. മേൽക്ഷത്രി
യതാപഗതിയാൽ ചൈത്രരഥാഖ്യനൊടുചേതമെയ്യാ
ളാൽ. സംസ്കാരവിചാരാലും മേലതിവർക്കില്ലയെന്നു
ചൊല്ലാലും. ശൂദ്രതാപാരമ്പമതിന്നരപ്പിനായ് ശൌര
തെമഗന്റെതൊഴിലാലും. ശ്രവണാദ്ധ്യയനാത്ഥങ്ങടെ
നിഷേധനാൽ സ്മൃതിയിനാലുമാകാതെ. ജാനശ്രുതി
യല്ലന്ത്യൻശൂദ്രനവിഭരാമിരപ്പാൽ സ്മൃതിങ്ങൾ ൩൩൦.ൻ.
വാക്യാത്ഥചിന്തയാരമ്പിച്ചതുചെയ്യുന്ന തിതധികൃ
തയെ. ഖഡിഗംശ്രുതിയിൽപ്രാണൻ പരനെല്ലാലോ
കവും നടത്തുകയാൽ.൧൪. ഇങ്ങജീവൻ മേഹാൽനൽ
ജ്യോതിയെ യേമ്യുന്നുവെന്നുചൊല്ലുമിടം. ജ്യോതിസ്സ്
പരബ്രഹ്മംതന്നെ പലമന്ത്രദശനാമൂലം.൧൫. ആകാ
ശംതാൻനാമാകൃതിനിമ്മാതാവിതെന്നമാകാശം. പ

൮. ശോകത്തോടു, അധികാരവിഷയമായുള്ള വിപ്രതിപത്തിഗ്ര
ന്ഥങ്ങളുന്നതികാണിക്കുന്നതായാൽ ഗ്രന്ഥംവിരിവാകുമെന്നതയെന്നും വി
ചാരശാലികൾ സാരഗ്രഹണം ചെയ്യുമെന്നുവിശ്വസിക്കുന്നു. ഇതു ശ്രുതി
തൊട്ടുചെയ്തിട്ടുള്ള അധികാരനിരൂപണമെന്ന ഗ്രന്ഥപ്രബന്ധത്തിൽ
കാണും,

ങ്ങനെ, നാമാകൃതിയാലഭേദാന്തരങ്ങളതമാം വിയൽപ്രപഞ്ച
ത്താൽ. ആരാത്മാവെന്നതിനായി വിജ്ഞാനമയനെ
ന്നതൊരുട്ടും. പരനാം നിദ്രാമരണാവസ്ഥകളിൽ
ഭേദമാശ്ശ്രൂന്നതിനാലാൽ. മേൽസൎവ്വത്തിനധിപതിസ
ൎവ്വസ്യേശാനനെന്ന മുതലായ. ശബ്ദങ്ങളാലുമായതു
പരമേശ്വരനെന്ന താല്പൎയ്യമായി. ൧൬. ഹരിഃ. ൧ാ
മദ്ധ്യായത്തിൽ ജ്ഞേയബ്രഹ്മത്തെ പറയുന്ന അവ്യ
ക്തശ്രുതിയോജനയെന്ന മൂന്നാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ. ചിലശാഖകളുടെ ശബ്ദം മൂലം കാഠ
ക്കാനമാനനിൎണ്ണീതാ. ൨ പ്രകൃതിൎജ്ഞേയയിതെന്നാ
കല്ലു ശരീരരൂപകല്പനഗ്രഹണാൽ. ശ്രുതിയവ്യക്ത
പദത്താൽ കാട്ടുന്നതുശരീരമെന്നോടം. അവ്യക്ത
ശബ്ദയോഗ്യത സൂക്ഷ്മാവസ്ഥ വഴിവന്നതെന്നറിക
ഈശാധീനതയാലൎത്ഥവത്താമവ്യാകൃതാഖ്യ ശക്തി
ക്കാം. ജ്ഞേയമതായിച്ചൊല്ലും വചനാഭാവത്തിനാ
ലുമപ്പയിതു. പറയുന്ന ശബ്ദമസ്പൎശമെന്നതൊട്ടുള്ള
മന്ത്രമിതെയെന്നാൽ. അല്ലന്നോപഷ്ടവ്യമതായ് പ്രാ
ജ്ഞനെൻ താനാകുമ്പലമധികാരാൽ. അങ്ങഗ്നിജീവപ
രർതാൻപറയേണ്ടതലപ്പടിക്ക ചോദ്യമതും. കാണ്മമ
ഹാനെന്തും വിളുമെന്നോടതു മഹത്താമാത്ര പരമാം

൧. കാഠകശാഖയിൽ അനുമാനാവഗ്രിയായി നിരൂപിക്കപ്പെട്ട. ൨. സാം
ഖ്യപ്രകൃതി-പ്രധാനം. ൩. ശരീരം രഥമായിട്ടുകൽപ്പിക്കുകയാൽ, ഇല്ല
ആത്മാനം രഥിനം വിദ്ധി ശരീരം രഥമേവതു' എന്നകഠോപനിഷദി

ധേയാൽ. ൧. ചമസാവല്ലിപോൽ വിശേഷാവധാര
ണാഹേതുവില്ലയെന്നതിനാൽ. തേജോബന്നാത്മി
കയാം ശ്രുത്യുക്തപ്രകൃതിയാ ണജയാമന്ത്രേ. ചില
ശാഖകളിലെ പരമേശ്വര സംഭൂതയായിരുന്നുചൊല്ലിടുന്ന
തിനാൽ. ജ്യോതിഃപ്രധാന ൧മജയായിതാലിത്ത്യ വക
ധുതയൊപ്പമവിരോധം. ൨. സംഖ്യോപസം ഗ്ര
ഹാലും പ്രധാനമാവില്ല. പഞ്ചപഞ്ചജനാഃ. എ
ന്നേടം നാനാത്വംഭോവാധികത്വം (തിരേകം) വി
മിത്തമായിട്ടും. പ്രാണാദികളാം പ്രാണസ്യപ്രാ
ണമുതോ' തിവാക്യശേഷത്താൽ. കേഷാമന്നേസതികാ
ണ്വാവചോ' ജ്യോതിസ്സാൽ പൂർത്തിതാൻനിനാവിനോ
ക്ത. (തീ). ൩. സൃഷ്ടിക്രമഭേദം വേദാന്തങ്ങളിലെങ്കി
ലും പരൻവേദ്യൻ. ഖിയമാലിഷ്യകാരണമായ്തന്നിയാ
യ്പ്രപഞ്ചത്തിന്നാദ്യമുണ്ടതയാൽ. ഹസോകാമയത
യിതെന്നവനേയാകർഷിച്ചുകൊണ്ടുവരലാലും. വേദാ
ന്തങ്ങൾക്കീശൻ തന്നിൽ താല്പര്യമായിട്ടുണ്ടെന്നേവം. ൪.
ജഗദ്വാചിത്വാൽ കർത്താവിപ്രത്യക്ഷക്ഷയസ്യത

ക. ൧. അപ്പാഗ്ബിലശ്ചമസ ഊർദ്ധ്വബുധ്നഃ എന്ന (മന്ത്രത്തിൽ) സംശയാർഹമായിരിക്കുന്നതിനാൽ. (ശീർഷത്തിലെയും മേൽവിരിപ്പുള്ള ചമസംപോലെ). ൨. തേജോബന്നാദികൾ. ൩. 'അജാമേകാം' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ. ൪. അജത്വം. ൫. മധുതം. ൬. സംഖ്യാഗ്രഹണത്താലും.

൭. കണ്വ-ശ്രുതി, അന്ന (പൃഥിവി) ശ്രുതിപ്പാതിരിക്കവേ. ൮. അവൻ സൃഷ്ടിപ്പാനാശ്ശമിച്ചുവെന്നാതമായിനെ, ൯. കൌഷീതകിശ്രുതിയിൽ.

ലക്ഷ്മം. എന്നേടത്തുജഗദുപാദാനിയാകയാലും ൧൮,
വേദ്യമാണുപരം. ബ്രഹ്മത്തെ ചൊല്ലിടാമെന്നാരംഭി
ച്ചു കാണകയാൽ മേലും. തിത്താതി *ജീവമൃത്യുപ്രാ
ണോൽക്രാന്ത്യാലല്ലയെങ്കിലെന്നിതു മുൻ. ചില ശാഖകളിൽ
ചോദ്യോത്തരങ്ങളുമട്ടു കണ്ടിരുന്നതിനാൽ. നൈമി
നിത്തുല്യാത്മാ പേട്ടിസ്സ്തിഫളിവ വിചാരമെന്നീസൂത്രം-
ഒ. മൈത്രേയീബ്രാഹ്മണമതിലാത്മാ ദ്രഷ്ടവ്യനെന്ന
തുപ്പരനാം. അമൃതത്വംതൊട്ടോട്ടവണ്ണുപസംഹാ
രോക്തിചേൎന്നിടുന്നതിനാൽ. ആത്മാവെയറികിലെ
ല്ലാമറിഞ്ഞതെന്നീപ്രതിജ്ഞ സിദ്ധിപ്പാൻ. ആത്മാ
ക്കളെയവിരോധാം ശംഭതാദ്ദാൎത്തന്നിതാശ്മരഥ്യമു
നി. ദേഹാദിസമൂഹം വിട്ടൊഴിഞ്ഞുപോം ജീവനീശ
നോടൈക്യം. ചേരും കൎമ്മമതേതോ ചക്രമമെന്നൌഡു
ലോമിതാന്മതമാം. ഇപ്പരമാത്മാവിൻ വിജ്ഞാനാത്മാ
വാവിലിപ്പിനാൽ ജീവൻ. ബ്രഹ്മാന്യന ല്ലതേതോരം
ഞതോലെന്നു കാശകൃത്സ്നമതം. ൬. ഇയ്യാദേശം
കേവലമെന്നതിനാൽ ശ്രുതമാക ശ്രുതം ചോദ്യം.
എന്നീപ്രതിജ്ഞയോടുതമൃഷ്ടാന്തങ്ങളിനാൽ സൌമ്യ
രുണ്ടായം സർവ്വം. അറിയപ്പെടുന്നവെന്നീദൃഷ്ടാന്തമി

൧, കൎമ്മ-ലോകത്തെന്നിങ്ങിലാകയാൽ, *ബ്ര-സൂ ൧-൪-൨൧,
൨, ജൂപ്ലി-പൃാപ്ലി,

ഖണ്ഡിനുള്ള ൧അനുപരോധാൽ. സത്ത്വ ൨നിമിത്തോ
പാദാനോഭയകാരണവുമാം ബ്രഹ്മത്തിന്. സോകാമ
യതേത്യൈക്ഷതയിരണ്ടു ൩അഭിധ്യാനമോതുവതിനാ
ലും. സാക്ഷാദിതിവിധാനം ശ്രുതിയാകാശാൽജനി
ലയം ചൊൽകയാലും. ബ്രഹ്മോഭയകാരണമാ ൪ത്മാനവ
ത്മാനേചമകൃതവെന്നും. കർമ്മതാകർത്തൃതയിവ പരി
ണാമാലപ്പോലെയാ ൫ത്മകൃതിയാലും. ബ്രഹ്മമുപാ
ദാനവുമെന്നായ് ചൊല്ലപ്പെട്ടുമുബോധകം തന്നിൽ. ൬ക
ർത്താരമീശമെന്നതുമതിനാലും ചിത്തുകാരണമായമാം.
൭. എന്നീ പ്രധാന കാരണവാദനിരാകരണ യുക്തി
യാൽ തന്നെ. ൧അണ്വാദിമതനിഷേധം ചൊല്ലി
യതാം ൨മുഖ്യമല്ലഹതിയൊപ്പം. ൨. ഹരി. ഒന്നാ
മദ്ധ്യായത്തിൽ അവ്യക്താദി സന്ദിഗ്ദ്ധ പദമാത്ര സ
മന്വയമെന്ന ൪-ാം പാദം തീർന്നു.

സമന്വയാഖ്യമൊന്നാമദ്ധ്യായം തീർന്നു.

---

൧. അനുപരോധാൽ. ൨. നിമിത്തവും ഉപാദാനവുമാകുന്ന രണ്ടുമാവു കാരണവും എന്നർത്ഥം. ൩. (അഭിധ്യാ) അഭിധ്യാനം = ഇച്ഛ. ൪. 'ആത്മാനം സ്വയമകുരുത' എന്ന ശ്രുതിയിൽ. ൫. ആത്മാവിനെ കർമ്മമായതിനാലും. ൬. 'കർത്താരമീശം പുരുഷം ബ്രഹ്മ യോനിം' ഇത്യാദിവ്യാപനികളാൽ.

൧. വൈശേഷികാദിമതഖണ്ഡനം. ൨. പ്രധാനമല്ലനിബർഹണ ന്യായപ്രകാരം. (പ്രധാനിയെ കൊല്ലുക ദ്വേഷം വധം ജിതപ്രായം എന്നവതിന്റെ പോലെ).

(അ- ൧) ഹരിഃ- ഇങ്ങിനെ കപിലസ്മൃതി ഭംഗ
മെന്ന ദോഷം വരുന്നില്ലെന്നാകിൽ- ഇല്ല; ശ്രുത്യ
നുസാരിസ്മൃതിക്കിടം കേളവനിടാത്തതിനാൽ-
കാപിലതന്ത്രോക്തമതാം മഹദാദിശ്രുതിയിലപ്പ
രീക്ഷകളിൽ- താനും ലഭിയാത്തതാസ്മൃത്യവകാശകേട്ട
ദോഷമായിടാ- ൧൨- ഇങ്ങാപിലബന്ധനയാൽ പ്ര
ധാന കാരണതസത്ത്യതാദികളും- ചൊല്ലും പാത
ഞ്ജലയോഗം ബന്ധിതമെന്നറിഞ്ഞു കൊള്ളേണം-
൨- വിജ്ഞാനാനംചാ വിജ്ഞാനാനംചശ്രുതിയാൽ ജഗ
ജ്ജഡതാമറി- ചിജ്ജഗൽകാരണമല്ലതിന്നു മല
കിൻ വിലക്ഷണതാമതാൽ- അഭ്രേ ഇസ്സിക്ഷിച്ചൃ
ത്തോതിയെന്ന തൊട്ടുകെത്താലെ- മ നതാതമിമാനി
ച്ചൊല്ലാൽ ചിജ്ജഡാദോവ ശരീരികളാൽ മുന്നേ-
ബ്രഹ്മപ്രകൃതികമല്ലാജ്ജഗദചേതന മതാകയാ
ലെന്നും- മൂന്നാംകപാം തെററാം്രുകേശാദിപൃമാങ്കു
ൽ നിന്നെഴുന്നതിനാൽ- ഉല്പത്തിയതിന്മൂന്നാം കാ
ര്യമസത്തയെ മെങ്കിലില്ലേൾ- കാര്യപ്രതിഷേധമി

൩, അവകാശം (ഭിള്ളൂ) ഹാനി, ൪, കപിലനെന്ന മതപ്രവ
ർത്തകനാലുണ്ടാക്കപ്പെട്ട സാംഖ്യഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മഹദാദി
കൾ, ൫, പ്രധാനം ജഗൽകാരണമെന്ന ഇത്യാദിയവ, ൬, അതാതഭിമാ
നിദേവതയെ പറയുന്നതാകയാൽ,
൭, ജീവാത്മസ്വാദൃച്ഛികൾ, ൮, ബൃഹദാരണ്യകാദികളോട്
കൂടിയതു, ൯, ഭഞ്ജനാദി,

താം ൧ കാരണത്തുള്ളതിപ്പ കററിട്ടാ. ൨ ജ്ഞേയകാൎയ്യം ൩
ചിൽപ്രകൃതികളാകിൽ ലയാവസ്ഥയിൽ സാധൎമ്മ്യത്താ
ൽ. ബ്രഹ്മം ദൂഷിപ്പതെന്നാകരിനാൽ വേദാന്തമേയ
സംബന്ധം. ൫ നിഗ്രഹാദതാൻ ലയകാലം ൬ വളു:
കങ്ങളിവകളുടെ. ധൎമ്മത്താൽ പൊൻ മണ്ണോട്ടി
ല്ലന്നുള്ളത സദൃശത്വം. സാംഖ്യമതത്തിൽ
പോലും ലിംഗങ്ങളെന്താദൃശമായിട്ടുതോഷം സാധാ
രണമാവുകയാൽ ൮ പക്ഷതിയെന്നറിഞ്ഞു കൊ
ള്ളണം. ൯ തത്തിന്റെ നിലയിൽ പൂഴികയാലും വേദ
ദൂഹിക്കാം. ൧൦ നന്നായം മോക്ഷാദിവം വരുന്നതി
ല്ലെന്ന ഹേതുവിനാൽ. ആഗമവഴിയോടൊക്കം ത
ൎക്കത്താലും ജഗത്തിനാബ്രഹ്മം. തന്നെയിതുവിധകാ
രണമെന്നിതു ന്നായുറച്ചിരിക്കുന്നു. ൨. ഇക്കാരണ
ങ്ങളാൽ മന്വാദ്യാം ശിഷ്ടന്മാരെടുത്തിട്ടാളുള്ള. വൈ
ശേഷികമതം വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടെന്ന കണ്ടുകൊള്ള
ണം. ൩. പരമാണുവാപത്തിനാലിതം വേദ്ധാദിക്കുകി
റുലകിലെന്നപടി. ആരംഭമതത്തിന്റെ നിവൃത്തിബുദ്ധിമുട്ടി
ലാഭമാമിപ്പമതെ പൂതം. ൫. കാൎയ്യപ്രപഞ്ചമകാര

൧. കാരണരൂപത്തോടിരിക്ക നില. ൨. അനുഭവാദി കാൎയ്യം. ൩. ബ്രഹ്മ
കാരണം. ൪. സംക്ഷേപം. ൫. കാരണത്തിന്റെ വിപരീതമായിരിക്കു
ന്ന ലക്ഷണമൊന്നത്രേയെന്നു. ൬. സാധൎമ്മ്യത്തെ.
൭. ശിഷ്ടന്മാരാൽ ചിലരാലുള്ള. ൮. കാരണമഴിവ്. ൯. ലോക
വിനാശ ഭേദംകൊണ്ടുപോയാൽ ഭോഗമുണ്ടാകുന്നതിനാൽ,

ണമാം ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നു വേറല്ല. *വാചാരംഭ
ണ ശബ്ദാദികളാലും കാരണം ഭവിപ്പതുവേ. കാൎയ്യം
കാണുകയാലും ചിന്നമാകുന്നതിൻ ഇതികാൎയ്യം.
കാരണരൂപമതായ്ത്തിരിപ്പിനാൽ ചോറുമാ മനന്യ
തം. മൃന്മയസത്താന്നെന്നും വേദച്ചൊല്ലാലിവണ്ണ
മല്ലെങ്കിൽ. വേദാദിപ്രത്യാകൃതധൎമ്മകോടികളെപ്പോലിടു
ന്ന വാക്ക്യങ്ങളാൽ. യുക്തിയിനാലും സത്താചിതന്ന
മൃണ്ണെന്ന ചേരുവാക്കാലും കാൎയ്യത്തിനൊന്നു വേർപാടി
ല്ലാഴികമിട്ടു മൊത്തതാകുന്നു. കാരണരൂപിൽ നി
ന്നം ഉപന്യാസാനന്യതകണ്ടിട്ടേറെ താൻ. മേലും പ്രാ
ണാപാനാദികൾ ചേരുമിതെന്നറിഞ്ഞു കൊള്ളേ
ണം. ന- ഘടാദിതത്താം പ്രവേശശ്രുതിചിതനിന്ന
യുക്ത്യാലപരം. ജീവനാപരാത്മതാ തത്ത്വമസി
ശ്രുതി പറഞ്ഞിടുന്നപ്പോൾ. ബ്രഹ്മത്തിൻ സ്രഷ്ടൃത
യത്തുജീവനോൎന്നുതന്നെ വന്നിടുന്നതിനാൽ. താൻ ഹി
തമാചരിയാഴിക മുതലാം ഭേദമിതുണ്ടാമെങ്കിൽ വാ
ഹി. അദ്വൈതശ്രുതി മുതലായത്തു ഭേദം ചൂണ്ടിയോ
തിടുന്നതിനാൽ. ഭേദിയും ബ്രഹ്മാധികതാ നിഷ

൧. വാചാരംഭണം വികാരോനാമധേയം മൃത്തികേത്യേവസത്യം' എന്ന ശ്രുതിയിൽ. ൨. 'അസൌമിത്രേവ...' എന്ന മന്ത്രത്തിൽ. ൩. വ സ്തുത്തിന്റെ അർദ്ധിനതം. ൪. ജീവത്വം. ൫. തൽസൃഷ്ട്വാ തദേവാനു പ്രാവിശത് എന്ന ശ്രു—ൻ.

൬. 'ഏകമേവാദ്വിതീയം' എന്നതുമുതലായ ശ്രു-. ൭. ബ്ര ഹ്മാന്യതം.

ന്നിരുഹിതമാരപ്പിയാദ്ദോഷം. കല്പാതജാതി, ര
ത്നം പാഷാണവുമായിരുന്നപോൽ തന്നെ. ജീവപ്രാ
ണങ്ങളിലിവകൾ ചേരുന്നതിനാൽ ഉപരോക്തഹതി
യില്ല. ൧. സ്വപ്നാന്തമാവിൽതന്നേ ഉപസംഹാരം ൨
ഭേദാനാഭേദയാശ്. എന്നും ശ്രുതിയാൽ സ്രഷ്ടൃത
പരനാകിൽ ദോഷമില്ല പാലിന്നു. പരിണാമലയം
പോൽ ബഹുരക്തത്വാകർതാപരൻ തന്നിച്ചയകിൽ
മേലും ദേവാദികൾ തെറ്റ് കാരണമെന്ന്യേ പരത്തി
ൽ വിലയം പോൽ. ൫. ശ്രുതിവിധതഃമോക്ഷ ബ്രഹ്മ
ത്തിനും കാര്യാത്മനാ വികാരമെങ്ങും. അപ്പോൾ ൬
നിരവയവശ്രുതി കോപം വരുമാകിലില്ലയെന്നറിക.
എന്തെന്നാൽ ശ്രുതിതങ്ങൾ ബ്രഹ്മ ൭ചതുഷ്പാത്തപ
മോതിടുന്നതിനാൽ. ഏകം പാദം ൮കാര്യം ൯ത്രി
പാത്തു ശുദ്ധാമൃതം ഹിരണ്യമെപോൽ. സ്വപ്നമൊരു
യാത്മാവിന്നു കേവലന്യേയന്റെ കണ്ടിടും പോലും. ലോ
കത്തിലിന്ദ്രജാലക്കാരൻ നിർമ്മല വിചിത്രനോക്കാ
ദൃശം. ൧൦ശ്രുതി പാദിതമാം ദോഷം പ്രധാനമാമിക്കമൊ

---

൩. പൂർവ്വപക്ഷി പറഞ്ഞ ദോഷമില്ല. ൪. സംബന്ധമില്ല അതുകൊണ്ടു ഇല്ല. ൫. തങ്ങളുടെ കാരണത്തിലല്ലാതെ ബ്രഹ്മത്തിൽ ചേർന്നുള്ള പോലെ. ൬. മുഴുവൻ ബ്രഹ്മത്തിൽ. ൭. കാര്യമെന്നുള്ള പ്രപഞ്ചത്തിൽ. ൮. ബ്രഹ്മത്തിന്നവയവമില്ലെന്നു പറയുന്ന ശ്രുതിവിരോധം. ൯. ചതുഷ്പാത് - നാലുപാദമുള്ളതു. ൧൦. കാര്യരൂപമായും പ്രപഞ്ചവും. ൧൧. മൂന്നു പാദം. ൧൨. ശ്രുതിബലത്താൽ.

൧. അനേകവിധകാര്യങ്ങളും. ൨. ഉക്തമായ.

കമായതിനാൽ. താനും ദോഷാരോപം വേണ്ടസ്സ
ൽ പക്ഷഹാനി മുൻദീക്ഷി. ൧൮. സൎവ്വപ്രകാര ശ
ക്തികളോടുള്ള പരദേവതാശ്രുതേൎവചനാൽ. യഃ
സൎവ്വജ്ഞൻ സൎവ്വവിദേവം താൻ സൎവ്വകാമമയെന്നാ
ദി. ആശ്രുത്യുമവാക്കുന്നും ശ്രുതിയാല നകരണ്ടാ
യാലതല്ലെങ്കിൽ. പ്രത്യക്ഷമീശംമൂന്നാംമേലും സശ്രു
ണോദ്ഭൂതണ്ണനാനോനാതമാൽ. ൧൦. സാക്ഷിയുപയോഗ
മുള്ളോന്നാകേണ്ടതിനാലുമവൻറയല്ലെങ്കിൽ. വേണ്ടി
ല്ലലകപ്പതിലീലാമകൈവല്യങ്ങളാംവിലാസസമം. ൧൧.
ഞ്ഞുണാനാട്ടുമ്പോൾ ചേതനമല്ല തൻഹേതുതയുര
പ്പുചപ്പന്നു. മേലും അപേക്ഷമതനിട്ട് യഥാവം സമമാ
ള്ളാതതിരാത്തില്ല. ഏന്നായെന്തെന്നാൽ പ്രാണിക
ളുടെ കൎമ്മാനുസാരസൃഷ്ടിയാനാൽശ്രുതി, ഗീതകളെ
ങ്ങിനെയെ[illegible]പ്പെടി പറഞ്ഞിട്ടുന്നതിനാൽ.
സൃഷ്ടിക്കുമുമ്പു കൎമ്മ[illegible]ല്ലാത്തിപ്രകാരമല്ലെങ്കി
ൽ. ഒരറിവ്വ ൧നാദിദാവാൽ സംസാരത്തിനിളു
ചേൎച്ചയുള്ളതാൻ. ൨പോണപ്പതിയുണ്ടാകിയാതാവെ
ന്നായി വേദവാക്കുമ്പോൾ അനാദ്യമാദിയുമില്ലെന്നാ
ങ്ങളും കൊണ്ട നത്തുന്നുഗീതയിലും. ൧൩. ഏവം ബ്രു
ഹ്മം കാരണമായ്ക്കൊള്ളുമ്പോഴും പറഞ്ഞവെണ്ണുതൊ
ൻ. പ്രകാരണാധൎമ്മമശേഷം ചേതനവയാസ്സുതന്നാ

൧, അനിന്ദ്രിയതപം ൨, ജ്ഞപ്തിളാനന്ദ്രപാവ, ൩, വൈഷമ്യം, ൪, അനാദിതാംകൊണ്ട, ൫, യഥാപൂൎവ്വകല്പയൾ എന്ന ദിക്ക്, ൬, മ യാവിശിഷ്ടകാരണബ്രഹ്മത്തിൽ സൎവ്വജ്ഞതാദി,

ഷ്ഠിയാകും. ൧൩. ഹരി॰ ൧-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ വേദാ
ന്തസമന്വയവിരോധപരിഹാരമെന്ന ഒന്നാം പാദം
തീൎന്നു.

ഹരി॰ ഐസൗഖ്യജീവവാദംപോൽ സാം
ഖ്യം യോഗവും നിരാകരിക്കുന്നു. ഉണ്ടാകൽ വരാഴിക
യാലും മായ പ്രകൃതി, ജീവകാരണതാ. ഇല്ലാ
ത്തപോലെ ജഡത്തിൻ പ്രവൃത്തിയോഗ്യതയിനാലു
മായിടാ. ഭപാൽ നീരിപ്പോലെന്നാലൊന്നാശ്രി
ച്ചേ പ്രവൃത്തിയവശ്യമാം. സത്രിപ്രത്തിന്നന്യ
ത്തായില്ലില്ലായുമൊലുമായിടാ. ബ്രഹ്മ[illegible]ഹേതു
ത്വം [illegible]ക്ഷതയത്തനിമിത്തമായിട്ടും. പല്ലുപ
യസ്സാള്ള [illegible] വന്നുകൂടിടാ.
പങ്കുവിന്നന്യസ്ഥലമത്തപോലായ്ക്കിന്നതിപ്പയെന്നതി
നാൽ. കാപിലയോഗമപേക്ഷിക്കുന്നായത്തപോലെ
കൂട്ടികിൽകൂടെ. [illegible] പഞ്ചപാസ്ര
ന്യായമെന്നപോൽചിന്നെ. ത്രശികാന്തംതൊട്ട സ
മമെന്നാലും ദോഷമാംനിഷിദ്ധതയാൽ. ഏകദേവി
മോക്ഷമന്യോന്യമെന്നോടം, ന്‍.ചേപ്പാൽ സകലമെവസ

൧. ശ്രീമൽഭാഷ്യപ്രതിപാദിതങ്ങളായ സാംഖ്യാദിമതങ്ങളെ
[illegible] ഇവിടെ [illegible] ശ്ലോകങ്ങളിൽ വ്യുത്പത്തിപ്ര
കാരമിങ്ങിനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു, ൨, തർക്കം, ൩, കാരണതാ,
൪, ക്ഷീരനീരങ്ങളെന്നപോലെങ്കിൽ, ൫, ബ്രഹ്മവിദ്യമറ്റൊന്നി
ന്റെ കാരണതാ, ൬, അപേക്ഷയില്ലായ്ക, ൭, പരിണാമം, ൮, ജ്ഞാ
നിയുടെയും കൎമ്മത്തിന്റെയും മിഥ്യപോലെ, ൯, സംബന്ധത്താൽ,

ഗ്ഗാലും. ഷഡ്ഗിതാം ചേരാഴികയാലും സ്വാത
ന്ത്ര്യമെന്തിട്ടന്നില്ലാ. അന്ന്യപ്രകാര മൂഹിക്കിലുമാം.
ഖണ്ഡനെവചക്കരെച്ചിലതിനാലും. ഇവയെല്ലാമന്ന്യോ
ന്ന്യം വിരോധമെന്നുള്ള കാരണങ്ങളാലും. അനുചിത
മ്മതമൊക്കയുമെന്നുള്ള നന്നായറിഞ്ഞുകൊള്ളേ
ണം ൧. ഹ്രസ്വ പരിമാണങ്ങളിൽ നിന്ന മഹ
ദ്ദീർഘ്ഘമായ് ക്രമത്താലേ. ദ്വ്യണുകത്ര്യണുകങ്ങളിത
വുണ്ടാംപോൾ ജഡജഗത്തുചിതിന്നാം. ൨. ആ
ദ്യക്രിയ പരമാണുക്കളെ കൊണ്ടാകിൽ കൊണ്ടിരിക്കി
ല്ലല്ലൊന്നാൽ. ദ്വ്യണുകാദിചേന്ന ദ്രവ്യം ക്ഷേത്രജ്ഞ
നോടെ നിയമത്തിലചിതപാട്ടം. കർമ്മാഭാവം, ജഡ
മെന്നതിനാലാം, സൃഷ്ടിവന്നിരില്ലതിനാൽ. ഇത്യ
ന്ന്യായാൽ ഗുണപ്പ്ാം സംബന്ധംപോലെ നിത്ത്യസം
ബന്ധം. ന്ന്യായമതം തന്തുപടങ്ങളിലൊപ്പ്പക്കൊണ്ടക
യാൽ ഖണ്ഡം പടവും. താൻ ചേപ്പിന സംബന്ധാന്ത
മതിന്റിനൊ നിവൃത്തിയാൽ കേടാം. എല്ലാമെല്ലാ

൧. സൃഷ്ടിയാവും, അദൃഷ്ടിയാവും എന്നതെല്ലാ. ൨. ജ്ഞൻ- അറിവു
ന്നവൻ (സുഖദുഃഖാനുഭവൻ). ൩. ദ്വ്യണുക, പരമാണുക്കളിൽനിന്ന
പരമാണുവേ അപേക്ഷിച്ചു വലിയതായ ദ്വ്യണുകവും ദീർഘപരിമാണ
മില്ലാത്ത ദ്വ്യണുകങ്ങളിൽനിന്ന ദീർഘപരിമാണമൊടുകൂടിയ പരിമാണ
മുള്ളത്ത്ര്യണുകവും ഉണ്ടാകുന്നപോലെ. ജഡപ്രപഞ്ചം ചിത്തിൽനിന്ന
ഉണ്ടാകുന്ന സാരം, ൪, പൂവ്വകർമ്മ, ൫, അദൃഷ്ടം, ൬, ക്രിയാഭാവം,
൭, സംയോഗസംബന്ധം,

ള്ള പരമാണുസ്വഭാവമതുമാറിടാതെ നില്ക്കയാൽ- സ്ഥൂലാദിനിത്യമാമതുകൊണ്ടും പരമാണുവാദമൊക്കില്ല. രൂപാദിമയാതിരിപ്പാല നാനാത്വാദിനിത്യത്വാദിയാമതുപോൽ. കാണുകയാലവയെ ച്ചൊല്ലാനില്ലാത്തൊന്നതെങ്കിലും ദോഷം. അതിനാലും ശിഷ്ടന്മാർ കൈക്കൊള്ളാത്തുള്ളതാകയാലുമിതിൽ. ഏറെയുപേക്ഷാവള്ളാൻ തന്നേയോഗ്യതമുള്ള മുഷയുള്ളവരാൽ. ൩. ഇതുഹേതുകർത്താ ദൈവാനിക പരമാണുകളൊപ്പുകൊള്ളുകില്ലും. വൈശേഷിക സമുദായപ്രാപ്തിവരും ൪ കർത്ത്രാദ്യനിത്യതാബലതഃ. അന്യോന്യമവിദ്യാദികളോ പ്പിപ്പവരാണിരയകചന്നാകിൽ. അല്ലാ, മേനൽ ഫെട പരമാണുല്ല അതിക്കതന്നെ പൂർവ്വണു. കാരണമാകുന്നതിനാൽ ചേർപ്പാൻ വേണാം സന്ത്രമായ്പോരാ. പിന്നെ ഞ്ഞമാണുവാക്കപ്പൂർവ്വംകെടൊലുമില്ല കാരണതാ. ഹേതുവസതാകുന്നവാൻ പ്പൂ തിക്കതെ വൈരമൻറയറാ പോകുന്നു. കോള്ളും ൭സഹേതുവെന്നാലതേക കാലത്തുവേണമിതുമാകാ. ക്ഷണികതാപച്ചാൽകേടാൽ" കമംരാദിബലാൽ തകർക്കാലത്താൽ. പ്പൂതമദ്യാദിനശിച്ചീടുകയെന്ന

---

൧. അണുവല്ലാതു. ൨. വൈശേഷികമതമുള്ളവരാൽ. ൩. സമുദായത്തിന്റെ വരാല്ല. ൪. കർത്താവുമുതലായതിന്റെ അനിത്യതാബലങ്ങൾ. ൫. ഉണ്ടാകരു. ൬. 'സാർവ്വം കാര്യം സകാരണകം' കാര്യമെല്ലാം കാരണത്തോടുകൂടിയതു- എന്നതു. ൭. ഹേതുവോടതു,

ണ്ടിന്നമയോഗ്യതാവാസ്സും. ഇവർ പക്ഷപ്പെടിയോ
ന്നനാദിം വിഷേരമം വന്നിചാസ്സയാൽ കേടാം. ചിര
കാലമിരിപ്പപ്പോൾ ക്ഷണികമിരന്നാകിലും വരംമോ
ഷം. അതിനാൽ മതമിതബാധം മവിസ്സിലുമുണ്ടു യു
ടതോന്നാലോക്കകയാൽ. താനമനൃതമാമൊന്നി
ൻെറ യന്ത്യനിദിനാന്തരതിങ്കൽ. കാണകകൊ
ണ്ടും ക്ഷണികതവരുകിപ്പിപ്പാതതിന്നു കാണാത്തു.
നഷ്ടപദാത്ഥം കാൎയ്യം ചെചകിലുദാസിനമായപൃത
ഷക്കം. കാൎയ്യങ്ങളൊക്കെയാമെന്നതിനാലു നമസം
ഗതം ഹി* സൗത്രമതം. ൩. വിജ്ഞാനവാദിചോ
ല്ലും ബാഹ്യാത്ഥാഭാവമൊത്തിട്ടുന്നില്ല. എന്തെന്നാ
ൽപ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടീടുന്നതുനിമിത്തമായറിക. സപ്ന്നാ
ദിപോലെ ജാഗ്രല്പദാത്ഥങ്ങൾതുയതെങ്കിലൊത്തി
ടാ. ഇവയുടെ വിലക്ഷണതാം നിമിത്തമായന്നുക
ണ്ടുകൊള്ളണം. ബാഹ്യാത്ഥമില്ലയാതതുനിമിത്ത
മാസ്സാസനാസ്സുമില്ലുണ്ടു ആലയവിജ്ഞാനത്തിൻക്ഷ
ണികതമാലും നവാസനാശ്രയതാ. സൎവ്വപ്രകാ
രവും വൈ നാശിക പക്ഷത്തിലനാപത്തിയെയും.

---

൧. വിനാശം—വിഷയം. ൨. അകാരത്തിലും— അസ്തിതപ്രതീ
തി. ൩. അബോധം. ൪. ബുദ്ധമതം. ൫. ബാഹ്യപദാത്ഥമില്ലെന്നത.
൬. ൭. ആലയവിജ്ഞാനമെന്നും പ്രവൃത്തിവിജ്ഞാനമെന്നും രണ്ടുണ്ടു.
൮. വാസനാശ്രയതാ.

൯. നാസ്തികമതത്തിൽ അയോഗ്യതയാം.

നോ്ഷകോതാവും മനൽമാന്തുകാവാധാമത്തുനിമിത്തവും
ത്രാത്ര്യം. ൫. വരുന്താമ്ബദൻചൊല്ലൊക്കാന്ന്യാദസ്സി
ചനാസ്ലിയെന്നുമൊതകാലം. ൬ ധർമ്മ്യിചരന്ത്യാ
ന്ന്യം പിതൃപധർമ്മം ഭവിച്ചിട്ടാത്തതിനാൽ. ഇവർ
കൊള്ളുംപോൾ ജീവൻ ശരീരസമമെന്നു വന്നിട്ടുണ്ടെ
ങ്കം. ദേഹാന്തരത്തിലാത്മാവിന്നു ശരീരം നിറഞ്ഞിരി
പ്പാൻ. ദേഹക്രമമാസ്സു സങ്കോചംപോലെ വികാ
സവും വരുന്നതിനാൽ. വേണ്ടില്ലെന്നാലൊക്കില്ല
വയവിയാ നശ്ശിതിയ ദിവരലാലേ. അന്ത്യവിമോ
ക്ഷാവസ്ഥയിലൊരു ദേഹാകമന്നിയ നിലയ്ക്കുകയാ
ൽ. നിത്യതാമാദിമദ്ധ്യമപരിമാണത്തിന്നമെന്നു വ
ന്നിടവേ. വൃദ്ധിഹ്രാസക്കില്ലാത്തതില്ലെന്നാകും വി
ശേഷമനുളളവ. ൭ സംശതമൊക്കണക്കായ ഹ്താമത
മിന്നുന്നുപകള്ള്യമറിയണം. ൮. ഈശ്വരൻ പ്രധാ
നാപുരുഷാധിഷ്ഠാനത്തിന്നിമിത്തകാരണമെന്ന്. മാത്രം
പാറീടില്ല ഹ്രാമാണികതാനിമിത്തമായിട്ട്. ഒത്തി
ട്ടാഴികയാലും പ്രധാനപുരുഷശേഷക്ക് സംബന്ധം.
മേലുമധിഷ്ഠാനാ ചന്ദപപത്തിയിനാവും വരുന്നതു
ല്ലിതാ. പുരുഷൻ നേത്രാദികളു കരണങ്ങളിനാ

---

൧. ദിഗംബരന്മാർ, ൨. പുരുഷം, ൩. വിരിവും, ൪. അവയവങ്ങളു, ൫. വികാരാദിവരുന്നതിനാൽ, ൬ വലിപ്പച്ചെറുപ്പം, ൭. പ്രകൃതിപുരുഷാധിഷ്ഠാനമായിട്ടുനിമിത്തകാരണമെന്നു,

൮. നാസ്തികമതത്തിൽ അയുക്തത വരും, ൧. ദിഗംബരന്മാർ,

ക്ഷേമയന്നപോലെന്നാൽ- നശ്വരനാകും, യോഗാ
ദികളുത്ഭവമിത്രി വരാത്തതാകുന്നു- അവയവമൊ
ത്തൊന്നീശ്വരനെന്നാൽവരുമ ന്നതവരുന്നൊമല്ലെങ്കിൽ
സൎവ്വജ്ഞനല്ലയെന്നാം നിരവയവൻ തന്നെയെങ്കി
ലൊന്നില്ല- ൧- രാമാനുജർ മതമൊന്നാണ്ഠീവോല്പ
ത്തിയത്രു സംഭവിക്കാത്തതു- കൎത്താവിൽ നിന്നു കര
ണോത്ഭവിപ്പതായ് കണ്ടിട്ടന്നതില്ലല്ലോ- വ്യൂഹ സ്ഥി
തക്ക വിജ്ഞാനാനന്ദതാദിയൊപ്പ കൊള്ളുകിലൊ-
ഉല്പത്തിനിഷേധമതുണ്ടാകുന്നില്ലെന്നതന്നെ കണ്ടിട്ട
ക- ഉണ്ടപിലാഗമാന്തവിപ്രതിഷേധത്താലും ഗ്ര
ഹികളെ: ന്സാധ്യം- ജീവോല്പത്ത്യാദികളുത്തകൊണ്ടും
പററില്ല, പാഞ്ചരാത്രമതം- വ്യ- രാം- പാദമദ്ധ്യാ
യത്തിൽ സാംഖ്യാദിമതദൂഷ്യപ്രദൎശനമെന്ന ര
ണ്ടാം പാദം തീൎന്നു

ഹരി- ഇപ്പ്രാകാരശോല്പത്തിശ്രുതിയിൽ കാണാ
ത്തൂയാലതിൻ ജനനം- ഉണ്ടെവിയുല്പത്തിശ്രുതി വേ
റെന്നാൽ വിരോധമന്യോന്യം- ഉല്പത്തിശ്രുതിഗൌ
ണീനി രവയവത്തിന്നു ജന്മമാകാത്തത്- ബൃഹദാ

---

൯. പുരുഷം, ൧൦. വിരിവും, ൧൧. അടയാളങ്ങള്. ൧൨. വികാരാദി വരുന്നതിനാൽ, ൧൩. വലിപ്പച്ചെറുപ്പം, ൧൪. പ്രകൃതിപുരുഷാധിഷ്ഠാനമായിട്ടു നിമിത്ത കാരണമെന്ന്.

൧൫. അപ്രാമാണ്യത്താൽ (അയഥാൎത്ഥതയാലെന്നൎത്ഥം.) ൧൬. അജയ്യതപൊലെയും,

ണ്യാദിബുദ്ധമരസ്യതസ്യാല്പത്വാസംഭവത്താലും. ഒരു സംഭവശബ്ദത്തിന്ന ഗൌണതാ.ം ബ്രഹ്മശബ്ദമതി നൊപ്പം. അന്നം ബ്രഹ്മേത്യാദിയിലെന്നശങ്കകള ബദ്ധമേതന്നെ. ൯യേ ദ്വാത്രൂതം ശ്രുതംസ്യാദിത്യാദി കളാവുമിപ്രപഞ്ചത്തിൻ. ൧൦ബ്രഹ്മാഭിന്നതയാവും പ്രതിജ്ഞകേതിപ്പ ഗൌണിയപ്പിള്ളു തൽ. ലോക ത്തിലെന്നപോലെ ൧൧ബ്രഹ്മാന്യതൊയിമിത്ഥ്യയായു ള്ള. എല്ലാവികാരങ്ങൾതവുകാ ബ്രഹ്മത്തിന്ന വന്നിടുന്ന റികം. ൧൨. ഗ്രന്മാത്ത്രാകാശത്തിൻ ജന്മം ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്ന ചൊല്ലാലേ. ചിഭരാശ്രയമാം വായുവിന്നുട യുല്പത്തി ചൊല്ലുന്നതായ്ക്കൊണ്ടു. ൧൩. സത്തിന്നുല്പത്തിവ രാതന്ന കാരണമതെന്നിമെയാകകൊണ്ടു്. ൧൪തതിനി ല്ലാജനിഹേതുവിതെന്നല്ലാ വേദവാക്യ കേൾക്ക ന്നു. ൧൫. തേജസ്സ വായുരൂപബ്രഹ്മമതിൽനിന്ന സംഭവിക്കന്നു. എന്തെന്നാൽ ശ്രുതി ൧൬വായോരഗ്നി

---

൫. ഇത്രേപ്രകാരം ചൊല്ലാദിവചനം, ൬. അ(പ്രമാണ) നിശ്ചയവചന ൦. ൭. ഒരു കാതി വൈപുല്യവായ അല്പകാരന്മാർ ഇട്ടതില്ല ഓ കാരമന്ത്രപ്പെട്ടതാകൾ, ൮. മൂന്നകാരണം (കരുവിതൽ ബൃഹച്ചാ ലി). ൯. ചക്കുപ്പുഹമായി നില്ക്കുന്നവൻ, ൧൦. സകല ലോകതുവി ശേഷം മൂലമായും, ൧൧. മോക്ഷസാധ്യം (പ്രയാസം), ൧൨. നാശപ്പെ ടാതുവതം,

൧൩. അവയവമില്ലാത്തതിന്ന,

വിരീതമം പറഞ്ഞു കാണുകയാൽ. ൧൦. അപ്പുകൾ
തേ പഞ്ചോവചരിന്ന ബ്രഹ്മത്തിന്നു സംബോധിപ്പവയാം.
ഞങ്ങൾ ഗോരാപ ഇതി ശ്രുതി വചനത്തിനാലെന്നുകണ്ടു
കൊള്ളേണം. ൰. ഭൂയപ്പുകളുന്നാംചെയ്യുന്നേടം പൃ
ഥിവിയാകുമെന്നും, കേൾ. ൧൧ അധികാരാൽ ശ്രുപശ്ര
വണാ, ൧൨ലെഴി 'പൃഥിവി'യെന്ന തൊട്ടതിനാൽ. ൧൩.
അപ്പുരനെല്ലാമുണ്ടാകുന്നെന്നുമ്മമി കാവസ്തലിംഗാൽ)
ഛറിയിപ്പാൽ. മേലും വികാര പശ്ചാലോചനയാൽ
൧൪സർവ്വ കാര്യകരണാല്മൻ. ൧൫. ഈ സൃഷ്ടിരീതിയിന്നും
നേരേ വിപരീതമായ് ലയത്തിന്റെ. ക്രമമൊക്കവേ
താഴ്ന്നിരിക്കുന്നുവെന്നറിഞ്ഞുകൊണ്ടാലും. ൧൬. ആത്
മാകാശങ്ങളെയിട ബുദ്ധി മനസ്സുകൾ ഉറെഷ്യ ജനി
ചപാറൂ. തല്ലിംഗത്താലെന്നാലില്ലാക്രമപാകതെന്നി
യ ൧൭വിശേഷാൽ. ൧൮. സ്ഥാവരജംഗമദേഹങ്ങ
ളിൽ മുഖ്യം ജനിമൃത്യു ശബ്ദങ്ങൾ. ദേഹാത്മൈക്യാ
ദ്ധ്യാസാൽ" ജീവനിലുപചാരമാത്രമാമിവകൾ.
൧൯. ജീവൻ ജനിപ്പതില്ലാശ്രുതിയിൽ ചൊല്ലുന്നുയര

---

൧. വസ്തുവികൾനിന്നഗ്നിയെന്നിങ്ങിനെ. ൨. തേജോമയമെ
ന്നാ. ൩. അഗ്നിയിങ്കൽനിന്ന് ജലം (കൾ) എന്ന ശ്രുതിയാൽ. ൪. പ്ര
കരണാൽ. ൫. അപ്പുകളിൽനിന്നും പൃഥിവിയെന്നുള്ളഞ്ഞിയതിനാൽ.
൬. എല്ലാകാര്യപൃത്ഥങ്ങളാകുന്നവൻ. ൭. വിശേഷമില്ലാത്തുയാൽ. ൮. ഭേ
ദതാൽ.

ക്ഷമപ്പോലെ- നിത്യത്വം കൊണ്ടും മേൽ ൧ഹൈസാക്ഷ
മഹാനജ്ഞ' മുഖശ്രുതികളാലും- ൧൧- നിത്യത്വമജ
ന്യത്വം മുതലായതുകൊണ്ടുതന്നെ ജീവാത്മാ- നി
ത്യജ്ഞാനാത്മകനെന്നുറച്ചു കൊള്ളേണ്ടതായിരിക്കു
ന്നു- ൧൨- ദേഹം ത്യജിക്കുന്നാകാലികളിൽ പോവുക
തിരിച്ചുവന്നിടുക- ഇവ കൌഷീതകിമുതലാംശ്രുതി
യിൽ കേൾക്കകനിമിത്ത മണുജീവൻ- ഉത്തരഗമ
നാഗമനങ്ങടെ തന്നോടുള്ള ചേർച്ചയാലുമാണു അണു
വല്ലങ്കിലൊ കേൾക്കാതെന്നാലല്ലാ പരപ്രകരണ
ത്താൽ- അണുവചനത്താൽ ശ്രുതിയിൽ ഹൃതഭേദാര
ററം കണക്കെചൊല്ലുകമേൽ- അണുജീവൻ തെററി
ല്ലാ ചന്ദനമൊപ്പം പരപ്പുകണ്ടിട്ടു- ചന്ദനമതിൻ
പ്രദേശസ്ഥിതി വൈഷമ്യാദിവർണ്ണമല്ലെന്നാൽ- തെ
ററില്ലൊരിടംഹൃദിഹിതിശ്രുതിയൽജീവ ചപ്പുങ്കൊ
ള്ളുകയാൽ- ചൈതന്യ ഗുണാത്മാലോജീവനു ദേഹം
നിറഞ്ഞിരിപ്പാകാം- ൧൩ലോകേദീപസ്ഥിതിയുംപ്രകാ
ശവും പോലെകണ്ടുകൊള്ളേണം- വേർപാടു ഗന്ധ
മൊപ്പാമതുപോൽ കാട്ടിടുക മൂലമായ് വേദം- വേറി
ട്ടുപദേശാൽ 'ദ്വാസുപർണ്ണാ' മുതലായിട്ടുന്ന മന്ത്രാ

---

൧. ശ്രുതിയിൽ[illegible]. ('[illegible]' എന്ന
ശ്രീ. [illegible] പൂരണാർത്ഥം ചെയ്തു). ൨. [illegible]. ൩. [illegible]
[illegible] എന്നമതിൽ. ൪. വർത്തനം.

൫. [illegible] എന്ന

ത്തിൽ- ഇച്ഛാകൎമ്മതററണ്ടതാദി പയന്തരിന്ദ്രിയ ജ്ഞ
ണാനുസാരത്താൽ- അണു പരിമാണച്ചൊല്ലാമുപാ
ധി ഗുണസാരതാ വ്യജനൊണ്ണൊണം- ആത്മതചമുള്ള
നാളിതിനിരിപ്പിനാൽ മോക്ഷമില്ല ശാസ്ത്രത്താൽ-
൧പുംസ്ത്വാദിപോലെയുള്ളതങ്ങ് സ്വവ്യക്തിയോഗ
മായുണൎവ്വിൽ- കൊള്ളാഴ്മിലേവരമെല്ലാനോരത്തും- വ
സ്തുവ ഭ്യേഭ്യവശ്യികളാം- അല്ലെങ്കിൽ വേറു നിയമം
കൊൎക്ക ന്മേണാംപോല മാനമാനങ്ങൾ. ൧൩-
കൎത്താവു ജീവനാകം- യജേത മുതലായതിൻ പ്ര
മാണതയാൽ- മേലുംതൈത്തിരീയയിൽ ജീവന്റെ വ്യവിഹാ
രോപദേശമതിനാലും- കരണോപാദാനത്താൽ ചോ
ലും പ്രാണങ്ങളെ ഗ്രഹിച്ചെന്നായ്- ക്രിയയിൽ ക
ൎത്തൃതചെച്ചാൽ നിമിത്തവും ജീവനാണു കൎത്താവ്-
അല്ലെന്നാൽ ൧കൎത്തൃത നിൎദ്ദേശിക്കുന്നതിനു വൈപ
രീത്യമെഴും- ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ നിയമമാവം ജ്ഞാനോ
മൊപ്പമോൎക്കണം- ശക്തി വിപരീതമാവം വാസ്തു

മാവം. ൨. അന്തഃകരണ വിശിഷ്ടതയാൽ. ൩. അജനം- ഇന്ദ്രിയത്
൪. വിള്ളാമി ബാല്യത്തിലുമുള്ളതന്നെ യൌവനത്തിൽ വെളിപ്പെടുംപോ
ലെ. ൫. ബാഹ്യാന്തരം. ൬. മനസ്സ എന്തിനെയോ അതുപോലെ
അമാനവും മാനവും- മാനം- പ്രതീതി- തോന്നൽ. ൭. യജിക്കണം
എന്ന ഇത്യാദിയതിൽ. ൮. വിഹാരം- സഞ്ചാരം.

൧. കൎതൃത്വത്തെ അറിയിക്കുന്നതിനു വിപരീതമായും വരും.

ന്നതിനാലുമല്ല ൧കൎത്തൃധി. ജീവന സമാധി കൎത്ത
തപോലുംപോൾ ൨ന്നേതരത്തിനിതുപോരാ. ൧൬- ലാ
ച്ചിമുതലായതോടേ തച്ചൻ കൎത്താവ തററ കൎത്താ
പോൽ. ജീവനിതരുപനാകും ൩കരണാദികളൊന്ന
തേ വെടിഞ്ഞതഥ മേൽ. ൧൭. ൪ഇവനേയ സാധുക
ൎമ്മ ചെയ്യുവനെക്കീഴയക്കമെന്നാകും. ശ്രുതിയാലീ
ശ(ാപേക്ഷം)ങ്കെന്നും കൎത്തൃതാം ജീവനെന്ന വരവോ
ൾ. ഈശപരനാലിജ്ജീവനെത്തൊഴിൽതൊട്ട പമസ്തുഖാ
ദിയുടയവനാം. ൫വിഹിതനിഷിദ്ധക്രിയ പഴുതാകാ
തെയ്യുന്നാദിയിൻെറസിദ്ധികായ്. ൧൮. ജീവൻ ൧ബ്ര
ഹ്മാംശവിധൻ ൨സോഽഹം പശ്യന്തിതിതൊട്ട ചൊല്ലു
കയാൽ. ൩മാംശകിതവാദിയെല്ലാം സരതന്ത്രവി
ധമൊട്ട ശാഖച്ചോൽ. പരമാംശമാണജീവൻ ബ്ര
ഹ്മ ചതുഷ്പാത്തു മന്ത്രവൎണ്ണാലും. മേലും ബ്രഹ്മാംശ
താം ൪ഭഗവൽഗീതയിൽ നിനച്ചിരുന്നപ്പോൽ. ജീവ
ൻപോൽ പരമാത്മാവല്ലാദ്ഭുഖ്യാ ൫തപാദിസദൃശന

---

൧. ബുദ്ധികൎത്തൃയല്ല. ൨. ഭേദന്നിന, ൩. ഇന്ദ്രിയങ്ങളോടൊത്ത
കൎത്താവും അവയോടുകൂടാതെ അകൎത്താവും. ൪. ഇവൻതന്നെ, ൫. വി
ധിച്ചതും നിഷേധിച്ചതും ആയക്രിയ.

൧. സാക്ഷാലംശമില്ലാത്തതുകൊണ്ട അംശമെന്ന പോലത്രേ അന
ന്ത സാരം, ൨. ആത്മാ (അവന) ന്നൊപശ്യന്തിയെന്ന തൊട്ട. ൩. ബ്ര
ഹ്മദാശാബ്രഹ്മദാസാബ്രഹ്മൈവേമകിതവാ എന്നതിൽ. ൪. മമൈവാം
ശോജീവലോകെ എന്നതിൽ. ൫. സൂൎയ്യപ്രകാശാദിപോലത്രേ അവൻ. ൬. ജ്ഞാ

റി. ഭഗവദ്വ്യാസമുഖന്മാർക്കഭിമതമെന്നല്ല പ്രത്യുത ഇതിസ്മ
രിപ്പവരാം. ദേഹാത്മാദ്യേകതാം ചേന്നിടലാൽ വി
ധിനിഷേധമെഴുകന്നു. ആത്മാവിന്ന സൂക്ഷ്മാദിജ്യോതി
സ്സന്നത്ത കണക്ക കാണേണം. * അവിദ്യയാൽ സു
ഖദുഃഖാദികളുടെ സാങ്കര്യമില്ലൂ ജീവന്ന്. പരനെ
യാകാശൻ താൻ ജീവൻ ജലസൂര്യകാദി തുല്യതയാ
ൽ. ബഹുപാത്രാകാശാംശ മനഃസംയോഗം തുല്യമായി
രിക്കുമ്പോഴും. അന്യമതേജീവന്മാരുടെ വിളതയിനാ
ലദൃഷ്ടനിയമമെഴാ. ഇച്ഛാദിപ്രായാദികളിൽ കൂടെ
യിവണ്ണമവ്യവസ്ഥയതാം. ഇതു ദേഹാദിഭേദാലെ
ന്നാലതിപ്രൗഢമവികയായിപ്പോ. ൧൩. ഹരിഃ.

രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ പഞ്ചമഹാഭൂതജീവശ്രു
തി വിരോധപരിഹാരമെന്ന മൂന്നാം പാദം തീർന്നു.

ഹരിഃ. ഈയാത്മാവിന്നെല്ലാ ലോകങ്ങളുമെന്നു
രച്ചിട്ടുംപോലെ. ഉണ്ടായിപ്രാണന്മാർ ജനശ്രുതി
ഗൌണിയല്ലതൊക്കാത്തു. അപ്പഞ്ച മഹാഭൂതങ്ങ
ളെ മുൻ 'ജായതേ' ഇതിശ്രുതം പാഠ്യം ഉപചരിത
മല്ലയാതിരുപോലെ പ്രാണങ്ങളിൽ ഗണിച്ചിട്ടുക.
വാക് തേജോമയിയെന്നും ശ്രുതിയാൽ വാഗിന്ദ്രിയാ

ദിവാചകം. ജീവന്മാർക്കന്യസാരം, * വിളർവ്വന്തങ്ങളുകൊണ്ടു പരസ്പ
ര സുഖദുഃഖാദികലർപ്പുയില്ല.

൧. ഭേദപ്പെടുകയാൽ (അനുഭവിക്കയാൽ).

൨. ഗൌണം.

ഋമതിന്നുടയ. ൧തേജോജന്യത ചൊല്ലീച്ചാൽ നിമിത്ത
വും ബ്ര ൨ഹ്മജങ്ങൾ പ്രാണങ്ങൾ -൩- സപ്ത
പ്രാണങ്ങളതിന്നുണ്ടാകുമെന്ന വേറു വാക്യത്തിൽ-
ഇന്ദ്രിയമേഴറിവാൽ മേൽ ൪ശീർഷണ്യാഃ സപ്തവൈ
ശ്രുതി ചൊല്ലുമ്പോൾ- എന്നാലിതേവമല്ലാ കൈ കാൽ
ഇവ ൫രോസ്ത്രമൊന്നു പതിനൊന്നായ്. വാക്കോടന്തഃ
കരണം ചേർത്താത്മം ചൊന്നതിന്നുമാധിക്യാൽ. ൬.
സൂക്ഷ്മ ൭പരിഛിന്നങ്ങളി ൮തക്ഷണങ്ങൾ മരിച്ചപോ
ക കാണാഞ്ഞ്- മുഖ്യപ്രാണൻ താനും മററവ പോ
ൽ ബ്ര ൯ഹ്മജാതനെന്നറിക. ൧൦. ൧൧- മുഖ്യപ്രാണ
ൻ. ൧൨വായുക്രിയകളി രണ്ടു വേറെയുപദേശാൽ-
പ്രാണൻ താൻ ബ്രഹ്മത്തിൻ നാലാം (കാൽ) പ
ദായുവൻ സമാതിതി- ചക്ഷുസ്സാദിക ളൊപ്പം.
പ്രാണൻ ൧൩സ്വാതന്ത്ര്യമെന്നിയുപകരണം- ജീവ
ന്നവയോടൊന്നിച്ചുള്ള ൧൪ഉപദേശം നിമിത്തമായിട്ട്.
വിഷയാദാവമതാം കേടില്ലാപ്രാണന്ന ൧൫നിന്ദ്രിയ
ത്വത്താൽ- ഞാൻ തന്നെപ്പഞ്ചവിധം വിഭജിച്ചു
നാലിവേദവാക്യത്തുപോൽ- അന്തഃകരണം നാലായ്

---

൧. തേജസ്സിങ്കൽ നിന്നുണ്ടായതെന്നുള്ള. ൨. ബ്രഹ്മത്തിങ്കൽനിന്നു ജനി
ച്ചവ. ൩. തലയിലുള്ളവ. ൪. ശിരസ്സ്. ൫. സാധ്യമല്ലെന്നുള്ളവ. ൬. ഇ
ന്ദ്രിയങ്ങൾ. ൭. ബ്രഹ്മത്തിൽ നിന്നുണ്ടായവൻ. ൮. വായുവും ക്രിയ
യും. ൯. സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതെ- (ഉപകരണം മാത്രം)
൧൦. പ്രാണസംവാദം മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ (ശ്രുതിയിൽ) ൧൧. കര

ചൊല്ലപ്പെട്ടവറ്റു കളൊക്കെ കാണേണം. പ്രാണാപാ
നവ്യാനോദാനസമാനാ വൃത്തിയായ് പ്രാണ
ൻ. ൭. അന്യപ്രാണൻ പോലെ സൌ ഷുപ്ത്യപരി
ഷേദ്ധവൊന്നറിഞ്ഞിടുക. മുഖ്യപ്രാണനറ്, വിളുവധിലൈ
വികനാധ്യാത്മികൻ പരിഷരിന്നൻ. ൮. വാഗാദിയ
ഗ്നി മുതലാമഭിമാനിനിദേവതയ്ക്കിരിപ്പുമോം. വാ
ക്കായഗ്നി, രൂപം കരയേറിയിതെന്നാദിയ ശ്രുറഞ്ഞിച്ച
ചാൽ. ശ്രുതിശബ്ദബലാൽ ജീവൻ രൂപമായ ഏകാ
ഭിമാനി സംബന്ധം. ഇവനേ ഭോക്തൃതയാൽ
നിത്യതയഭിമാനി ദേവതയ്ക്കാകാ. ൯. ശ്രേഷ്ഠപ്രാണ
മൊഴിച്ചിച്ചൊല്ലുന്നവ യിന്ദ്രിയങ്ങളാം ഭേദോക്ത്യാ.
അപ്പടിയവർ വാക്കൊട്ട ചൊന്നെന്ന തുടങ്ങിയുള്ള ഭേ
ദവചനാച്ച. വാഗാദിയുറങ്ങിടവേയൊത്ത മുഖ്യപ്രാ
ണനങ്ങുണർന്നായ്. മുഖ്യന്റെ പാലിതപ്രാണ
ങ്ങളാകെ വിലക്ഷണതാമായ് ഭേദം. ൧൦. ഈശനെ
ന്നാ നാമരൂപവ്യാകരണം തദ്ദേവതെതികത്ത് ശ്രുതി
യാൽ. മാംസാദിത്രമിജം, തേജോംബുക്കാടെ കാര്യ
മോക്, ശബ്ദവഴി. ഭൂമിജമാംസാദികളുടെ യാധി
ക്യാലൊകെയപ്പുറച്ചിവറി. വീണ്ടും തജ്ജാതമെച്ചൊല്ലു

ണം (ഇന്ദ്രിയം) അല്ലുന്നതുകൊണ്ട്. ൩. ഗ്രഹിക്കുക. ൪. ഇന്ദ്രിയ
ങ്ങൾക്കും അവയുടെ അഭിമാനി ദേവതകൾക്കും. ൫. വാഗാദീന്ദ്രിയം നശി
യാകുമ്പോൾ

൬. ഈശ്വരനെ തന്നെ, ൭. നാമരൂപവ്യാവർത്തനം, ൮. സ്വ
യം ദേവതകൾക്കത (ഈ ദേവതയിൽ ലയിച്ച). ൯. ശ്രുതിപ്രമാണവഴിക്ക്,

ധ്യായസമാപ്തി സംഗ്രഹം കാണുക. ൯- ഹരിഃ ഓം-
ഇതി നീലകണ്ഠീയ ബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാവൃത്തിയിൽ
അവിരോധാഖ്യം രണ്ടാമദ്ധ്യായം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ലോകാ (ദേഹാ) ന്തരമെടയുമ്പോഴും ജീ
വനു ദേഹബീജഭൂതസൂക്ഷ്മ (അാൽ) സംഗമെണ്ണം-
൧൦വേഷ്ടിതനായ് പോകുന്നു പ്ര ശ്നോത്തര ഭാഗ
ത്തിനാൽ ശ്രുതിയിൽ. ൧൧ഞ്ചാം യോഷാഗ്നിയില
പ്പുരുഷൻ ഗൎഭമാം സമാപ്തമെന്നോഴം- ൧൨തേജോബ
ന്നാത്മകതാ മൂലം ചേരില്ലയാകിലപ് ശബ്ദം- തെററി
ല്ലാ, ൧൩ഭൂയസ്ത്വാത്തുവ്യവഹാരന്യായമത്ര ദേഹത്തൽ-
൧൪ഭൂതമപ് ബാഹുല്യം കാണുകകൊണ്ടുള്ളു മൂ ൧൫ലകൾ
ണാത്മമായ്യുള്ള. പ്രാണൻ, പോമാത്മാവെത്തുട
ൎന്നെന്നും" ശ്രുതി പ്രമാണാല്പം പ്രാണാശ്രയമാം
൧൬ഭൂതാന്തരമൊത്തപ്പിന്റെ പോക്ക കിട്ടുന്നു- അ
ഗ്നിയെയടുത്തു വാക്കെന്നാദിശ്രുതിയാലിവണ്ണമല്ലേ
ൽ ൧൭- ൧൮ആധാരദേവതാഗതിയുപചാരാല്പ ൧൯പ
ക്ഷ്രുതികാരച്ചിൽ വഴി- പ്രഥമാഗ്നിയിലപ് ശ്രവണാമ

---

൯. അതുദ്ധരിക്കുന്ന പറയുന്നു. ൧൦. ഭൂതങ്ങളാൽ (സമൂഹങ്ങൾ). ൧൧. പു
റപ്പെടുന്നവൻ. ൧൨. ചോദ്യോത്തരങ്ങൾ കാണുകയാൽ. ൧൩. അഞ്ചാമത്തെ
യായി ഹോമിക്കപ്പെടുന്ന അഗ്നിയിൽ ൧൪. തേജോബന്നപൃഥിവ്യാത്മ
തകം. ൧൫. ഏറിയതുകൊണ്ടുള്ള ന്യായമെന്നതുപോലെ. ൧൬. അപ്പിന്റെ ആ
ധിക്യം. ൧൭. അടയാളപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി.

൧൮. ഭൂതങ്ങളോടും. ൧൯. ഇങ്ങിനെയല്ല. ൨൦. അധിഷ്ഠാനദേവതയിങ്ക
ലേക്കുള്ള (വാക്കിന്റെ) ഗമനം. ൨൧. ഉപകാരകത്വം വഴിയാണ്.

ഖാചല്ലേവമെങ്കിൽ ദോഷം ൩നേ- ആയപ്പകർമ്മ ല്
ക്ഷണായാൽ ശ്രു ൪ഥാവാക്യാച്ചി ലൊകകെയാൽ-
ശ്രുതിയിൽ ജീവൻ കേറാംകാഴികയാൽ ഹ്ര ൫തവ
സ്സു ഗമനമൊകില്ലേൽ- തെറ്റില്ലി ൬ഷ്ടാപൂർത്ത
ദികാരിണാം ൭സാങ്ഗതിപ്ര (തീതിഷിനാൽ) മാണ
ത്താൽ- ത്ദേവാനാമന്നമിതെന്നും ശ്രുതിട്ടത്ത്യാ
വമാത്രത്താൽ- ദേവാന്നതാമനാത്മരായാൽ ശ്ര
ണാം കർമ്മികാംകത്തുപ്പോലെ- വേദം കാണിക്കുന്തു
ശ്രേയാന്ന്യാം, നസ്വേദ പശ്ചു” വിതെന്നായി- ൮-
സാങ്ഗ്യാദ്ദ്രശമതായ്ചെയ്യു പുണ്യനാശം വത്രെവാ
ഴവിടന്ന്- ൯ളുക്കേതരസഞ്ചിതമൊത്തിങ്ങു വരം
ചോകലിന്ന നോ ൧൦ർമറിയായ്- പ്രത്യക്ഷശ്രുതിയാ
ലും ക്ഷീണേപുണ്യേതി ഗീതയാലുമിതാം- തത്ത്വജ്ഞേഹ
ത്ത്യാദിയിനാലാചാരാലാ ൧൧ശേതിർന്ന വാസനായാൽ
(സഞ്ചിതതേ)- എന്നാകിലല്ല കാരണ ൧൨ചരണ
ശ്രുതിയനരശ്രയോപലക്ഷണമാം- അതുകൊണ്ടു ദോ
ഷമില്ലെന്നാം കാർഷ്ണ്യാജിനിമുനികഭിപ്രായം- ലക്ഷ
ണയാ സഞ്ചിതമൊപ്പകൊടാംകിൽ ൧൩ശ്രൗതമാ

---

൩. ഇല്ല. ൪. ഇഷ്ടാപൂർത്താദികൾ പറയൽ. ൫. ചേരില്ല. ൬. ചോകർ
ന്. യാഗംമനം വാപീകൂപം മുതലായതു ചെയ്യുന്നവർ. ൭. സാങ്ഗത്യാ
ഗനം. ൮. അനുഭവിച്ചതൊഴിച്ചുള്ള. ൯. നേരെ വിപരീതമായിട്ട്
൧൦. അനുഗമനം. ൧൧. ചരണശ്രുതിയനുശയത്തെ അറിയിക്കുന്നത
കൊണ്ട്.

ഢ് ചരണാൎത്ഥം. ശീഘം വിട്ടാ" നൎത്ഥക്യം വരുമെ
ന്നാലതില്ല കൎമ്മത്തിൻ. ആചാരാപേക്ഷതയാൽ ൧ന
ദ്രഹിതം ൨ശോധിയാ൯ വേദ ഇതി. ബാദരിചരണ
പദത്താൽ ദുഷ്കൃത സുകൃതങ്ങളാം തന്നെയാക്കുന്നു.
[സാക്ഷാൽ സിദ്ധാന്തമിതേ പക്ഷമറിഞ്ഞിടുക വേ
ണ്ടതാകുന്നു.] ൩. ഇവിടെന്നു ചതുൎപാപോവോരൊക്കെ
ച്ചന്ദ്രനെയടഞ്ഞിട്ടുന്നെന്നായ്- ഒരുപോൽ തന്നെ
യ ൪നിഷ്ടാദികാരികൾക്കും ശ്രുതിപ്പു ഗതിയെന്നാ
ൽ. അല്ലേവായമ ലോകത്തിൽ ഉറപ്പെട്ടു പോകുവ
രവാകും. ദുഷ്ടൎക്കു ഗതിശ്രവണത്താൽ ന ൫ചി
കേതസേയമോക്തിയതിൽ. സ്മൃതികൎത്താർ ദുഷ്കൃതി
കൾക്കൊപ്പുരകം പറഞ്ഞു കാണുന്നു. മേലും രൌരവ
മുഖമായിവർ ചൊല്ലുന്നുണ്ടു സപ്തനരകങ്ങളാം. അ
തെല്ലാമേയമനതെയധ്യക്ഷതയാൽ വിരോധമുണ്ടാ
കാ. വിദ്യാകൎമ്മങ്ങടെ ഗതി ൬ചന്ദ്രനിലാരംഭതൊ ൭
നാചാൎയ്യേഷ്ടം. ചാക ജനിക്കയടിസ്ഥിതിയെന്നും മൂ
ന്നാം വഴിക്ക ദുഷ്ടൎക്ക്- അപ്പടി കാണുകയാലില്ലാഹു
തിസംഖ്യക്കുറിയമ ൮മെന്നി, വരും. ലോകസ്മൃതി

൧, ആചാരഹീനനെ. ൨, ശോധിക്കയില്ലയെന്നതിനാ
ൽ. ൩, പാപികൾക്കും. ൪, കഠോപനിഷത്തിൽ. ൫, ചന്ദ്രലോകംഭിച്ചി
രിക്കയാൽ. ൬, അന്യൂരാജ പാപികൾക്കില്ല. ൭, ഉല്പത്തിയും വരും.

ക്കയാലും യോന്യാഹുതിയെന്നിയേ ശ [illegible] രീരാപ്തി
ദ്രോണാദികൾ ക്ലീബജന്മത്തിന്നാഹുതി വേണ്ട [illegible] തന്നെനി
യമമരി- സ്വേദജമതിന്നു മൂന്നാമുദ്ഭിജ്ജപദത്തിനാ
ലെ സംഗ്രഹണം- ഹ്രസ്വകോൽഭേദമതായുണ്ടാകുന്ന
തു നിമിത്തമറിയേണം. -൬- ചന്ദ്രങ്കൽ നിന്നു വീ
ഴുന്നവരാകാശാദിസാമ്യമെത്തുന്നു. ഇതു യോജി
പ്പുള്ളൊന്നായിട്ടുന്നതു നിമിത്തമായിട്ട് -൭- അ
ല്ലം വ്യോമാദികളിൽ സംബന്ധിച്ചിട്ടു മഴയൊടെ
ത്തുന്നു. ദുർന്നിഷ്പ്രപതനമന്ത്യാൽ ധാന്യേത്താമസ
മതാം വിശേഷമെഴും- ൮- അഭിമാനിജീവർവാഴും
വ്രീഹ്യാദിയിൽവീണിട്ടുന്നവർക്കുണ്ടാം- മുൻചൊൽസം
(ശ്ലേഷം) ബന്ധമതാൻ (ചോ) പം യാഗാദിയുള്ളഹേ
തുവിനാൽ- സ്ഥാവരജന്മഫലം വരുമെന്നാലില്ലാശ്രു
തിപ്രമാണത്താൽ- പിന്നപ്പുമാനൊടുണ്ടാം ക
ൎമികനുപ്രവേശസംബന്ധം. ശുക്ലവഴിയോനിചേ
പ്പാൽ യോ [illegible] ൽശരീരസംഭവം- ധാ
ന്യവഴിചേൎന്നാശ (൯) ലേ സപ്തമമാസത്തിലേറിട്ടും

---

൫. ശരീരപ്രാപ്തി. ൪. അതുകൊണ്ടു നിയമമില്ലയെന്നറിക.

൬. ഇന്ദ്രലോകത്തുന്നു [illegible]. ൭. ആകാശാദി സാമ്യം (സാദൃശ്യം) പ്രാപിക്കുന്ന. ൮. വിഹിതമാകകൊണ്ടു. ൯. സ്ത്രീയുടെ യോനിയിൽ. ൧൦. ഇതു തത്വസാരായണാഭിപ്രായപ്രകാരമാണു്.

മൂലം- 'മേഘാദ്യാകാശാദിസാമ്യം [illegible] വ്യോമാദി [illegible]

ജീവൻ- സ- ഹരിഃ- മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ജീവന്റെ (ഗത്യാഗതി) ബോധകമായി വൈരാഗ്യനിരൂപണമെന്ന ൧-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ജാഗ്രത്സ്വപ്നസന്ധിക്കണ്ടാം സ്വപ്നപ്രപഞ്ച സൃഷ്ടിയെ- പരമാത്മാ "മേൽ രഥ രഥയോഗങ്ങളെ വഴി ചമപ്പിതെന്നൎത്ഥം"- കാമം കാമം നിൎമ്മിപ്പവനായുള്ളവൻ ചമിപ്പിതെന്നാകും- ചില രാചകളി സ്ഥാനേനിൎമ്മാതാ ജീവനെന്നുകാണുന്നു- പുത്രാദികാമങ്ങളുള്ളവ കൎത്തൃത്വമീശ്വരനധീനതയാൽ- ശ്രേഷ്ഠകൎമ്മത്തെ ആമിത്ഥ്യാതാൻ സ്വപ്നപ്രപഞ്ചമമതെന്നാൽ- ദേശികാലനിമിത്ത സംവാബാധങ്ങളൊത്തുള്ളതായിട്ടും- എല്ലാവിധസത്യപദാൎത്ഥങ്ങളെ ധൎമ്മത്തൊടിങ്ങുകാണാഞ്ഞു"- മിത്ഥ്യാസ്വപ്നമെന്നാവീക്ഷ്യാനിഷ്ടം സൂചിപ്പിതാകുന്നു- എന്നോളുള്ള സ്വപ്നാദ്ധ്യായങ്ങൾ [illegible] പ്രമാണങ്ങൾ- ദേഹാന്തഃകരണൈക്യാദ്ധ്യാ സാലാനന്ദമാമിജീവനും- ഒളിവായതിനാൽ ബന്ധഭ്രമങ്ങളിവനാം പരന്റെയാവനായാൽ- തിരോധാനാഗതി

പൂ ഭൂപജമാംജീവസ്യാവിരോധസിസാപൂരേ'.

൧, സൃഷ്ടി, ൨, കൎമ്മവിന്റെ ഇച്ഛകധീനമാവു എന്നതിനു ൩. ൩, ദിക്കു, കാലം, കാരണം, ഉത്തരാൎത്ഥ, നാശം മുതലായിട്ടുള്ള, ൪, സ്വപ്നം ദിവ്യവും വരാൻപോകുന്ന ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളെ കാണിക്കുന്നതും

ങ്ങൾ ജ്ഞാനാനന്ദാദിവിലക്ഷണമായിരിപ്പൂ- ദേഹത്രയത്താലു
ണ്ടാകുന്നതായ പഞ്ചകോശങ്ങളാലും മറവു വരുന്നു-
൧- സ്വപ്നമറവായ തന്മാത്രസൂക്ഷ്മാദിയിലാം ഭൂമിക
ളിൽ മേലിരുന്നാൽ- ജീവനന്തർഹൃദയേ, സുഷുപ്തി
തനിക്കാദിയാലന്ധതിമിരപ്പാൽ- ൩ പ്രാജ്ഞനാണയി
ങ്ങേണം ജീവനാതിരൂപമാമുണർച്ച തലാ- അവനാ
ല്പ്പോൾ പ്രതിബോധിക്കണമെന്നതിനാൽ, ൪ തുരീയ
തിയറിയാത്താൾ- ൫- ചെയ്യുന്ന വിക്ഷേപയോക്ക
ആവേശിച്ചാൽ ൬ വിധിയിവരറയാമകോശം- ജീവൻ
തലനാറാം ൭ ജ്ഞാനിയവൻ താനന്തരനാവെന്ന ക
ണ്ടിട്ടും- ൮- സ്വപ്നസുഷുപ്തികളുടെ യിട (നടു)
ബോധംകെട്ടവനാ പാതി വിഷയം താൻ- അതിനാ
ൽ പരിശേഷത്താൽ വേറൊരവസ്ഥ ഇതറിഞ്ഞുകൊ
ള്ളേണം- ൯- സവിശേഷ നിർവ്വിശേഷതകളിൽ
ണ്ടും സ്വതേ പരനില്ല-പ്രത്യക്പ്രാപ്തപാധിയാൽ പോ
ലുമില്ല, സർവ്വത്രഭേദാഭാവമായിനാൽ- ബ്രഹ്മചതുഷ്ടാ

ങ്ങുകന്ന, ൫, ആവരണം നശിക്കാ, ൬, ജ്ഞാനനേത്രാദികളുടെ
തോന്നം (പ്രതീതി) ഇല്ലാത്ത, ൭, സുഷുപ്തി, ൮, 'പുരീതതിശേതേ—പുരീ
തത്പ്രത്യഗാത്മാവ് നാഡിശേതേ— എന്നാകതിൽ.' (പുരീതമെന്ന നാഡീ
വിശേഷത്തിലും അവിടന്നിന്നും ശരീരവ്യാപിലും ശയിക്കുന്നു.) ൯, പ്രാ
ജ്ഞൻ ഇവിടെ പരമാത്മാവാകുന്നു,

തലനാർ ചെയ്യുവച്ചല്ല്, ൧, 'അഹം ബ്രഹ്മാസ്മി' എ
ന്നതല്ല്, ൨, 'ജ്യോതിസ്സ്വരൂപനായാത്മാവ്' എന്നല്ല്, ൩,

ൽ ഷോഡശകലമിതിഭേദാഭിവൎണ്ണനമല്ലേൽന- ഭേദോ
പ്യുപാധി ഭേദത്തിൽ താല്പൎയ്യം വചസ്സിനല്ലാഞ്ഞു്-
മേലുമഭേദത്തെച്ചില ശാഖകൾ, ഭേദം പഴിച്ചു പ
റയുന്നു- ബ്രഹ്മം നിൎഗ്ഗുണമേകമദ്വിതീയമെന്നവേ
ദാന്തിഷ്ഠയങ്ങാകെ- സൂൎയ്യപ്രകാശിക്കുമ്പോലെ തൊ
ട്ടതിൻ വേപ്പിനാലതുപ്പോലാം- എന്നോണം ബ്ര
ഹ്മാകാരത്തെച്ചൊല്ലുന്നുപാസ്തിയിൽ ഫലാൽ ഭേദം- വേ
ദം രസാഖ്യനായെന്നായ് നിൎഗ്ഗുണചൈതന്യമാത്ര
മോതുന്നു- ശ്രുതിനേതിയെന്നീരൂപം കാട്ടുന്നിക്ക
ണക്ക ഗീതയതും- അതിനാൽ താൻ ജലസൂൎയ്യപ്ര
തിബിംബോപമയാലിരുന്നറിക- ജലാംബുപ്രതി
കൊള്ളുഴികയാലിത്ര തെറ്റാന്നശങ്കയേ തെറ്റാം-
സൂൎയ്യപ്രതിബിംബം ജലവൃദ്ധിയിൽ വൎദ്ധിക്കും കുറക
വേ കുറക- ശ്ലേഷമിതുപോലെ യാതനാദേഹാദിയുപാ
ധിയുറപ്പെടുന്നതിനാൽ- ഗതപാധികമാം ധൎമ്മം
ഭജിച്ചിട്ടും പോലെ കണ്ടിടുന്നവം- രണ്ടും ചേതനവ
ഹാകയാലുമപ്പോലെ [illegible]ന്നതാലും- ൬- ആരംഭിച്ചി

ഉണ്ടിയവൻ. ൫. വേദത്തിന താല്പൎയ്യനിൎഗ്ഗുണവസ്തുവിലാകുന്ന
ത്". ൬. ആദിത്യാദികളുടെ പ്രകാശം തലയോളം. ൭. ഫലമാലോകം.
൮. 'ക[illegible]പ്രജ്ഞാനഘന' എന്നതിൻ. (രസോവൈസഃ) എന്നും (പ്ര
ജ്ഞാനംബ്രഹ്മ) എന്നും ഉള്ളതിനാൽ അൎത്ഥമെന്തില്ല. ൯. ജലമെന്നപോ
ലെ അകനും സാധൎമ്മ്യം കണ്ടായ്കയാൽ.

൧, ഉപാധിസംബന്ധത്താലുണ്ടാകുന്ന, ൨, കാണുന്നതുകൊണ്ടും.

ത്രത്തൊളമെന്നു ഖണ്ഡിച്ച നമ്മുടെ സവൎണ്ണത്തം- ല
ക്ഷണമായ ജഗത്തെ നീക്കണമ (വ) ശിഷ്ടമാതിഴ
ന്നു പരം- ബ്രഹ്മമതവ്യക്ത ൩മഗ്രാഹ്യോനഹിഗ്രഹ്യ
തെ' ഇതിശ്രുതിച്ചൊല്ല്- എന്നാലും ധ്യാനത്തിൽ കാ
ൺമു വേദസ്മൃതി പ്രമാണത്താൽ- പലവിധവ്യപാ
ധി ഭേദം പ്രകാശമാദികൾ കണ്ടാക ഭേദം താൻ-
ഭേദമുപാധി ഖിലക്കൊത്തന്നൊ യടിക്കടി യുക്ത്യയാ
മൈക്യം- അതിനാൽ കല്പിതഭേദം പോകിൽപ്പരമാ
ത്ഥമാകുമേ ൩കത്താം ഭേദം ജീവൻ പരനോടറി
യപ്പെട്ടു പോൽ 'സയോഹമൈവ' ശ്രുതിയിൽ- ശ്രു
തികളിലിതു പാദ്രോത്താലഹി കണ്ഡമൊട്ടു ഭേദഭേ
ങ്ങൾ- തേജസ്സെന്നു വിശേഷാൽ ഓംവൈയിലാദിത്യ
രെന്നപോൽ താ.നാ- ഇവ പരചകങ്ങൾ, നമു
ക്കാത്മം പൊന്നതുകണക്കുപാധിബലാൽ ഭേദപ്രതീ
തിയതു പോകുമ്പോളൈക്യം യഥാവലേ സിദ്ധം-
ദ്രഷ്ടാവിവങ്കൽ നിന്നന്യനില്ല, ൬നേതിപ്രമുഖ്യമ
ന്ത്രത്താൽ- ബ്രഹ്മമൊഴിച്ചന്യ നിഷേധവും സി

---

൩. ഉൾപ്പെടെ അമൃതം, എന്നാൽ സാരസാരങ്ങളെന്നതാതം, ൪. ഗ്രഹിക്കപ്പെടാത്തവനാണ, ഗ്രഹിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ൫. 'ദൃശ്യതേത്വഗ്ര്യയാ ബുദ്ധ്യാ' എന്നും 'അത്യുത്തംപശ്യതെനിശ്ചയമധ്യായകാനഃ' എന്നും ഇര ങ്ങിയതിനാൽ, ൬. ഐക്യത്തെ, ൭. തല്ലക്ഷ്യബ്രഹ്മവെന്നുമെഹവേവ ന്നിഎന്ന ശ്രുതി, ൮. (ഭാനം)- തോന്നൽ.

൯. നേതിനേതിയെന്ന മുതലായ മന്ത്രങ്ങൾ, ൧൦. സീമാന്തപര്യ

ദ്ധാന്തമാകുന്നതിൽ- ന- 'ആത്മാസ്സേതു' വെ
ന്നും ചൊല്ലുകവിടലാത്മനാപരിഷ്ഠകൾ- ഇസ്സംബ
ന്ധാക്തിർഭേദവ്യപദേശാൽ പരാപിതരമതോടൽ-
ഇപ്രിത്ഥതിരെന്നാണം സേതുസമത്വപാലെയിങ്ങുഗ
ത്തിന്ന്- പരമാത്മാവുള്ളാദാ, ആകാൽ പോലെയുപാ
സനാത്ഥം ഒമ്പതികളും- ബുദ്ധ്യാദിയാമുപാധി
സ്ഥാന വിശേഷത്തോടുള്ള സംബന്ധാൽ- സം
ബന്ധ(ഭിദാ); ഭേദവ്യപദേശകളുപാധിയാൽഭാവിയൊപ്പ
മുപചാരാൽ- ഇതു ചേതന്നതിനാലും ശരിയപ്പരിയ
ന്യനിഷേധാൽ താനും- ഈശ്വസ്തപാദി അനിരാകൃ
തി പോലന്യനിഷേധമാംഗമായിട്ട്- പരമാത്മാവിൽ
സർവ്വാത്മകതാ, വ്യാപ്ത്യ പരിക്ഷത്തുകളിനാലും- ഫ-
ഫലമുണ്ടാകുന്നതു പരമേശ്വരനിൽ നിന്നുതന്നെ
യോഗ്യതയാൽ- 'ആത്മാന്നാദോ- വസുദാനശ്രുതി'
യാലും പരൻ ഫലപ്രദനാം- ശ്രുത്യുപപത്തികളാ
ലേജൈമിനി ഫലദം ധർമ്മമെന്നോപ്പ്- ഹേതു
ച്ചൊല്ലാൽ ഭഗവദ്വ്യാസതു മുൻചൊന്നോ [illegible]

[illegible]

നാതിന്നോഷ്ഠം- ഹ-ഹരി:- മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ ന
ത്തം വസ്തുശോധനമെന്ന ൩-ാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരി:- കൎമ്മങ്ങളിലൊക്കെ ശ്രേഷ്ഠന്മാരാ ര
സംയോഗാദി (വ്യു) വും ബഹുപ്രയതനംകൊണ്ട്. സാമ്യാ
ൽ ഗംഗാദിബാധാനപ്രമാണവിജ്ഞാനമൊന്നു താനാ
കും. ഗുണത്തൊഴിഞ്ഞൊരുവിക്കൽപ്പകതാം പാററില്ലയെങ്കിൽ
ദോഷം. എന്നുന്നാകിലൊരോ ശാഖയിലും ഉണ
ർമ്മകളിട്ടുന്നതിനാൽ. മേലും ശിരോവ്രതം ചൊല്ലു
ന്നവ റിതിഹാസപ്പൂൎത്തതെന്ന്. സ്വാദ്ധ്യായധൎമ്മ
മായ് ശ്രുതിയേപ്പു വേദവ്രതാചാരശത്തിൽ. ര
ധികൃതവിഷയമെന്നൽ ശബ്ദാദിയിനാൽ നയോഗമത്ത
ത്തനിയമം. സൎവ്വവേദാദ്ധ്യയമെന്നും ശ്രുതി കാ
ട്ടിടുന്നു വിശേഷത്തിലും. ൧. ശാഖാന്തരോപദിഷ്ടങ്ങ
ളാം ഗുണങ്ങളുടെ മേത്രാം സമമാം. വിജ്ഞാനത്തി
ൽ കാര്യം വിധ ശേഷമതാകുമഗ്നിഹോത്രം പോൽ.
കാമ്യ വിശേഷിച്ചുള്ളതാനോപകാരമാകും പ്രയോജന
ത്തിന്നും. ദേഹം വരാതെയാവേ മേളനാത്രപോവ

---

൧. ഫലാദി വിധി. ൨. സംയോഗം- പ്രയോജനസംയോഗം
(അതിൽ ഭേദമില്ലാത്ത ...ങ്ങളാകുമെന്ന് ശ്രു. പ.) ആദിശബ്ദത്താൽ
പാഠഭേദങ്ങളുടെ ഗ്രഹണമുണ്ടാകും. ൩. പുരികയത്തിൽ- ഉ
ള്ളവയാൽ, ൪. സൎവ്വവേദാന്ത പ്രമാണത്തിലും പ്രതിപാദ്യമായ ജ്ഞാനം,
൫. അധികാരം, ൬. സൌൎയ്യാദിയായവ ഏകാഗ്നി സംബന്ധങ്ങളായിരി
ക്കുന്നതുപോലെ, ൭. വേദങ്ങളെല്ലാക്കെ യാതൊരു (ശ്രുതി) പറഞ്ഞ പ്ര

ഖസംഹൃതിഃ കാൎയ്യാ. ൨. ഉദ്ഗീഥവിദ്യകാണ്ഡാപകാന്ദോ
ഗ്യശ്രുതികളിൽ പറഞ്ഞവകഠം. ശബ്ദതാൽ ഭിന്ന
ത്വം കൊള്ളുന്നവയെങ്കിലല്ല, സംഗ്രാമം. തൊട്ടതി
നാഷട്ടയ വിശേഷാലെന്നാശങ്കിക്കിലില്ല, വിദ്യൈക്യം.
൧൫പ്രക്രമഭേദത്താലേപരോവരീയസ്ത്വാമാദിയെന്നോ
ണം. പേരൊന്നാവുകയാലേ വിദ്യൈക്യന്യായമെങ്കി
ലതു നീക്കി. മുൻസൂത്രത്തിലത്രം ൧൬കാഠകസമ്മതെ
കത്വമെന്നപോൽ തന്നെ. ൩. ഓമെന്നിയക്ഷരമു
ദ്ഗീഥമുപാസിക്കയെന്നു മുദ്ഗീഥം. ഇവരു വിശേഷണ
മപിലശ്രുതി സാധാരണ്യമിന്നാലെ നിൎദ്ദോഷം. ൪.
ഒരിടം ചൊന്നവസിഷ്ഠത്വാദികളാകും ഗുണങ്ങൾ മ
റ്റിടമാം. സൎവ്വത്രയൊരേ പ്രാണൻ തൻ വിജ്ഞാന
മതു തന്നെ ഭേദത്താൽ. ൫. ബ്രഹ്മസാരൂപ്യത്താന
ന്ദാദികളൊക്കെ ഏതു മേന്തുപോലെ. സൎവ്വാഭേദ
ത്താൽ ൧൭ഉപസംഹൎത്തവ്യങ്ങളെന്നറിഞ്ഞിടുക. ഭേദ
മിരിക്കുന്ന ൧൮ബഹുത്വാല്പത്വങ്ങളും വന്നിടുന്നതി
നാൽ. സഗുണത്തിൽ മതം പരമാത്മാവിൽ വരാ
൧൯പ്രിയശിരസ്ത്വാദ്യങ്ങൾ. തൈത്തിരീയത്തിൽ

തിപാദിക്കുന്ന, ൧൪. ഉപസംഹാരം ... ൧൫. ഉപക്രമ (ആരംഭ).
൧൬. കാഠകമെന്ന പേരിന്റെ ഏകത്വം പോലെതന്നെ.
൧൭. ഭേദിക്കപ്പെട്ടവൻ യോഗ്യങ്ങൾ, ൧൮. ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൾ.
൧൯. ആനന്ദമയനായ പരമാത്മാവിന്റെ ബോധത്തിനായിട്ടു സമ്മ
തായതിപ്രശ്നപ്രകാരം ആനന്ദമയ കോശങ്ങളുമായ 'തസ്യപ്രി

ചൊന്നവയറി, ൰കൊന്നാലിയന്ന്യഗുണജാതം. ഉപ
സംഹൃതിവ്യംസംപ്രതിപാദ്യ ബ്രഹ്മവസ്തു ൯സാമാ
ന്യാൽ. ൬. ൱സമന്വയശ്ശാമതിനാൽ സർവ്വോൽകൃഷ്ടൻ
പരൻപുമാനെന്നാം. പറയപ്പെടുമേതേല ൭തസ്ഥാദിശ്രു
ത്യുക്തോല്ലതിന്റെ ചെതമയ്യാൽ. ൮ല്ല ലപ്ര
യോജനത്താൽ ശ്രീധാത്മാനാപ്രകാശതോയെന്നാം.
ശ്രുതിയിലെയാത്മപദത്താൽ താനും പ്രതിപാദ്യ
നായതപ്പെരുഷൻ. ൧. ഇതു സർഗ്ഗാദികാത്മാവായെ
ല്ലോ താനിരുന്നവരേടം. പരമാത്മഗ്രഹണം ശ
ബ്ദവിചാരക്കൊപ്പം വരുന്ന ൰താദാത്മ്യാൽ. ജീവാഗ്ര
ഹണംചെയ്യുന്നാം ൪ഃസ്പഷ്ടന്നായാൽന്ന ൫ചേൽ, നൈ
വം (നൈവം) ൬യേനാശ്രുതം ശ്രുതം സ്യാൽ, സ
ദേവ, തത്ത്വമസിതൊട്ടുമപ്പോലെ. ൮. കാണ്ഡമതാണ്ഡ
ന്ന ൯സ്മൃതിവിദിതാചമനത്തെ യനുവദിക്കയാൽ.
വാജസനേയിചരാന്ദോഗ്യങ്ങളിലല്ലോ വിധേയമാച
മനം. ൧൦ന്നാകിലുമാ പ്രാണനെയനഗ്നമാക്കുന്ന
വെന്നു വേദാന്തം. ചൊല്ലുമപൂർവ്വാനഗ്നതയതിന

യുമവരിൽ’ ഏതൊന്ന ശ്രുതിയവകൾ, ൯. ആനന്ദമയാധികരണത്തി സാ
ര്‍ പറഞ്ഞവയൊക്കെ അഞ്ചും സമന്വയങ്ങൾ, ൬. സാധാരണ്യാൽ, ൱. ബ
ഹുത്വാന്ദവേദിനായി”. ൭. ഇതിയെഷു പരാഹൃദ്യഎന്ന ഇത്തി
ൽതിൽ, ൮. പ്രയോജനമില്ലാത്തതുകൊണ്ട്.

൧. ഐക്യാൽ, ൨. അല്ലെന്നാണെങ്കിൽ അതിനെയല്ലാ, ൩. യാ
തൊന്നിനാലശ്രുതവും ശ്രുതമാകും, സത്തുതന്നെ, അതു (ആത്മാ) നീയാ
കുന്നു, ൪. സ്മൃതിപ്രസിദ്ധമായ, ൫. അനഗ്നത്വം,

ടെ ചിന്താവിധേയമെന്നറിക. ൩. എന്തിനെ വി
ശ്വസിക്കേണം ഇങ്ങനൊപസംഹാരേ, [illegible] ഛിന്നകളാം.
ശാഖകളി വേദമൊന്നിൽ താനമദ്ദേശൻ മന്ത്രാമ
യാ (ഐശ്വര്യം) ത്യോതക. ൧൦. ഇതുപോലെ തന്നെ
യന്ന്യസ്ഥലവുമൊരേ വസ്തുവിന്റെ സംബന്ധാൽ.
അവിരോധേന വചിന്താദിന്ത്യാക്ഷികളിൽ ശ്രുതിഭേ
യികെങ്കിൽ. അപ്പ്രേം അദൃശ്യഹ. മനം ഫലിതിസ്സ
ശ്ശ്ചദിശാ (ഭേദ) ശേഷത്താൽ. തക. സ്യതസ്യത
ഭേദത്വാദി ശ്രുതി കാട്ടിടുന്ന ധൎമ്മഭിദാം. ൧൧.
സ്ഥാനാവിശേഷത്താൽ ഉപസംഹൃതി പോൽ ദ്വൈധ്യാപ്തി
യാം വരുതിയതും. അല്ലൊപസംഹരത്തി വ്യവസായാധി
ക്യാദ്യാദിയായ, വിദ്യകളിൽ. ൧൨. ആനന്ദാദിഹേ
ന്യങ്ങളിൽ പോൽ ഭേദങ്ങളെഹസ്യേവച പൂർവ്വ വിദ്യയ
തിൽ. നിശ്ചയിച്ചാണം തത്സമിതികളിലോതാത്തി
ല്ല, ധൎമ്മമെത്തനവും. ൧൩. താതത്ശാഖോപനിഷ
ൽ ഇതച്ചയിൽ സൎവ്വവും പ്രവേധിച്ച്. ഹൃദയം
വേധിക്കുന്നാദിയാലുദിക്കുന്നു ഉഭയമൊകൊണ്ടാൻ. വി
ദ്യകളിൽ മേത്തനാഹങ്ങളല്ലയെന്നായവിച്ചകൊള്ളേ
ണം. ൧൪. ഹൃദോധാദികളാമത്ഥത്തിൻ ഭേദഹേതു

ൻ, [illegible] ആദിത്യ[illegible]. ൯, ധൎമ്മ[illegible], ൧൦, സം
ഭ്രതി, മുനിവാക്യാദിയായ ഗുണങ്ങൾ, ൧൧, ഈ പെരുവ്വ വേദാന്ത
വ്യായികയിൽ,

൧, നല്ലതുപോലെപിരുൻ. പൊരിച്ച്,

വാൽ തന്നേ. ൧൩. ചരണശ്രുതം ദുഷ്കൃതവും വി
ധ്യനാനം ചെയ്യുന്നതെന്ന കേൾക്കമിതം. കൌഷീതക്യാ
ദികളിൽ ഘനാനാർത്ഥങ്ങളാകാം വിധ്യനനവാക്ക്.
എന്തെന്നാകിൽ ഉപായനപദശേഷതപാലിതാ ജൈ
മിമാംസാ. ചൊന്നകാര്യങ്ങൾ സ്തുത്യുപശാനം പോ
ലെ കാങ്കെ സാന്നിദ്ധ്യാൽ. ൧൪. വിദ്വാന്റെ കടക്കേ
ണ്ടാന്നിപ്പാഴികയാൽ മരിച്ചിട്ടന്നേരം. സുകൃതേതര
ഹാനിവരുമെന്നെന്നാലകണക്കു മുശാപാ. ചൊ
ല്ലുന്നു ദവിവക്ഷയിനാൽ നിമിത്തനൈമിത്തികങ്ങളു
ടെയൊപ്പം. താണ്ഡിശ്രുതി ശാട്യായനി രണ്ടിനുമ
വിരോധമാകക്കൊണ്ടിട്ട്. ൧൫. ഉത്തരമാർഗ്ഗഗതികം
ദ്ധ്വതാമിതചൊല്ല ദുഷ്കൃതക്കേടാൽ. സുകൃതക്കേടാ
ലുമെഴും വിരോധമവിശേഷമായ്ക്കത്തിം ചൊല്ലകിൽ.
ഗതിഹേതുവാകമതോ ഫലശ്രുതിയാൽ ലോകമട്ടസ
ഞ്ചണത്തിൽ. ചേതനസ്ഥാപതികച്ചിലല്ലാകച ചി
ലെന്നു (ദുർമ്മയദാദാവം) മിതവിധം വരവാം. ൧൬. തിമ
ളുദയപ്രാപ്തിഫലം ചേതം സഗുണാദ്യ വിദ്യകൾ
ക്കെല്ലാം. അവിശേഷേണോത്തരമാർഗ്ഗപ്രോക്തവിരോ
ധമാം ശ്രുതിസ്മൃതിയാൽ. ൧൭. ബ്രഹ്മപ്രളയത്തോ

വ. ബ്രഹ്മോപാസകന്റെ സുകൃതദുഷ്കൃതങ്ങൾ, ന. ത്യാഗം, ഘ. ഹാ
നത്തെപ്പറ്റി, ഉ. ഉപായനത്തിന്റെ സാഹചര്യംകൊണ്ട്, ത. പൂ
ർവ്വമീമാംസാ, ദ. പറവാനുള്ള ഇച്ഛയാൽ.

ക, അദൃഷ്ടമായിട്ട്, ഖ, ചില ശാഖക്കാർക്കുള്ളതെന്നും ചിലവരുടെ

ളവ്യമധികാരത്തെ നടത്തിടുന്നവരാം. ജീവന്മുക്തർ
ധികൃതി സമാപ്തിവരെയാ മിരിപ്പറിഞ്ഞിടുക. ൧൯.
ന അക്ഷരവിഷയമല്ലാതപ്രതിഷേധപരങ്ങളായ ശ്രു
ത്യന്താം അസ്ഥൂലാദി നാമുപസംഹാരമെഴും നിഷേ
ധ സാമാന്യാൽ. അക്ഷരവസ്തുവൊന്നേകിലാവതാൽ
നാനാത്മകമെന്നറിക. ഇയദുപാസപ്പെട്ടിയാകണില്ലുണ്ട
മൃത്യുത്വം മൂർച്ഛകാണ്ഡത്തിൽ. ൨൦. ശ്രുതികളി
ന്നല്ലതാം പിമ്പതാവിത്വദുപാസ്യ പൂർണ്ണമന്ത്രവ. ജീ
വേശപരത്തൊപാൽ വിരക്കിത്യകതാഗം ഭിതാസംഖ്യയാ
കനാൽ. ൨൧. ശ്രുതിയിൽ പ്രക്ഷസ്ഥക്കോളപ്രസ്ഥം
രണ്ടുകവും പരാത്മാവിൻ അവിശേഷമായ്മനസ്സാ
ന്തരാവിചാരത്തിനാലെ വിരക്തൈക്യം. ൨൨. ഉളുത്തഗ്രാമ
പ്പൂതി പ്രാപ്തിവൃദ്ധിദാം വെടിഞ്ഞു ചോദ്യത്തിൽ. ഭേ
ദം ചേരിക്കിൽ തൊറിപ്പുപരമശാന്തരം കണക്കറിക.
൨൩. തത്വം ബ്രഹ്മാസിയഹം ബ്രഹ്മാസ്മീത്യന്യശ്രു
തി പ്രകാരത്തിൽ. താംവാഹമസ്മിശോവോദേവരതെ

അല്പ്പന്തം, ൩, അക്ഷര (ബ്രഹ്മ) വസ്തുവിഷയങ്ങളമായി കെപതനി
രവധപരങ്ങളായിരിക്കുന്ന അസ്ഥൂലമനണ്വാദിയായ ശ്രുത്യങ്ങളുടെ സ
മന്വയം, ൪, യദാംപേക്ഷ (യജ്ഞാദികൾക്കുപാസനയുടെ),
൫, ജൈമിനിയത്തിൽ, ൬, കർമ്മഫലം, ദ്വാസുപർണ്ണാ സയുജാ സഖായാ
എന്നും ഋതംപിബന്തൗ സുകൃതസ്യ ലോകേ എന്നു മുള്ള മന്ത്രങ്ങളിൽ,
൭, ബൃഹദാരണ്യത്തിലെ രണ്ടുപ്രശ്നങ്ങളിൽ,

൮, എല്ലാഭൂതങ്ങളുടെയും ഹൃദയമദ്ധ്യ, ൯, പ്രത്യഗ്വസ്തുവിക
ഷമായ, ഭേദത്തെ, ൧൦, നിർഗ്ഗുണമാകുന്ന ഞാൻ ബ്രഹ്മമാകുന്നു എന്നു

യെന്നാദിയായ മന്ത്രത്തിൽ. ൯ സഗുണോപാസനാപര
ങ്ങൾ പരസ്പരാപേക്ഷാപരാം ശ്രുതിയിൽ. തദ്വാക്യാ
ർത്ഥം വിശേഷിച്ചുതചെയ്യുന്നെന്നറിഞ്ഞുകൊള്ളേണം.
൧൩. തൈത്തിരീയസത്യമെന്ന 'സത്യം ബ്രഹ്മേതി'
യെന്നു മറ്റിടവും ബൃഹദാരണ്യശ്രുതിയിൽ സത്യവിദ്യ
യൊന്നാണു സത്യതാദികളും. ൧൪. ഛാന്ദോഗ്യ
ത്തിൽ കേവലം ഹൃദയാകാശസ്യസത്യകാമത്വം. മു
തലാംഗുണങ്ങൾ സംബന്ധിക്കുന്നതുവാ ജശാ
ഖയിലും. ഹൃദയസ്ഥാനസമാനതയുപാസ്യനാമീശ്വ
രന്റെ തുല്യത്വം. അവയുടെ സേതുസമത്വങ്ങളെ
ന്നിവരറാകറിഞ്ഞു കൊണ്ടിടുക. ൧൫. പ്രാണാഗ്നി
ഹോത്രമതിന്നുടെയ ന്നലോപമാദരവിനാലനപേക്ഷ്യം.
തന്നോജനാലോപതിന്നകൃത്യമെന്നുള്ള ശങ്കരോറാ
കം. ഉണ്ണാതപ്പോൾ പ്രാണാഗ്നിഹോത്രമാത്രം ഉ
ഷിക്കമെന്നതാൽ. ചെയ്യുക തൈത്തിരീയം' തൊട്ടുള്ള
ഹോമീയമെന്നായാ വചനാൽ. ൧൬. അംഗങ്ങളാമൊ
ങ്കീഥാതികളിൻ ശരിയായ നിജവ്യപാസ്തിക്. നി
യമകേടറിയുകയാൽ വേറപ്രതിബന്ധഫലമെഴുന്ന
തലും. ൧൭. ബഹുശാഖകളിൽ ചൊല്ലും വായുപ്രാ
ണങ്ങൾവേറു, ൧൮ സങ്കേ. നോനാവാദേവതായെ

---

൧൩ മറെറശ്രുതിപ്രകാരം, ൧൪. സഗുണനായബ്രഹ്മോപാസനത്തിനും ബൃഹദാരി
ണ്യത്തിനും, ൧൫. വാജസനേയശാഖയിലും, ൧൬. ലോപം വരാതെ
൧൭. നിജ (നിത്യ) മായ ഉപാസനയ്ക്ക്. ൧൮. പൃഥ്വീമാനസായി

ണാർത്ഥകയാലേ പ്രത്യക്ഷാദാനാം ചോൽ. ൨൬. ബാ
ഹ്യതലിംഗാൽ വാജസനേയോക്ത മനശ്ചിദാദി
കയല്ലാതേ. തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യവിദ്യാത്മകങ്ങൾ ഭേ
ബലവത്തരം ഹിതല്ലിംഗം. പ്രകരണമതിനെക്കാളില്ല'
മെന്നുണോദിച്ച പൂർവ്വകാന്തരത്തിൽ. സൂത്രശ്രുതി
ലിംഗ്ശേത്യാദിയിലിത്ര സിദ്ധാന്തമെന്നറിഞ്ഞീടുക.
ആമൂതലാം ക്രിയാമയാഗ്നിപ്ര ക്രിയയാലായതി
ന്റെവിഷയമതായ്. ആണവികല്പച്ചോൽ മാന
സോഹന്ത്യപക്രിയാങ്ഗഭൂതമതാം. മാനസസോമഗ്ര
ഹമദ്ധ്യേപോലെന്നുള്ള പൂർവ്വവാക്യാലും. നാമസമാ
നതയാലേ ക്രിയാങ്ഗതായെന്നു പൂർവ്വവാദിമതം.
ഇത്തരമിയപ്പാ വിദ്യാത്മകങ്ങളാണേമനശ്ചിദാദിക
ളാം. അഗ്നികൾ, ഏതേഷഹൈതേവിദ്യേതി' സ്വാത
ന്ത്ര്യ നിശ്ചയത്താലേ. ഇവയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യലിംഗം
കാണുകകൊണ്ടും പുനകർമ്മശേഷത്വം ശ്രുത്യാദിബ

---

൧൨ കഥ ഭാഗത്തിൽ, ൩. ബാഹ്യലിംഗമായ അദ്ധ്യയങ്ങൾ ഹേതുവായി
ട്ട്. ൧. 'ആത്മമനോഗ്നിനകാൻ മനോമയാൻ മനശ്ചിതാൻ വേദ' എ
ന്ന സ്ഥലത്തു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. (മൃത്യുമാറായികമെരാണാ യായി) തന്റെ മ
നോവൃത്തികളാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടവയായി സ്വർണ്ണമെച്ചാലെ ഉൾ ഷോ
ത്തിന്നവയായി മനോമയന്മാരായിരിക്കുന്ന അഗ്നിചയനപ്രകാരത്തെ
തെ അറിയുന്ന (ഉപാസിക്കുന്ന). ൭. ഏറ്റവും ബലമുള്ള. ൬. മനോ
മഞ്ചയായ. ൫. പ്രകരണത്താൽ.

൮. (എന്നിവ വിദ്യകൾതന്നെ). ൯. കർമ്മശേഷമാണെന്നാണെന്നി

ലാധിക്യാൽ താനംസ്വാതന്ത്ര്യപക്ഷ ൩ഹാനിയില്ലാ. സമ്പൽഫലാദിമൂലം മനഃപ്രീതാദി ൪സ്വാതന്ത്ര്യതാ സിദ്ധാ. ഇതു കാണുകയുംചെയ്യു പ്രൈശ്വാന്തരമെ തിനതേ ൫പൃഥക്ത്വം ചോൽ. ഇതു മീമാംസയി ലുക്തം ക്രത്വർത്ഥായാമതി തിസൂത്രത്തിൽ. ഇല്ലാക ൎമ്മാംഗത്വം മനഃപ്രീതാദിക്ക നാമസാമ്യാലും. എ ന്തെന്നാൽ മുൻശ്രുത്യാദികളാൽ കേവല ൭പുമർത്ഥ സിദ്ധിയിനാൽ. മൃത്യുഃ ഏഷ ലോകോ ഗൌതമ എ ന്നാദിവായ രണ്ടിലും. മൃത്യുവോടു ൮ഇത്യാദ്യതാപത്തി യ ൯ഗ്നിദാവാപ്തിയില്ലിരണ്ടേപ്പോൾ. കണ്ടീടുക, ശബ്ദ ത്തിനുപചരത്തിനോളുണ്ടു ചേർച്ചയോകമിതു്. നാമസ മാനതയാ ലന്യോന്യസമാനാങ്ങ ൧൦ബാഹുള്യതാമൂ ലം. താനം കേവല ൧ചിത്ത്വാത്മകതാസിദ്ധാമനഃപ്രീ താദിക്ക്. ൨ചിലലോകായതികാദികൾ ദേ ഹാന്തർഭാവമാ ൩മനന്യത്വം. ൪ജീവാത്മാവിനോപ്പ്ര ദേഹാദാവത്താലെ യെന്നബദ്ധമിതു്. വേർപാടുത

ല്ലുന്ന സ്വരം, ൩, ഹാനിയില്ല. ൪, സ്വാതന്ത്ര്യം സിദ്ധമായിരിക്കുന്നു. ൫, തരണസ്യവം വിദ്വതോ' എന്നു ഇവിടെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണ്യാതിശയത്താലെ പ്രത്യേകാന്തരമെന്നു കൊണ്ടറിയേണ്ടതു്. ൬, പൃഥക്ത്വം, (പാർത്ഥക്യം) വേർപാടു്. ൭, പുരുഷാർത്ഥം, ൮, സാദൃശ്യപ്രാപ്തി, ൯, അഗ്നിഭാവങ്ങൾ, ൧൦, ബാഹുല്യം.

൧, ചിത്ത്വാത്മകത്വം സിദ്ധമാണു്. ൨, നിരീശ്വരവാദികൾ (നാസ്തികർ മുതലായവർ.) ൩, ദേഹാന്തരത്തെ, ൪, ജീവാത്മാവിനു്,

ണന്ന ദേഹാദാത്മാവിന്ന, ദേഹമിരുന്നിലനില്ലേ-ആ
ത്മാ കാണാഴികയാൽന ദേഹധർമ്മോ പലബ്ധിയെ
ന്നോണം-൩൬- ഉൽഗീഥാദികളാകും കർമ്മാങ്ഗാശ്രി
തവ്യ പാസ്തിയെല്ലാമേ- വേദംതോറും ശാഖാഭേദങ്ങ
ളിലേവയൊക്കെയങ്ങ്- തന്നേ നിയതകളല്ലന്നവ
ത്തിപ്പവയൊക്കെയങ്ങുമൊതപോലെ- മന്ത്രാദികളു
ടെ മേളനമട്ടിൽ താനോ വരുന്നിത വിരോധം-
൩൭- ഭൂമാവിന്റെ സമസ്തോപാസ്തിക്കു ശ്രേഷ്ഠതാ
ക്രതുകളിവ്- ശ്രുതി ദർശിക്കുന്നപ്പോൽ ഭൂയോതിസ
മസ്തധീ,യൊഴിച്ച ഭേദം- ൩൮- കംബ്രുമ, സ
ത്യകാമഃ, പ്രാണോഹംപിതേതി യാദിയായേടം- ഒ
ന്നറിയേണ്ടിയതെങ്കിലുമാം വിദ്യാചലത്തു ചൊൽ മു
തൽക്കിരിവാൽ- ചൊന്നോ ഫലഹം ഗ്രഹോപാസ്തി
കളിലനുഷ്ഠിതി വികല്പമോർക്കേണം- ഇല്ല സമുച്ച
യമിവയുടെയുപാസ്യ വിഷയാന്തരതിതുല്യതയാൽ-
൩൯- സയംപ്ലുതം, യോനാമബ്രുവേമത്യാദി പ്ര

൧, ദേഹധർമ്മവും അതിൻ (ജ്ഞാനവും) ധർമ്മവും പോലെ അല്ല. (ശുദ്ധ ജ്ഞാനവാസിയുടെ ഇവിടെ മീമാംസകരെന്നാണ്. (ഇവരും നാസ്തികർ കൾ ദേഹികൾ തന്നെ- ഈശ്വരനിരപേക്ഷമായി കർമ്മ ഫലദാതൃ ത്വം മുതലായതു പറയുന്നതിനാൽ) ൨, അങ്ഗാവബദ്ധോപാസനകളെ ല്ലാം. ൩, വ്യസ്തോപാസനം, ൪, ചൊല്ലു മുതലായതിന്റെ ഭേദങ്ങൾ, അതു താനെന്നുള്ള ഉപാസനകളിൽ അനുഷ്ഠാനവികല്പം. ൫, തെളിച്ചു ചെ(പ്പ്) കൾ.

൬, ഉപാസ്യവസ്തു വിഷയത്തിലുള്ള അന്തർഭേദത്തിന്റെ (സാമ്യം കൊ

തീക(കാമ്യങ്ങളാം) ഭാവനകളാം. ചേൎത്താ വികല്പമാ
യേ ചെയ്യാം മുൻ ചൊന്ന ൧ഹേതുകളാവതാൽ.
൨൭. കൎമ്മാംഗ്ജ്യോതിഷ്ടോമാദികളാക്കു മുപാസനകളിൽ
കലൎന്നുള്ളൂ. ആശ്രയഭൂതസ്തോത്രാദികളേവം ൨പ്ര
ത്യയങ്ങളെന്നറിക. ൩ത്രയികളിലങ്ഗ് ൪പ്രത്യയയു
ഗ്മം മേളിച്ചു ശാസനാലും മേൽ. ൫വേദാന്തരോദി
തപ്രത്യയസ്യ വേദാന്തരേ ൬സമാഹാരാൽ. ഗുണ
സാധാരണ്യശ്രവണാലും ൭മേളിച്ചു തന്നെ ചെയ്യേ
ണ്ടൂ. തൈത്തിരീയമാകുമ്പോൾ മേളനമംഗാവബ
ദ്ധിയില്ലിപ്പോ. അവയുടെ സമുച്ചയത്തിൻ ശ്രവണാ
ഭാവം നിമിത്തമായിട്ടും. ശ്രുതിദൎശനത്തിനാലും സി
ദ്ധാന്തം മുമ്പു ചൊന്നതാകുന്നു. ൨൮. ഹരിഃ ഓം.
മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ പരാപരബ്രഹ്മവിദ്യാഗുണോപ
സംഹാരമെന്ന മൂന്നാം പാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ. ബ്രഹ്മജ്ഞൻ ൧പരമെത്തുന്നാത്മജ്ഞൻ
൨തരതിശോകമിത്യാദിയാൽ. വേദാന്തവി ൩ഹിത
വിജ്ഞാനാൽ താൻ മോ ൪ക്ഷപ്രാപ്തിയെ ന്വേഷിപ്പാ

ങ്ങു.) ഏകത്രചേൎത്താൽ, ൨. പ്രതീകോപാസനകൾ, പ്രതീകം-പ്രതിമ, (അവയവം) ൩. കാരണമില്ലായ്കകൊണ്ടു, ൪. പ്രത്യയം- നിശ്ചയം (ജ്ഞാനം.) ൫. വേദാന്തമില്, ൬. അംഗപ്രത്യയങ്ങൾ, ൭. വേദാന്തരത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള, ൮. ഒരുകൂടിക്കലാൽ (ചേൎക്കലാൽ.) ൯. ചോദ്യ ൧൦. അംഗാവബദ്ധോപാസനയ്ക്കില്ല.

൧. പര(വസ്തുവി)നെ പ്രാപിക്കുന്നു, ൨. തരിക്കുന്നു (കടക്കുന്നു.) ൩. വിധിച്ചിട്ടുള്ള. ൪. മോക്ഷപ്രാപ്തി, ൫. ഒന്നാശിയമുള്ള, ആയസ്യപ്പെ

സർ. ജൈമിന്യാചാൎയ്യർ ദ്രവ്യദേവതാദിസ്ഥലത്തു
. ൣ പൎണ്ണമയീ ൭. ഇത്യാദിസ്മൃതിയാംപോൽ ദേഹവ്യ
തിരിക്തനാകുമാത്മാവിൻ. കൎമ്മാംഗശേഷതാഹേതു
വിനാൽ ൯സ്തൂപകമിതെന്നരുളുന്നു. യജ്ഞേനദാനേ
യെന്നാൎയ്യ ൱ജനസമാചാരദൎശനാത്താലേ. ൰യല്ലൂ
മ്മംങ്ങളെന്നതൊട്ടുചെയ്യുന്നൊന്നീശ്രുതിപ്രമാണാലും.
൧൦സഹകാരിതാശ്രവണത്താലും വിദ്യക്കുകൎമ്മശേഷ
താം. വിദ്വാൻയജ്ഞികളെന്നും ശ്രുതിയാൽ ജ്ഞാനി
ക്കുകൎമ്മവിധിയാലും. ൧൧കുൎവ്വന്നേവേഹതി ശ്രുതി
നിയമാലും ക്രിയാംഗമാം ജ്ഞാനം. ൧൨തത്തററിവ
തത്ത്വമസീത്യാദികളാൽ ജീവങ്കൽനിന്നു മധികനാ
താം. പരന്റെയുപദേശത്താൽ ഗൌണത്വാസത്തെ
പക്ഷമോതിയതു. ൧൩ശേഷതാപ്രവൃത്തികളാം ൧൪
ഹേതുവാമാസങ്ങളാലില്ലകീൎത്താൻ. കഴിയാശ്രുതിക
ളിലപ്പോൽ മോഹത്ഭയം തൊട്ടവററിലറിയുകയാൽ.

ജ്ജുമയീജുഹുർവതിയെന്ന തൊട്ട ശ്രുതി, ൭. സ്മൃതിപാഠം, ൮, അനേക
ദിഗ്ജനനികം, ൯, യജ്ഞവേദിവിദ്യയാകതൊതിശ്രുവോയപനിഷത്തെ
വഹിച്ചുവങ്ങളെ വേദിതിശ്രുതി, ൧൦. സഹകാരി (അനുഗാമി) ആണെ
ന്ന ശ്രുതി പറക കൊണ്ടും, ൧൧, ഈശാവാസ്യശ്രുതി, ൧൨, ജ്ഞ സി
ദ്ധാന്തപക്ഷം, ൧൩, ശേഷതയാൾ പുരുഷാൎത്ഥമായതെന്നു പ്രതി
യെന്ന സൂത്രത്തിൽ പറഞ്ഞു, ൧൪, ഹേതുക്കൾ പോലെ തോന്നുന്നവയാ
ക, ൧൫, നാകൎമ്മശ്രേഷ്ഠതയിലും,

ഞ്ഞു ചാരനോക്കൊതുപ്പോലെ ൧൧കർമ്മശേഷതയറിങ്കവൃക്ഷ
ത്തെ. വിദ്യക്ക "൧൨കിമർത്ഥാവയമദ്ധ്യേഷ്യാമഹേ' ഇ
തിപ്രമാണത്താൽ. 'യദേവിദ്യയേ' തിവാക്യം ൧൩സമ
വിദ്യാവിഷയമല്ലറിഞ്ഞിരിക്കുക. വിദ്യാകർമ്മങ്ങളിവൻ ത
ന്നേ ൧൪യന്നപാഗമിപ്പിതെന്നേടം. കാണ്ഡ,വിഭാഗം
൧൫ന്നുറോപ്പം വേിഭദ്ദൈകം, ക്രിയാന്ന്യനെ (ത്തുടരും)
ച്ഛേതം. ൧൬അദ്ധ്യയനമാത്രവാദനകർമ്മവി ൧൭ധാനം,
വിശേഷമായിട്ട് - ൧൮വ്വിന്നേവേഹശ്രുതിവിദേപാനെ
ന്നുള്ള നിയമമില്ലാഞ്ഞിട്ട് - അഥവാവിദ്യാസ്തുത്യർത്ഥമാ
യിതന്നവാദമെന്നു കാണേണം. ചിലരിച്ഛപ്പടിയെല്ലാം
ത്ത്യജിച്ചുതുഷ്ണീമവസ്ഥയോക്കുന്നു. സാക്ഷാല്ക്കാരജ്ഞാ
നം സർവ്വവിനാശകവുമാംസപാദന്ത്രും വതൽ. വേദ
ത്തിൽ സന്ന്യാസാശ്ര (മത്തിലും) മികളിലും വിദ്യ
കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. ൧൯ ഏിതൂന്നഗ്രതതാപം ബ്രഹ്മസം
സ്ഥനെന്നുള്ളതാകമനാവാദം. സന്ന്യാ ൨൦സവിധാ
യകമല്ലെന്നാറ് ജൈമിനി, ൨൧നിഷേധതിശ്രുതിയും.
ഭഗവാൻ വ്യാസനന്ന ൨൨പേഷ്ടയമെന്നിതോക്കുന്നു

൧൧. നാശത്തിനായി അദ്ധ്യയനം ചെയ്യുന്നെന്ന സാരം. ൧൨. സ
ർവ്വവിദ്യകളേയും വ്യാപിച്ചുള്ളതല്ല. ൧൩. അനുഗമിക്കുന്ന (തുടരുന്ന).
൧൪. സൂപ്രദാനം കർത്തൃകരണമെന്നതിനു അവകാശമുള്ള സംഭേദപ്പെടുന്നതു
ചേതം പോലെ (നാരിക) ൧൫. വിദ്യയോടുകൂടിനായും ക്രിയ മറ്റൊന്നു
ന്നുമെന്നും തുടരും. ൧൬. അദ്ധ്യയനം മാത്രമുള്ളവന്. ൧൭. വിധി. ൧൮.
ന്നുകൊണ്ട്. ൧൯. വിധിക്കുന്നു. ൨൦. നിഷേധിക്കുന്ന. ൨൧. അന്ന

ഷേസാമ്യവചനത്താൽ- ധാരണമെന്നോണം തന്നെ യുമാക്കേവിദ്യാപൂൎവ്വതാവഴിയായ്- ൨- സ്മൃതിമാത്രം ഭസതമ ഇത്യാദികൾകൊണ്ടുകയത്തുമൂലമായെന്നാൽ- ആശ്രമവമപൂൎവ്വതയാലും വിദ്യാൎത്ഥകഥിതാദിശബ്ദാ ഭ്യം- ൩- ഇന്ദ്രപ്രതൎദ്ദനാഖ്യാനാദികൾ ഫലാദി പ്ളവാക്യമാകുന്ന- കൎമ്മത്തിനാങ്ഗഭൂതങ്ങളെങ്കില പ്പോതലാൽ വിശേഷിച്ച്- ഫലാദിപ്ളവാൎത്ഥതാപ്പോ ക്കതികലാഖ്യാനരാശിയിവയിന്ന്. ഐന്ദ്രപരവാ ക്യസംബന്ധാൽ വിദ്യാങ്ഗതപമെന്നുകൂട്ടേണം- ൪- സാകഷാലപേക്ഷയില്ലഗ്ന്യാധാനമഗ്നിഹോത്രമാ ദികളിൽ- സാക്ഷാല്ക്കാരം പ്രതിയറിവിന പ്രേഷ ണാതേഷാതയെന്നു വരലാലേ- ൫- എന്നാലും സൎവ്വാ ശ്രമകൎമ്മാപേക്ഷാപടിക്കപടിയായി. യജ്ഞാദിശ്രു തിയാൽ വിദ്യക്കങ്ങോകത്തു തന്റെ സംയോഗാപോ ൽ- യജ്ഞാദ്യനാപേക്ഷയിലും ശമാദിമാനാകയറിവി ന്നാന്തരമാം- സാധനമായിവന്നാവശം സമാചരിക്ക പ്പെടേണ്ടവിധിയതിനാൽ-൬- സകലാന്നഭക്ഷണാന

ജ്ജിക്കാൻ യോഗ്യം, ൧൨, നാലാശ്രമങ്ങളെയും വിധിക്കുന്ന വാക്യങ്ങ ളിൽ ചിന്താദിയുടെ ഇല്ലായ്മ സമമാകയാൽ,

൧, ഋത്വിക്കുകൾ, ൨, ഫലിപ്പുമെന്നുള്ള അശ്വമേധാദിയുടെ അംഗമായുള്ള ഒരു കൎമ്മവിശേഷമാണ്, ൩, ഉപയോഗം (ഉപയോഗി കൾ) കതിരപ്പുറത്തു കയറുക ക്രമമായി ഗ്രാമപ്രാപ്തിയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതി ൻ സാധാരണം പ്രകാരം) }, ൪, അന്തരംഗസാധനം,

ങ്ങളെയുമുണ്ടു പ്രാണസങ്കടത്തിങ്കൽ. ശ്രുതിയിൽ കാ
ണുകയാലുമിതേവം സ്തിബാധയില്ലയാത്തിട്ടും. മേ
ലും ൧ജീവിതമെന്നാദിയായ് സ്മരിക്കപ്പെടുന്നിതേയ
ത്ഥം. പ്രതിഷേധവാക്കനന്നങ്ങിന്റെ യഥേഷ്ട
ത്തെ നിക്ഷവാനാകം. ൨. "യാവജ്ജീവശ്രുത്യോ
ക്തമാകയാലാശ്രമൈകനിഷ്ഠനതാം. അമുമുക്ഷുവി
നാൽ പോലും നിത്യാശ്രമകർമ്മമാണനാപേക്ഷ്യം.
വിദ്യോല്പത്തെയു സാധനമാകെ ൩സഹകാരി താ
നിമിത്തകവും. ൪വേദസ്മൃതിലിംഗാലവ താനോ കർമ്മ
ങ്ങൾസർവ്വധാപിയരി.സാധനസമ്പന്നൻതൻരാഗാ
ദി ക്ലേശരഹിതമാവതെ. സഹ്യാത്രേ തിതഥാമേ
ൽ നസന്തമിത്യാദി കാട്ടിടുന്നിതാറി. ൫. വിദ്യയില
ധികാരമനാശ്രമിയായുള്ളവനുമുണ്ടതറിയുകയാൽ.
സംവർത്താദിയനാശ്രമികളെ യോഗിതം സ്മരിക്ക
യും ചെയ്യു. ൬വിധുരാദികളുടെ ധർമ്മവിശേഷം വിദ്യ
ക്കനുഗ്രഹം താനും- വേദസ്മൃതിലിംഗാലിതിലാശ്രമ
കർമ്മമെഹത്തറിഞ്ഞിടുക. ൭. ഏത്യാ: നനിഹോരഃ

---

൧. 'ജീവിതാത്യയമാപന്നോ യോന്നമത്തിയതസ്തതഃ- ലിപ്യതേന സപാപേന' എന്നതിൽ, ൨. യാവജ്ജീവമഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി- എന്ന ശ്രുതിവിധിച്ചിട്ടുള്ളതാകയാൽ, ൩. സഹകാരിതം നിമിത്തവും, ൪. 'യജ്ഞേനദാനേന തപസാനാശകേന... വേദകർമ്മനാദാവിദിഷ- എന്ന ശ്രുതിയിലു്, ൫. വിധുരൻ- രൈക്വൻ (പാനീവിശ്വകാർ) ൬. ഊർദ്ധ്വരേതസ്സുകളായ. ഊർദ്ധ്വരേതസ്സുകളായ,

ഭേദാഭാവമത്രകേനാ പതനമുണ്ടാകാ. മന്വാദി
വാക്യനിയമങ്ങളാലുമിവ തന്നെ ഭാവമില്ലാഞ്ഞും. ഇ
പ്പക്ഷത്തിൽ ജൈമിന്യാചാൎയ്യന്റെ ചോദ്യമുണ്ടു സമ്മ
തികോം. ൧൦. ഭ്രംശത്തെനൈഷ്ഠികന്നടയ്യുകിലില്ല ൧൧ധി
കൃതിലക്ഷണോക്തമായിട്ടും. പ്രായശ്ചിത്തം പതനാ
നമാനമതിനാലവന്നതാകാഞ്ഞു. ൧൨തെററിളുപപാ
തകം ഇൎദ്ധ്വരേഗ്ഗാവിട്ടന്ന്യമികില്ലെന്നുചില. പ്രാമാ
ണികര ൧൩ശോനപ്പടിപ്രായശ്ചിത്തം ഗ്രഹിപ്പിതെളുമ
ക്കാം. ൧൪. രണ്ടുവിധമായിട്ടുന്നാകിലും ൧൫ബഹിസ്സ്യാ
ജ്യനാണവിഭ്രഷ്ടർ. ൧൬ആചാരസ്മൃതിയാലും ശിഷ്ടാ
ചാരത്തിനാലുമേവമിതു. ൧൭. ൧൮വഷ്ടിംഹോമൈസ്സ്വ
ൎയതീതിഫലശ്രുതി നിമിത്തമായിട്ട്. അംഗേഗാപാ
സ്തിയിലെജമാനന കൎത്തൃതയെന്നു ചൊൽവിതാ
ത്രേയർ. ൧൯ഋത്വിക്കെശ്ചന്ന വഴിവഴെന്നോടു
ണ്ണൌഡുലോമിയാചാൎയ്യൻ. ഇതു സിദ്ധാന്തം ൨൦സാ
ങ്ഗക്രിയചെയ്യാൻദക്ഷിണാദിയാലൃത്വിക്കുകൊ൦
കപ്പെട്ടന്നവരല്ലൊ, ൨൧യാംവൈകാംചന' ഇടങ്ങിട്ടും
ശ്രുതിയാൽ. ൨൨താനംസാങ്ഗോപാസനാകൎമ്മകൃത്വി
ക്കൎമ്മതാ വരികുന്നു. ൨൩. അഗ്ന്യാധാനവനാദിവി

---

൯. അധികാരലക്ഷണത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള. ൧൦. സിദ്ധാന്തപക്ഷം.
൧൧. അവകാശമന്ന്യപാപപ്രകാരം. ൧൨. പുറത്താക്കപ്പെട്ടവർ. ൧൩. ആള
ഭേദമനുസരിക്കുന്ന ഇരട്ടി പ്രായശ്ചിത്തം വരുത്തുമി എന്നതിനാ
ലും. ൧൪. അംഗങ്ങളോടുകൂടിയ ക്രിയ,

യിപ്പടി സന്ന്യാസികൾ വിദ്യ തന്നെ ദയ. ൧സഹകാൎയ്യ
ന്തരമാകും മൌനത്തിൻ വിധിയപൂൎവ്വത്വയിനാലാം-
പാണ്ഡിത്യം നിൎവ്വിദ്യേത്യാദൌ പാണ്ഡിത്യ വിധി
കണ്ണമക്കതൊൻ. ബാല്യാദി രണ്ടപേക്ഷിച്ചിമൂന്നാം
മൌനാഖ്യമന്നത്രും വിഹിതം. അഖിലാശ്രമകൎമ്മങ്ങളു
മുള്ളതിനാൽതാൻ൨ഗൃഹസ്ഥനായവൻ. ഉപസംഹാ
രഛാന്ദോഗ്യത്തിൽ വരുന്നതു വിരോധമായീല. ശ്രു
ത്യുപദേശാൽ ൩മൌനം ൪ഗാൎഹസ്ഥ്യം രണ്ടുപോലെ
മറ്റുള്ള- ൫വനാവാസങ്ങള നിവാസാശ്രമങ്ങളിൻ
സിദ്ധി തുല്യമായിവരും. ഏവം. ജ്ഞാനവിരക്ത്യാദിക
ളെ പ്രകടിപ്പിക്കാതെ കഴിയുന്നിടുക. ൭ജന്മാന്തരമാ
വ വിശേഷം ചേരുന്നതിനാലെ ബാല്യമിത്യാദൌ.
ഏവം. ഉക്തപ്രതിബന്ധമകന്നിടിലിജ്ജന്മത്തിലേ വ
രും ജ്ഞാനം. അങ്ങിനെ കാണുകയാൽ ൬ശ്രവണാ
യാപീത്യാദിവാക്യജാതങ്ങളിൽ. ഏവം. ഇതുപോൽ മു
ക്തിഫലത്തിൻ നിയമാഭാവം ധരിച്ചുകൊള്ളേണം.
സൎവ്വമുമുക്ഷുവ്യവസ്ഥാതന്നവധാരണ നിമിത്തമായി
ട്ട്. ഏവം. ഹരി!

൧, ധൎമ്മസഹകാരിയാകും, ൨, ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിതാ. ൩, വാന
പ്രസ്ഥാശ്രമസന്ന്യാസാശ്രമങ്ങളുടെ ൪, മാനസികധൎമ്മവിശേഷം, ൫,
ശ്രവണായാപിബഹുഭിൎയ്യോനലഭ്യ എന്ന ശ്രുതിൽ, ൬, ജന്മം വ
രുന്നതു പോലെ ഇപ്പോൾ തന്നെയോ ഇനിമേലാതിലോ എന്ന സാരം,

മൂന്നാമദ്ധ്യായത്തിൽ നിർഗ്ഗുണവിദ്യയുടെ അന്തര
ംഗബഹിരംഗസാധനവിചാരമെന്ന൪-ാം പാദം.
ഇതിനൊടു ൩-ാമദ്ധ്യായം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ശ്രവണാദ്യാവൃത്ത്യാസ മനേകവാര മുപദേശ
(ഹേതുവാൽ) മാകയാൽ വേണം. ൧ജ്ഞാനാന്താപ്തി വ
രെ, ധ്യാനതാപസാമ്യലിംഗാദ്യുമിപ്രകാരം താൻ- ൨.
ധ്യാനിപ്പവർ പരമാത്മാതാനെന്നേ കണ്ടിട്ട ൩ന്നാഹം
ഗ്രഹമായ്- ബോധിപ്പിക്കയുമേവം ചെയ്യു ന്തസത്ത്യാ
ദിവാക്യങ്ങൾ- ൪. ബ്രഹ്മപ്ര തീകമാകുന്നാമാദി
യിലാത്മബുദ്ധി വച്ചിട്ട്- ധ്യാനിക്കവേണ്ടതാനാമു
പാസകൻ വിഗ്രഹങ്ങൾ കൊണ്ടല്ലാ. ൫. ൬ഉ
ൽകൃഷ്ടതാലാദിത്യാദികളിൽ ബ്രഹ്മദൃഷ്ടി വച്ചിട
ണാൻ- യോഗ്യം ലോകന്യായപ്പടിയിതു ചേരുന്നതാ
ണറിഞ്ഞിടുക. ൭. ഉൽഗീഥാദ്യംഗോപാസനകളി
ലാദിത്യാദ്യദ്ധ്യാസികളത്. യോജിക്കയാൽവെക്കപ്പെ
ടേണ്ടതാകും ഫലാദിവൃദ്ധിയിനാൽ- ൮. ൯ആസിനാ
നായവന്നേ ധ്യാനമെല്ലാം സംഭവിക്കയെന്നതി
നാൽ- ചെയ്തിടേണമുപാസനയിരുന്നു താൻ, ധ്യാ
നമാകക്കൊണ്ടിട്ടും ൧൦അചലതാമപേക്ഷിച്ചും ചെ

൧, ജ്ഞാനമുദയമാകുവോളവും, ൨, അഹംഗ്രഹോപാസനാരൂപമായി
ട്. ൩, പ്രതിമ, ൪, [illegible] (ഉൽകൃഷ്ടമായിരിക്കയാൽ [illegible];
എന്നഭിപ്രായം.) ൫, ഉൽഗീഥം ബ്രഹ്മമെന്നുപാസിക്കുകയെന്നതുതുടങ്ങിയ
അംഗോപാസനകളിൽ, ൭, ഇരുന്നുകൊണ്ടുതന്നെ, ൮, സ്ഥിര

ഗുണമാസീനനായുപാസനയെ. മേലും പ്രസ്മരിച്ചിട്ടു
ന്നു ഗീതാദികളിൽ ൧൦ ശ്രുചെയ്തിട്ടുമിടം. ൬. ഇവ
നൊവിടെയെപ്പൊഴെങ്കിലും ചിന്തിക്കാൎയ്യംസ്വയേനായു
വിടെത്താൻ. ചൈകയുപാസനവേണ്ടുന്നേകാഗ്രത
കയെന്നുമാകെയവിശേഷാൽ. ൧. മരണാവധിയുമുപാ
സനവേണമെന്നുകണ്ടുപോലുമാവൃത്തി. യാവൽകാ
ത്തുമുമന്നാദിതിശ്രുതെനുകാണു ഗീതയിൽ മേലും.
൨. ബ്രഹ്മാനുഭവമെഴുമ്പോൾ മുൻപിൻപാപങ്ങൾക
ണ്ടുമേക്രമമായ്. ഒറ്റിടം, പറ്റാതെന്നുമാം ശ്രുതി
കളിതുകൾ ചൊല്ലുകയാൽ. ൩. പുണ്യത്തിന്റെ
യു മൊട്ടില്ലാഴിക, നാശങ്ങൾ രണ്ടുമിപ്പോലം.
ബ്രഹ്മാനുഭൂതിയാൽ ദേഹാദൃഷ്ടിമാനമറ്റിട്ടുന്നേരം.
൪. ഇതുജന്മം ജന്മാന്തരമിരണ്ടിൽ സഞ്ചിതങ്ങളാ
യുള്ള പ്രാരബ്ധേതരസുകൃതം ദുഷ്കൃതമിവയാത്മ
ബോധമെത്തിടവേ നാശമടയുന്നു ദേഹം വീണിട്ട
ന്നുവരെയു നുമാരബ്ധം നില്ക്കുന്നു, ചിരംയാവന്ന
വിമോ ക്ഷ്യേഥതി വേദവചനത്താൽ. ൫. യ

---

൧൦. വ്യ. 'ഉപവിശ്യാസനേയുഞ്ജ്യാൽ...... സമംകായശിരോഗ്രീവംധാ
രയന്നചലം സ്ഥിരഃ' എന്ന ഇടത്തിലുള്ള ശ്ലോ.

൧. (ശുചൌദേശേപ്രതിഷ്ഠാപ്യ സ്ഥിരമാസനമാത്മനഃ- ൬-ഗീ.)
൨. അനിശം (അഭ്യസിക്കേണ്ടതാ) യിട്ട് എന്നൎത്ഥം (൨) ക. (ഭ). ൩. (യം
യംവാപിസ്മരൻ...... ത്യജത്യന്തേകളേബരം ഗീ-ശ്ലോ.) ൪. മൊട്ടില്ലാ
ഴികയും വിനാശവും. ൫. പ്രാരബ്ധത്തിൽനിന്നന്യമായ സുകൃതദുഷ്കൃത
ങ്ങൾ. ൬. പ്രാരബ്ധം. ൭. തസ്യതാവദേവചിരം എന്ന ശ്രുതിയാൽ.

ജ്ഞെനേത്യാദികളിൽ കാണുന്നതിനാലെ യഗ്നിഹോ
ത്രാദി- ക്രമമായി ജ്ഞാനം തൻകാൎയ്യത്തിന്നാസ്ഥങ്ങ
ളാവെന്നറിക. ചിലശാഖകളിൽ ചൊല്ലുന്നിതിന്നു
൧൯ഫലമുന്നിയുള്ള സുകൃതംതാൻ- ൨൦ജൈമിനിഭഗ
വദ്വ്യാസരിരണ്ടാൾക്കും ൨൧പുണ്യനാശമതിന്നൎത്ഥം"-
൨൨വ- വിദ്യയൊടൊത്തൊന്നൊരൊതകൎമ്മമതിഹബോ
ധഹേതുവ്വെന്നതിയായ്- വിദ്യാരഹിതംപോൽ
ജ്ഞാനദമിവരണ്ടുമാം ൨൩യദേവേതി"- ൨൪- പ്രാര
ബ്ധകാൎയ്യമാകുംഭൂതസുകൃതങ്ങൾതന്നുപഭോഗാൽ-
നാശമടയിപ്പുമേപോൽ ബ്രഹ്മൈവാപ്യം ചേതമെന്നക
ബിട്ടക- ൨൫. ഹരിഃ- ൭-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ജീവന്മു
ക്തിനിരൂപണമെന്ന ൭-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- ചാവുന്നവൎക്കുവാഗാദ്യുപാരം താൻമാ
നസത്തിൽ വിലയിപ്പ- വാഗാദൃത്തിലയം മാനസ
വൃത്തിയിലിക്കേയതിനുകാണുകയാൽ- വാങ്മനസി
തിശ്രുത്യാച്ചെവമിതു ൧ഉപലക്ഷണാൎത്ഥമാവുകയാൽ-
താനിന്ദ്രിയങ്ങളൊക്കെച്ചേരുന്നു മനസ്സിൽ വാകി

---

൧൯. ഫലമഹാഫലയോരുക്തിയ, ൨൦. ജൈമിനിമഹൎഷി- ഭഗവാൻ വ്യാസമഹൎഷിയെന്നിവരുടെപേർ. ൨൧. പുണ്യനാശമെന്നതിന്നൎത്ഥം. ൨൨. അകമെനിന്നു ജ്ഞാനംകൊടുക്കുന്നതിൽ സഹായിക്കുന്നതു്. ൨൩. യദേവ വിദ്യയാകരോതി ശ്രദ്ധയോപനിഷദാതദേവവീൎയ്യവത്തരം ഭവതി,യെ ന്നതിൽ, (ജ്ഞാനത്തോടും ശ്രദ്ധയോടും ചെയ്യുന്നതു വീൎയ്യമുള്ളതെന്നു അ ൎത്ഥം). ൨൪. അദ്ധ്യാത്മത്തിന്നായി,

നെത്തുടരെ- ൧- ആബാഹ്യേന്ദ്രിയ വൃത്തികാം മേ
ന്നമനം വൃത്തിയാൽ ലയിച്ചിട്ടും- പ്രാണങ്കൽ മനഃ
പ്രാണേ' യെന്നേടം മേൽവരുന്നവാക്യത്താൽ- ൨-
ഇപ്രാണൻ തേഹസ്സുപാധിയായജീവങ്കലലയിക്കുന്നു-
ശ്രുതിയിൽ പ്രാണാദികളിൻ ജീവോപശമാദിക
ൾ പറഞ്ഞിട്ടലാൽ- പ്രാണൻ ചേർന്നിജ്ജീവൻ ശരീ
ര (ബീജ) ഭൂപഞ്ചകത്തായനിത്തങ്ങളാം- തന്നിൽചേർന്നു നി
ലയ്ക്കുന്നൊരുത്തത്തിൽ ശ്രുതിസ്വീകാരാ- ൩- ദേഖ
മതെന്ന്യേകോപക്കേയാൽ ബ്രഹ്മജ്ഞാനമാരേ
വിധംതാനേ- ഭക്തച്ചിന്മാർഗ്ഗംവരെ മുതിയപിതൃദേഹി
യാഞ്ജാനമമൃതത്വം- ൪- ശ്രോത്രാദ്യാശ്രയമാക
ന്നതത്ഭൂതസ്സൂക്ഷ്മമത്- മോക്ഷംവരെനില
നില്പും സംസാരച്ഛായാപോലെ യോനിമിതി- ഇ
ജ്ജീവാശ്രയഭൂതം സ്വരൂപമതിലും പ്രമാണമല്ലാ
യും- സൂക്ഷ്മശ്രോത്രാദികളാലപ്പോലറിയുകനിമിത്ത
മായിട്ട്- അതിനാൽതന്നേസ്ഥൂലോപമർദ്ദനാത്താ
ലിതിന്നുകേടില്ലാ- ആ സൂക്ഷ്മശരീരത്തിന്റെ തിഷ്ഠ
ഷ്ഠാവ്യചേഷ്ടയുള്ളതിനാൽ- ൫- ആത്യന്തികമോക്ഷ
ത്തിൽ ഗത്യുൽക്രാന്തികളുടെ നിഷേധത്താൽ. വി

൧, ജീവനെ അനുസരിക്ക മുതലായതു°. ൨, വിദ്വാൻ° (അജ്ഞാനി കി°. ൩, അഗ്നിരാദിമാർഗ്ഗംവരെയും. ൪, യോനിമന്യേപ്രപദ്യന്തേ ശരീരത്വായദേഹിനഃ- എന്നേടത്ത്°. ൫, നാഭി -(൱)(°)- ൬, വെടിപ്പാട്°.

ടൽപ്രാണൻ പോകില്ലെങ്കിൽ നാഡിവഴികൾനിന്നു
ണ്ടാകുകയാൽ‐ ഈയാക്ഷേപം തെറ്റാം വെളി
വായ് ചിലശാഖയിങ്കലിതുകാണ്‌ക‐ ശ്രുതിതന്നിലാ
ത്മജ്ഞാനപ്രശ്നത്തിൽ ജാരൽകാരവസുരിക്കേപ്പിൻ‐ ന‐ ആ
പ്രാണനൊപ്പവാക്ചക്ഷുരിന്ദ്രിയങ്ങൾ ഭൂതങ്ങളും പിന്നെയെല്ലാ
മെ‐ ജ്ഞാനിക്കുത്ക്രമിക്കുകയില്ല ചേതനപ്പോലെവേഗ
മൊരുവൾ‐ ൧. അകാമോഽകൃതാ ഇതിവചനാൽ ശ്രു
പാഠ്യങ്ങളിൽ വിശേഷവചനാച്ച‐ വാഗാദികലകൾ
വിടപാൻ തന്റെയ്ശേഷം പരാത്മവസ്തുവിലാം‐ ൨‐
വാഗാദിയങ്ങളിപ്പോൾ വിജ്ഞാനാത്മാവുതന്നിരി
പ്പിടമാം‐ ഹൃദയാഗ്ര പ്രദ്യോതനവഴികാണുന്നൊരു
ദേവയാനമാർഗ്ഗമൊടെ‐ ഹൃദയേശാനുഗൃഹീതൻ ആ
റൊന്നാം ബ്രഹ്മനാഡിയൂടെപോം‐ സഗുണോപാ
സ്തിബലാല്യം തദംശമാം ദേവയാന നിനാവലും‐
ൻ‐ മൂർദ്ധന്യനാഡിയൂടെപോരവാൻ രശ്മ്യാധികിരണാനു
സാരിയായിട്ട്‐ ആപേക്ഷികാമൃതതാം കാര്യബ്ര
ഹ്മം ഗമിച്ചിടുന്നറിക‐ രശ്മ്യനുസാരിതാം രാത്രി ച
ത്തിടുന്നൊരുപാസകനില്ലേൽ‐ അപ്പോഴും ദേഹം നി

---

൧. അകാമനായാൽ (നിഷ്കാമിയായാൽ), ൨. ചത്തുപോകുന്നു.
൩. പ്രകാശവഴി, ൪. ഹൃദയസ്ഥനായ ഈശ്വരനാലനുഗ്രഹിക്കപ്പെട്ട
വൻ, ൫. ശാഖനാഡിയെ. ൬. നാഡീരശ്മ്യനുസാരിയായിട്ട്, ൭. വ
രാൻപോകുന്നതിനെ അപേക്ഷിച്ച അമൃതത്വമാകുന്നഹിരണ്യഗർഭപ
ദ്രപ്രാപിക്കുന്നു,

ളുന്നാമവരെ നാഡിരശ്മിസംബന്ധം- ഉണ്ടെന്നകാ
രണത്താൽ കാട്ടുകയും ചെയ്യിട്ടുന്നാവേദമിത്ത്- 'ഛാ
ന്ദോഗ്യത്തിലമുഷ്മാദാദിത്യാ'ലെന്നിടത്തറിയാതിളുക.
൧൦. അതിനാലേ ദക്ഷിണായനത്തിലും ചത്തുപോയു
പാസകന് - കാര്യബ്രഹ്മഗതിയുണ്ടാമു പൊന്യപാ
ക്ഷികമഹാമതാപഹേതുവിനാൽ- യോഗികളേ ഉദ്ദേശി
ച്ചുഹരാദികകാലമോപ്പുമതികമായ് - സ്മൃത്യുക്തയോഗ
സാംഖ്യന്മാരിവരല്ലാശ്രുതിപ്രസിദ്ധന്മാർ. ൧൧. ഹരിഃ.

൪-ാമധ്യായത്തിൽ ഉൽക്രാന്തിഗതിനിരൂപണ
മെന്ന ൨-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- കാര്യബ്രഹ്മമടത്തിട വേണ്ടുന്നവരൊ
ക്കെ യർച്ചിരാദിവഴി- പോകുന്നിതുതരമാൎഗ്ഗത്തിൻ
വേദപ്രസിദ്ധിയാൽ പറഞ്ഞത്- ൧- ഛാന്ദോഗ്യത്തി
ൽ കേവലം ബ്രഹ്മോപാസകലോകമെന്നതിൽനിന്നും-
ബ്രഹ്മോപാസകനാടയും കൌഷീതകിചൊന്നവായു
ലോകത്തെ- എന്തെന്നാകിൽ കൌഷീതകിയിൽ സാ
മാന്യമാമുറകയാലും- ബൃഹദാരണ്യശ്രുതിയിലുരാ
ന്നവിശേഷിച്ചുരയ്ക്കൊണ്ടിട്ടും- ൨- വിദ്യുല്ലോകമ

---

൧. ഉപാസനായുകഃ (അപാങ്കിലെ) നിയതമായ ഫലകരണ
ങ്ങൾ, ൨. ജ്ഞാനികൾക്ക്, ൩. അൎച്ചിരാദിക്രമം—; അഗ്നി- ദിനം-
ശുക്ലപക്ഷം- ഉത്തരായണം- സംവത്സരാദിമാനിദേവത (പിന്നീട്) ദേ
വലോകം- വായുലോകം- സൂൎയ്യലോകം- ചന്ദ്രലോകം വിദ്യുല്ലോകം- വരു
ണലോകം- ഇന്ദ്രലോകം- പ്രജാപതിലോകമങ്ങ് ബ്രഹ്മലോകം.

ത്തിൽനിന്നുമ്പം വരുണന്റെ ലോകമതെയുന്നു. ൭
ലശിഷ്ടാനാമന്ത വിദേശമത്രിവയിരന്നിന്നുകെ ദേ
പ്പാൽ. ൮. ഈയത്തിരാശിയായ ഋഷിലോകാന്തർല്ലാകാന്ത
ത്തെ യഥാർഥം. പ്രതല്ലക്ഷോമാനാവായെന്നാവ
ടെ യറിയപ്പിനാലെനോതാകാം. മരണമത്തെ ശമി
ക്കുന്നവര പ്രശ്നസ്സുഖിലോകമിതനിൻ. ബഹുമൂഢത
യാൽ മാർഗ്ഗാസ്സ്വാതന്ത്ര്യാൽ ദേവതാവിശേഷങ്ങളാം.
ബ്രഹ്മോപാസകന്മാരെയതിയാത്രയതിങ്കൽ നിയുക്ത
രെന്നവരും. വിദ്യുല്ലോകപ്രാപ്തികശേഷമായ് സത്യ
ലോകമതിൽനിന്ന്. അങ്ങുവരുന്നാരമാനവപുരു
ഷൻ താന്നാലെന്നിതരായിട്ടും. സത്യലോക ലോക
ത്തെക്കുമാനവൻതന്റെ നേതൃതാത്രതയാൽ. ൯.
ഇവരെയമാനവപുരുഷൻ കൊണ്ടുചെല്ലുന്ന സ
ത്യലോകമാനാം ബ്രഹ്മത്തെയെന്നാൻ ബാദരി ഋ
ഷി സ്വരുപതിയതിന്റെ യോജിപ്പാൽ. പ്രാപിപ്പതു
കാശ്ശും താൽപ്പര്യത്തിൽ വിശേഷിച്ചു ചൊൽകയാൽ
മേലും. അപര ബ്രഹ്മത്തിന്ന പര ബ്രഹ്മത്തിനൊപ്പ
പ്പമുള്ളതിനാൽ. ബ്രഹ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു കൊള്ളുമെ
ഷലോകനാശത്തിങ്കൽ. അതിന്നധ്യക്ഷനൊ

---

൧. ഇന്ദ്രാദിപ്രകാരം. ൨. ദിവ്യപുരുഷനെന്ന. ൩. അപ്പിരി
ദിക്കു ദേശങ്ങൾ ഇവരെന്റെയും. ൪. കാര്യബ്രഹ്മാദികളെയ
ാതിക്ക ഉപാസിപ്പവരുമെന്ന് എന്ന താല്പം.

ഭേ പരപദമടയുന്നതിന്നു മേൽചൊല്ലുൽ- പിന്നെ
സ്മൃതിയാലും ബ്രഹ്മണാസഹേത്യാദിതന്നെയാംസൂ
ണാം- ജൈമിനിയോക്തം പരബ്രഹ്മത്തിൽ ഗതിയ
തിങ്കൽ മുഖ്യതയാൽ- അമൃതത്വമേതിയെന്നായ് ശ്രു
തിയിൽകാണുന്നഹേതുവാൽപരമാം- കാൎയ്യപരമാ
കയില്ലാപ്രാപ്ത്യാശയിതെന്നു പൂൎവ്വപക്ഷമറി. ഭ- ഭഗ
വാൻ വ്യാസൻപ്രതിമദ്ധ്യായികളെ വിട്ടുമറ്റുപാസ
കരെ- ബ്രഹ്മം നയിപ്പിതെന്നോൎത്തിതുപാടും വരാ
ല്ലയാൽദോഷം- ബ്രഹ്മക്രതുവുമിതാം തൊച്ചിന്ത്യാൽ
താദ്രൂപ്യമെന്നവാക്യവഴി. നാമാദിയാംപ്രതീകധ്യാ
നത്തിൽ ഫലവിശേഷവും കാട്ടി ഹരിഃ-

൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ സഗുണാത്മകനോൎമ്മദേവയാ
നമാൎഗ്ഗപ്രതിപാദനമെന്ന ൩-ാംപാദം തീൎന്നു.

ഹരിഃ- എന്തുതിന്നും ശുദ്ധബ്രഹ്മം പ്രാപി
ച്ചുമുക്തനാംജീവൻനിത്യവിമുക്തവിശുദ്ധജ്ഞാനാന
ന്ദാദിതൊട്ടുതായീടും- തൻനിജപാധികരൂപത്തൊ
ടേവ്യക്തസ്വഭാവവാനാകം. വേറൊരുധൎമ്മമൊപ്പില്ലാ
ശ്രുതിയിൽ സ്വേന രൂപേണേതിശബ്ദമുള്ളതിനാൽ ശു
ദ്ധാത്മാവായ്താനേ നില്ക്കുന്നിതുബന്ധമൊഴിയ

൧. ധ്യാനിക്കുന്നവരെ, ൨. 'സ്വേനരൂപേണാഭിനിഷ്പദ്യതേ'- എ
ന്നു. ൨ അവനെ എന്തിനെയുപാസിക്കുന്നു അതിനെയാഗ്രഹിക്കുന്നു,
ജനനമരണഫലത്തിനാം ബ്രഹ്മ (രൂപ) ജനകാരൻ ബ്രഹ്മപദ
മടയുന്നു.]

റൂപമാൻ- അതിനാൽപൂൎവ്വാവസ്ഥയിലിങ്ങവിശേ
ഷം ശ്രുതിപ്രതിജ്ഞയിനാൽ- ആത്മാവ ഹേപഹത
പാപ്മേത്യാദി പ്രകരണബലത്തിനാൽ ശ്രുതിയിൽ-
ജ്യോതിസ്സെന്നു പറഞ്ഞതു പരമാത്മാവെന്നറിഞ്ഞു
കൊള്ളേണം- ൧. മുക്തൻപരമാത്മാവിനൊടഭേ
ദമായിട്ടില്ലെന്നു കണ്ടിടണം- തത്വമസിതൊട്ട
വാക്യങ്ങളിൽ അവിഭാഗംപറഞ്ഞുകാണുകയാൽ- ൨-
സൎവ്വജ്ഞത്വാദികളാം ബ്ര (൩) ഹ്മൈശ്വൎയ്യങ്ങളോട
ത്തുണ്ടാകുമവൻ- ആവിൎഭവിപ്പതായ്ജൈമിനി യോക്ക
ന്നുപന്യാസങ്ങളിലേവം- പ്രതിപാദികൾ തുടങ്ങി
യഹേതുവിനാൽ, സത്യകാമന്ഇത്യാദി- ചിതി
യല്ലാതൻ വിജ്ഞാനരൂപത്തൊട തൻനിലതിൎത്ത മൊ
ക്ഷമായാൽ- ൫ എന്നു ഔഡുലോമിചൊല്ലുന്നിതിങ്ങിനൊതാ
ഭാവമെന്നതാകിലും വ്യാസർ- വ്യവഹാരമപേക്ഷിച്ചാ
ദ്യം ചൊന്നവയാ ഭവിക്കയില്ലതെന്നോനാർ- ൬- കാ
ൎയ്യബ്രഹ്മംപ്രാപിച്ചവന്റെ സങ്കല്പമൊന്നിനാൽത
ന്നെ- പിതൃാദിസമുത്ഥാനം വരുന്നിതാശ്രുതിനി

൧, നിഷ്ക്രിയാത്മാവ്, ൨, മുക്ത്യവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചവൻ, ൩, വി
ശേഷിച്ചുള്ളു (നിൎമ്മലം), ൪, ചൈതന്യം, ൫, ഔഡുലോമിയാൾ എന്നും
൬, ഔഡുലോമിയെന്നമഹൎഷി ചൊല്ലുന്നു, ൭, അന്യവ്യവഹാരത്തെ അപേ
ക്ഷിച്ച്, ൮, വരവു,

൧, പിതൃകൎമ്മങ്ങളായവരുടെ സമാനാകാരത്തോടുകൂടിയ ഉത്ഥാനം,

ത്തമായിട്ട്. ഇവരുടെയ ഐശ്വര്യസംകല്പത്താൽത
ന്നേ തനിക്കുവേറധിപൻ. ഇല്ലാത്തവനായ്ത്തീരു
മിതഥയ ഇഹാത്മാനമെന്നതിൽകാണുക. ൭. സ്വപ്രാ
ബൈഥമപൂർണ്ണമകത്തെത്താൻ തനിക്കുദേഹാദിയില്ലയെ
ന്നോർപ്പൂ. ബാദരി, ൮. മനസ്സൈവേതാന്നൊന്നായ്
വേദംപാഠത്തിങ്കന്നെല്ലാ) ന്നതിനാൽ. ജൈമിനി
യിവയുണ്ടെന്നാൻ വികല്പമായ് ശ്രുതിപ പിച്ചിട്ടന്നതി
നാൽ. കാലവിശേഷാൽ രണ്ടുവിധത്തിലുമാം ഒരാള
ഭോഹമമതന്നാണം. എന്നാൻ വ്യാസാചാര്യർ ശരീ
രമില്ലാതിരുന്നിട്ടുംകാലം. സ്വപ്നാവസ്ഥയിലെപ്പോ
ൽ ചേരുന്നതിനാലെയിപ്പ ഭോഗമറി. ദേഹാദിയുള്ള
കാലം ജാഗ്രദവസ്ഥപ്പോലെ ഘട്ടിക. ൯. ദൊത്തിപ
മനേകപ്രദീപഭാവം ഗമിച്ചിട്ടന്നതുപോൽ. ബ്രഹ്മ
ലുവത്തിലൊരുത്തനനേകദേഹപ്രവേശമുണ്ടാകും. അ
തുപോൽ ശ്രുതികാണിപ്പു നിദ്രാകൈവല്യമീയവസ്ഥ
കളിൽ തന്നെയപേക്ഷിച്ചു വെളിക്കായിട്ട വിശേഷ
സംജ്ഞയില്ലാതെച്ചാൽ. ൧൦. ജഗദ്വ്യാപാരാദിതൊഴി
ലൊഴിച്ചു മറ്റുള്ള വിഭവഭോഗങ്ങളും. കാര്യബ്രഹ്മ
പദന്മാർക്കുണ്ടാം സൃഷ്ടിതൊട്ടതെല്ലാമേ. പ്രകരണ

൭. നിയതഫലമായ, ൮. ഹിരണ്യഗർഭ്ഭപദത്തെ സംബന്ധിച്ച ഐ
ശ്വര്യം. ൯. മനസ്സുകൊണ്ടുതന്നെ, ൧൦. ലോകാന്തരസുഖമെന്നപോലെ
ബ്രഹ്മലോകത്തിൽ.

ഫഴിയായ് സദ്ഗുണശന്റെ ൧ത പ്രാപ്തിയാൽ നായോ ഗികളെ_ പ്രത്യക്ഷശ്രുത്യുപദേശത്താലിവണ്ണ മല്ല യെങ്കിൽനഹി_ എന്തെന്നാൽ സായൂജ്യപ്രാപ്തിയി ത്താദിത്ത്യമന്നുധവാദിഗനാം_ ൨അധികാരനിയോഗേ ശന്നധീന, മവനേയടത്തിരേണ്ടതായാൽ_ ഉണ്ടു ൩വി കാരാസം സ്വ ഷ്ടുരൂപവും നിത്ത്യമുക്തമായൊന്ന്_ അ ത്തുപോൽ.ഗർഭയാളുനൃ ൪'താവാനസ്യ്താ൫താട്ടമ ന്ത്രത്തിൽ_ സ്മൃതിഭേഷങ്ങളുമേവം കാണികന്നിതു ൬ നോതാനന്തത്രേതി'_ ഇവം, തന്നിഷ്ഠരിഷക്ക്ഭോഗമ തിലെസ്സമത്തപബോധനായാൽ_ ചോദ്യമ വണ്ണം പു നരുത്ഥാനമിവക്കില്ല, ഭേദമൂലത്താൽ_ ൧_ ഹരിഃ_ ഓം_ 1ചന്ദ്ര,_ വ 8സൂ,_ ശു 0ന്ത്യ,_ ശുക്രാ 1ക്ഷി, മാ ന കോളംബവഷമതിലൊന്നാം_ മാസത്തിൽ പതി നേഴാംനാളിൽ സിതവാസരേ ശുഭെ ദിവസേ_ ഫ_ ബാലാദിധമുനിട്ടത്തേന നിലകണ്ഠാഹ്വയേനരചി തേയം_ സദ്ബുദ്ധ്യപേക്ഷയോടെ വിദ്യാമഹിമസ്ഥതല്ല ഭേപ്പിതയായ്_ ൮_ ഓം തത്സത്_

൧, അസംഭവത്താൽ യോഗികളുടെയല്ല, ൨, അധികാരത്തെ നിയോഗിക്കുന്ന ഈശ്വരൻ, ൩, വികാരവ്യത്യാസമില്ലാതെ, ൪, താവാനസ്യ മഹിമാതതോജ്യായാംശ്ചപൂരുഷഃ, എന്നതിൽ, ൫, 'നതര'ന്റെ യതെ സ്മൃതേ, ൬-ഗീ, 'നതത്ര സൃഷ്ടോരേതി' എന്ന മുണ്ഡകശ്രുതി,

ഇതിനീലകണ്ഠീയ ബ്രഹ്മമീമാംസാ ഭാഷ്യവൃ
ത്തിയിൽ ൪-ാമദ്ധ്യായത്തിൽ ൪-ാംപാദം തീൎന്നു-
“കെണ്ടുകൃതമെന്നു ശാരീരകബ്രഹ്മമീമാംസാഭാഷാ
വിവരണം സമാപ്തം ”

“കൈരള്യാംസംഗ്രഹേണ്യകൃതസംഗ്രഹയാന്വ
പാവാളച്ചേ- ശാരീരകമീമാംസാഗ്രന്ഥസ്സൈഷാ
പ്പിതഃ കുമാരാച്ച്യ- യോപന്ന്യസ്യ ബ്രഹ്മചന്ദ്രാനന്ദതാ
മായുഷ്യ ശ്രീമദ്ര്യ- പ്രകൃതിസമതാപന്നസ്യാ പതേ
ന്നിളപുരംകരാൾന്നാളാം”-

നോട്ടീസ്.

താഴെ പറയുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ കീഴ്‌വിവ
രിക്കുന്നവരോടാവശ്യപ്പെട്ടാൽ കിട്ടുന്നതാണ്.

൧. 'വേദാന്തമാലിക'. ൦ണ. ൮

൨. 'കേണ്വാമൃത'മെന്ന ശാരീരകബ്രഹ്മ
മീമാംസാവാർത്തികം. ൦ണ. ൮

സംസ്കൃതനാഗരം.

൧. അദ്വൈതപാരിജാതം. ൦ണ. ൨

൨. യോഗാമൃതതരംഗിണി. ൦ണ. ൮

൩. സൗന്ദര്യലഹരി. ൦ണ. ൨ ൩

വിലാസങ്ങൾ.

രാ. രാ.

ആർ. ശങ്കരവാര്യരവർകൾ
മുൻസിഫ് കോർട്ട് വക്കീൽ
മൂവാറ്റുപുഴ.

രാ. രാ.

വാളാനിയ്ക്കാട്ട നാരായണപിള്ള
അവർകൾ
മൂവാറ്റുപുഴ.

രാ. രാ.

കെ. പി. കേശവപിള്ള അവർകൾ
കുഞ്ഞുത്തു പുത്തൻവീട്ട്
(കുന്നത്തുനാട്) ഇടപ്പള്ളി.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി